

Asmann.

Magistri

insequenti

Crab

Et Alii

de
Hollis.

6⁷

14146

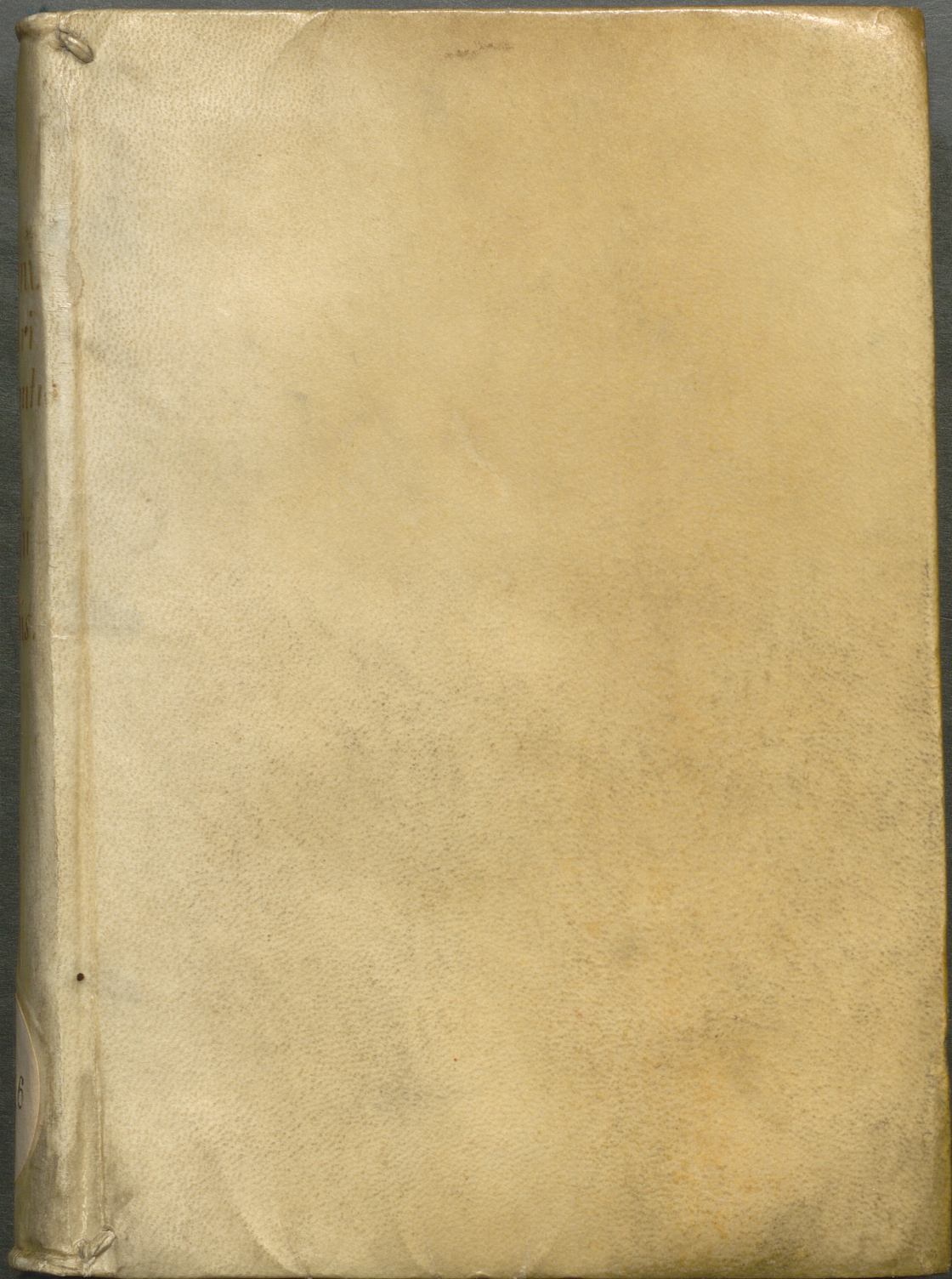

Table des Ouvrages de ce Recueil

Magistri Jacobi Maini Consequentia

Magistri Martini Magistri Tractatus
Consequentiarum

Magistri Gilberti Combr Tractatus Notitiarum^m

Guillelmi Goni Libellus notitiarum introduc-
tivus ad Libros de Anima Aristotelis.

Georgii Lokert Scriptum in materia
notitiarum

Petri Mercarii Tractatus de primarum et
simplicium apprehensionum ratione in Porphyrii
universalia Aristotelisque Categorias

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Con
m
is
f
re
re
p
in
pa

**Scriptum in materia noticiarum
Georgii Lokert.**

*Incepit Anno Dni mille
Quingentesimo et 17° die
mensis Junij 1557 auctor.*

**Denundantur Parrhisii i bico sancti
iacobi sub intersignio diui Martini.**

55

68

Subia Contenta in hoc tractatulo

- 1^m Utrum Omnis qualitas dicitur inherere substantia / p: 1^a
- 2^m De quibus eam / is p^o dicitur notitia / dy a solo deo p^o dicitur possit / p: 1^a
- 3^m Quod est obij notitiae / An notitia dicitur ad diuina obiecta / p: 2^a
- 4^m Utrum notitia dicitur potest possit ponit alia se ei esse notitia / p: 2^a

Ex penes quod summa dicitur / p: 2^a

Prima dicitur / p: 2^a / p: 2^a

Subditur / p: 2^a

1^m Utrum vis potest manifestari per notitiam foras se posse / p: 2^a

2^m De quibus potest cognoscitur possit se habet plures notitias / p: 2^a

Summa / p: 2^a / p: 2^a

Quaestio: Cor 1^a / p: 2^a

Plures / p: 2^a

deinde notitiae / p: 2^a

sicut dependet in fieri a cognitione ita i
pseruari: nec ppter ea ad intentione vtr
missionem cognitionis oportet qz inten
datur vel remittatur actus appetitui.
pōt minorari vel maiorari cōcurfus al
terius cause partialis sicut potentie p
ducētis talem actum.

Ad secundum dubius

Respondetur ponēdo propositiones.

¶ Prima Lōmuni sentētia doctorū
est sicut naturaliter nullapōt haberi no
ticia: sine hoc qz potentia cognitiua cur
est noticia effectiue ad ei⁹ pductione cō
currat vel aliquādo cōcurrisset sic quēz
noticia naturaliter pducta ab eius ob
iecto mediate vel immediate prialiter
pducitur: ista ppō sufficienter pz ex p
cellu philoſopi in libro de aīa: ad idē ē
est auctoritas Augustini cōter allegata
a cognoscere z cognito paritur noticia:

nonūqz etiā aliquid aliud concurrir: vt
species vel habitus aut alia noticia: si
cut ex sequētib⁹ patebit. ¶ Secunda

propositio nulla haberi pōt noticia: nec
naturaliter nec supernaturaliter sine pcurſu a
licui⁹ potētie cognitiue: hoc pz qz sine

pcurſu ipi⁹ dei qz ē potētia cognitiua nul
la talis haberi potest. nō ei ē possibile qz
cā scda agat nisi pma coagere. ¶ Ter
tia ppō nō curādo de pluralitate opini

onū scdm sentētiam philoſophi primo
ethicōz oēs opinionones pseruari super
uacaneū ē fortasse zc. videt mihi dicend
um licet simpliciter potest esse noticia

in aliqua potentia creata abis hoc qz
talis potentia effectiue cocurrat ad p
ductione talis rei vt per solā efficiētā
dei. ¶ Non est tñ possibile illud: quacūqz

actione talis potētie seclusa qz oportz
tālē potētiā cognoscere mediāte illa z
cognoscere est agere. siue deus diceret

tunc se solo producere illam noticiā: vel
non: non facio vim in illa appellatione:
nec: (sin cōes regulas appellationū) vi
deo discrimen inter istas deus se solo in

hoc instāti producit noticiā: et de⁹ se so
lo in hoc instāti producit noticiā: z de⁹

se solo in hoc instāti pducit illā rem que
in hoc instāti est noticia: z conformit ad
istā propositionē cōcedo sicut noticiam
deus se solo potest pducere: sic de⁹ se so
lo potest producere noticiā: /z nō sit pos
sibile qz solo deo agente aliquid sit noti
tia: intelligo semp respectu potētie cre
ate. Si allegeret articulo⁹ parisiē. lxxij.
qz deus non potest in effectū cause scde
sine causa scda, Error: dicendū est qz ha
bet verū de causalitate qz est respectu ali
cuius effectus sic: /z si deus cū causa se
cunda pot aliquem effectum producere
eundē potest se solo sine concursu cause
scde: sed de causalitate que est respectu
illius qz aliqua res aliquid se habeat
non oportet: potest enim cū causa secun
da facere ipsam causam scdam agere: et
non pōt facere causam secundam agere
sine actione cause secunde.

Contra istas ppositi:

ones arguitur. sensus est virtus passiva
scdo de aīa. ergo non cōcurrir actiue ad
pductionē noticie: qz dato opposito cō
sequētis cū antecederet haberetur idem
ages et passum respectu eiusdē effectus

¶ Itē si obiectum pcurreret effectiue
ad productionē noticie sequitur qz quāto
magis appropinquaret obiectum potētie
tanto maior z intensior haberet noticia

talis obiecti illud est cōtra experiētiam
et philoſophū. ij. de aīa. sensibile positus
supra sensum non facit sensationē. se qz
tame probatur per hoc qz agens natura
le quāto magis appropinquat passo in qd

sufficit agere tanto producit maiorē ef
fectum: igitur.

¶ Confirmatur. si obiectum concurre
ret ad productionem noticie /sequitur qz
non quantacūqz distātia data per quā
obiectum visibile possit videri ipm per
maiozem distātiā possit videri: postqz
est finite actiuitatis dabitur certa distā
stantia per quam potest agere z non per
maiozem vt constat: sed illud probat fal
sum /data aliqua potentia qz potest vide
re per illam maxunā distātiā deus po

*Deus in
my effect
secunde
secunda
de sum
me d re
effectus*

*Notat
Sicut*

*ps.
Sensus a
passiva*

*ps.
Cū causā sic
sunt sup
sunt mo
confusion*

*non est possibile qz secunda causa
agat nisi prima cogente*

est facere perfectiorem potentiam que per maiorem distantiam videbitur igitur. Tum etiam si potentia z obiectu pduceret noticiam sequitur q potentia sine obiecto z ita obiectum sine potentia possit producere noticiam: sed illud est falsum. igitur minor est nota z maior probatur nullu illoz infinite agit pducendo tale noticiam ergo cuiuscuqz illoz potest maiorari actiuitas vt sufficiat tm agere sicut ambo agunt pducendo noticiam: z p consequens illud se solo tunc sufficeret pducere noticiam igitur.

Respondet ad primu

punctu argumeti scdm coiozem opinio ne doctoꝝ pcededo ams z negando co sequentiam nec habetur p incoueniēte vltimu illatu. s. q idē sit agēs z passum eiusdē effectus diuersis tm rōnibus. ali qui dicerent sentiam pntem pure passiuā: moti ex dictis philosophi i libris de aia q distinguunt ibidē inter intellectu a gente z passibile licet de sensu solū determinat vt passiuū est. Sed tenēdo cū cōiter loquētibus q sensus sicut intellectū idēficatur cū ipsa aia sufficētes auctoritates ex eodē libro haberi pnt approbātes pīozē solutionē: circa mediū scdi tractat scdo de aia habet q aia est causa efficiēs sensationis mot? localis z alioꝝ motuum.

Ad aliud quod tangit

arguēdo negat sequela: p ei? pbatōne notādū ē vt pōt haberi ex dictis philosophi iprobātis opinioē Democriti scdo de aia. Requirit mediū inter visus z visibile ad vidēdū: qd mediū prius imutat a visibili q visus z p pns sicut p remotionē visibilis a visu tādē nō videtur sic visibili accēdēte ad visus ptingit q remissi? videat z finaliter q nullo mō pēcipiat tali sensu. qñ scz est supra sensum vt dicit philosoph? . ¶ Ex isto pz sicut ē aliqd agēs naturale natū pducere aliquē effectū in aliqd passum z z medio posito inter tale agēz illud

passum z etiam nullo posito medio: sed passo immediato agentis: ita ē aliqd tale a gens qd nō pōt concurrere ad pductio nē ei? effect? nisi aliquo debito medio posito inter ipsuz et passum.

Ad confirmationem concedo seqlam siue detur maxima distātia vltra quam visibile potest videri siue minima vltra quā nō potest videri semper dabitur maxima distātia per quam potest videri nec deus potest facere potentiaz cognitiuā que pōt per maiore distātiā q sit illa maxima videre illud visibile: vō cō illam distātia maximā p quā certū visibile pōt videri q illud visibile vltra quacūqz hminore distātia pōt videri non vltra illā totā sic q tota illa distātia mediāte inter potentia z tale visibile potentia non videret illud. Et minima distātia vltra quā visibile non pōt videri est distātia vltra quā nō pōt videri tale visibile: sed bñ vltra quālibz minore. Manet tm difficultas vtrum visibile p infinitā distātia pōt videri vel solū p finitam q inferius determinādo de speciebus sensibilib? dēterminabit.

Ad vltimum punctuz

argumēti negat seqla Ad pbatōnē dato pntē ad istū sensum q pōt vni? illoꝝ augeri actiuitas vt sufficiat tot gradib? actiuitatis agere in sō mō causandi. sicut illa duo agunt producēdo noticiāz: non propterea sequit primū illatū quia quātūcūqz augeat actiuitas alicuius illoꝝ nūqz sufficet aggere taliter sicut agunt illa duo pducēdo noticiā. sicut qstuncūqz augeat actiuitas frigiditatis nūqz sufficet pducere caliditatez z ideo lz pbatō valeret inter actiones eiusdē speciei tm inter actiōes diuersaz: ratio nō valet modus arguēdi:

¶ Ad tertiu dubium presupposito q pro pntē solū intelligam? de obiecto noticie scōplere qz de obiectis pplerarum in seqntib? disputabitur pono glic quas ppositiones. ¶ Prima cuiuscūqz noticie cathogoreumatice obiectū ē res

Actio

z ducendo

*Domina
sicut agens
sicut passum
sicut obiectum*

*Actio
sicut agens
sicut passum
sicut obiectum*

Gradus

*visum medium
visum et visibile
ad videndum*

Actio

*Actio
sicut agens
sicut passum
sicut obiectum*

*Actio
sicut agens
sicut passum
sicut obiectum*

*Actio sicut agens
sicut passum
sicut obiectum*

figta p talē noticiā puta res cur? talis noticiā est naturalis similitudo: vt natu ralis similitudinis fortis fortes ē obiectū & naturalis similitudinis oim hoīs q̄libet homo possibilis ē obiectū & ita de alijs.

¶ Sequitur correlarie ad hoc q̄ aliqd sit obiectū alicui? noticie nō oꝝ q̄ illd sit in rex natura: hī obiectū ē terminū? a plia tius sicut reliq̄ termini scōe intētiōis signēs eoz significata ea ratione qua significata sunt.

Scda ppositio actus

sinathegoreumatici obiectū est t̄mū? vel termini sup quē vel quos fert virtus ei? sic q̄ actus distribuitur i ista mētali oīs hō est atal: reliqui termini. s. hō est & alia sunt obiectū: & act? hōalis subiectū et p̄dicatū sunt obiectū. ¶ Et i ista ma teria tenēdū est p fundamēto sicut natu ralis ad noticie cathegoreumatice p̄du ctionē ei? obiectū mediate vel immediate pcurrit: ita ad naturalē habēdū actū sin cathegoreumaticū p̄requisit obiectum talis act? tanq̄ p̄tial cāz forte mediatā.

¶ Sequit̄ correlarie q̄n formatur p̄pō mētalis vel alijs p̄pletū includēs cathe thegoreumar sinathegoreuma oꝝ p̄t̄i? p̄vel natura p̄ceptū cathegoreumati cū formari q̄ actū sinathegoreumati cum: et prius ambo extrema q̄ copulaz vniētem illa adiuuicem.

Tertia ppositio r̄nū

ua ad seabam partē dubij. Non p̄t aliq̄ noticiā successe terminari ad diuersa obiecta: siue fuerit p̄ceptus cathegoreu matic? siue act? sinathegoreumaticus. hoc est q̄s solet dici in t̄minis null? t̄mi nus p̄t cadere ab ei? sc̄ficatione naturali.

¶ Sequitur correlarie sicut distincta naturalis similitudo fortis non p̄t re presentare Platonē naturaliter p̄p̄ie etiam quātumcūq̄s fortes et plato sint similes: sic actus distributus distribuēs talē terminū homo p̄cise: nō potest di stribuere alium terminum non synoni mū cū illo termino hō: nec actus vniens

aliquos terminos adiuuicem p̄t vnire alios terminos nō synonimos cū illis.

¶ Subsequat̄ licet identitas specifica noticiaram non sufficiēter sumatur et identitate specifica obiectozum: nec et identitate numerali obiectozū: diuersitas tū specifica illarum sufficiēter habetur ex diuersitate specifica obiectoz: et hoc itelligatur tam de noticijs cathe goreumaticis q̄ sinathegoreumaticis istud et sequentibus patebit.

Cōtra dicta arguitur

terminus mētalis p̄t cadere ab eius si gnificatione naturali. pater: potest non esse: et per consequēs potest non natura liter significare: igitur. ¶ Forte dicit̄ licet p̄t non naturaliter significare nō habetur assumptū: ad illud probandum opz probare q̄ possibile sit ipm non talt̄ ter significare ipso remanente in rerum natura. ¶ Contra illud arguitur post̄ to q̄ talis qualitas ponat̄ extra potēt̄ā cognitīuā tunc nō amplius naturaliter p̄p̄ie significabit. Similiter p̄t mas nere in potentia cognitīua / et q̄ de? non concurrat cum tali potentia vt cogno scat mediante illa: vel potest de? ponere illā in aliqua potentia q̄ non sit nata cog noscere mediante illa.

¶ Ad istud dupl̄ r̄ideri p̄t. Primo illud cōe dictū in t̄minis sic intelligitur nō est possibile illā rem nō sic naturalit̄ p̄p̄ie significare ipa ex̄ite i potētia cog nitīua q̄ nata est cognoscere mediante illa deo nō subtrahētē p̄cursus ei? ḡnālē respectu talis potēt̄e: & hoc de signione actuali. ¶ Alit̄ p̄t dici q̄ itelligit̄ de signione aptitudinali: et sic simp̄r̄ esset vey dato quocūq̄s terio mētali: siue ma neat i potētia cognitīua siue extra potē tiā cognitīua semper aptitudinaliter si gnificat illo modo.

Contra p̄nam r̄n̄sio:

nē Arguit̄. supposita finita capacitate potēt̄e de qua inferi? et sit ita q̄ fortes p̄t mediante concurrat̄ dei generali co-

*Non sc̄i
de eund̄ di
in radm
synonim
diff̄com*

*Mullus d̄m̄ de
nec vob̄ de
matuara*

*Obiectum Notia ē vnū ad illū
p̄d̄b̄t̄ in vn̄c̄ in vn̄c̄ ob̄t̄
de p̄ ipm & t̄b̄ vn̄c̄ vn̄c̄
aut vob̄ & illud p̄c̄ vn̄c̄ vn̄c̄
¶ Quoniam hō vn̄c̄ vn̄c̄ ad eund̄
p̄ vn̄c̄ vn̄c̄ in vn̄c̄ vn̄c̄ vn̄c̄
vn̄c̄ vn̄c̄ vn̄c̄ vn̄c̄ vn̄c̄ vn̄c̄
p̄o t̄p̄m̄ vn̄c̄ vn̄c̄ vn̄c̄*

gnoscere mediātibz deēē noticijs z nō pluribz: tūc habeat fortes decem notici as z deus producat (manētibz illis de cem) aliquā qualitatē in ei⁹ potentia co gnitiua qui prius erat illi noticia solum generaliter cōcurrēdo: tūc potētia vt cognoscat tūc vel mediāte illa ipse actualiter cognoscat stātibz alijs vel non. *Prīmū* repugnat supposito: Et si detur scōm habet contra dictā rñsionem: scz qz termin⁹ mentalis pōt cadere ab ei⁹ si gnificatione actuali/obseruatis illis cō ditionibz tactis in respōsione dicta.

Itē contra secundam solutionē arguitur. si talis qū tas posita extra potētiā cognitiuā vel in potētia q̄ non est nata cognoscere me diāte illa aptitudinaliter significet: in telligo semp de significatione naturalis p̄pria: seq̄ret qz tūc esset termin⁹: z nō esset termin⁹ vocalis vel script⁹ vt est no tū: ergo termin⁹ mētalis: et p̄ p̄ns habe retur aliquis termin⁹ mentalis et noti cia q̄ non esset potētia cognitiua nata cognoscere p̄ illā qz est inconueniens.

Confirmatur. aliqua res pōt cadere ab ei⁹ significatione qua naturaliter cō munitur significat: z hoc est tñ inconue niēs sicut qz cadat a significatione natu rali p̄pria: igit. maior pater: iste ter minus script⁹ hō/significat ip̄met ter minū scriptū homo/naturaliter cōiter: et pōt manere in rerū natura sine hoc qz significet ip̄met terminū scriptū: igit. maior est nota z pb̄at minor. hoc attra mentū pōt manere in rerum natura sine hoc qz significet talē terminū scriptum et hoc attramentū est iste termin⁹ homo scriptus: igit. **Eodē modo** arguitur de binario ex materia z forma fortis qui significat fortē naturaliter: cōiter tñ po test cadere ab illa significatione: patet post separationem partium.

Respōdetur vt dictum est ar guēdo doctz ad re plicā illam que procedit cōtra primā so lutionē datam p̄supposita finita capa citate potētie toto casu admissio quādo

queritur vel mediāte illa ipse actualiter cognoscat. zc. **Videtur** michi dandum esse scōm: z consequenter p̄cedo qz de⁹ pro tunc subtrahet concursum eius genera lem ad istū sensum qz aliquo modo con currit p̄ter generalem concursus eius quia spectat p̄ter conseruando illam qua litatem in potentia.

Ad aliud contra aliam partem solu tionis cōceditur qz talis qualitas extra potētiā cognitiuā ēet termin⁹ mentalis z noticia vt tales tñmi dicant aptitudi nale repñtationē: nec talis capiēdo tñmi nos incouenit concedere aliquā esse no ticiā q̄ non est in aliqua potētia cogni tiua: licet esset incoueniēs tñmi in ipor tantibus actualem representationem.

Ad confirmationē re gatur maior: et ad probationē concessa maiore negatur minor: pro cuius proba tione dico postqz ly significat āpliat ad quattuor ad minus loquendo de signifi catione aptitudinali: qualiter cumqz di sponatur ad illud attramentum signifi cat talem terminum homo: quia signifi cat aliquid quod potest esse talis termi nus hō: scz ip̄met. ita binari⁹ ex mate ria et forma fortis: ly separent ei⁹ ptes siḡt forte: qz ip̄met binariū qui pōt es se fortes. **Ex illo** p̄tz qz naturalis sili tudo oīm hōim s̄m qz rñder illi termino hō: q̄ potē dicenda est cuiusqz hōis natu ralis silitudo. ad quēlibet hōiem possi bilē terminat: z siue sint hōies siue non quēlibet talem suo modo representat

Secūdo argui probando noti cia aliquā posse succes siue terminari ad diuersa obiecta natu ralis silitudo fortis exite forte terminat ad binariū ex materia forma ei⁹: et illud repñtat z post mortē fortis z sepat idē illaz partiū nō ampli⁹ terminabitur ad illū binariū nec ip̄m representabit: igit **Si forte** dicat siue fortes sit siue nō sit illa noticia terminabit ad binariū z repñtabit illū: sicut tñmiabit ad fortes z repñtabit for. ly binariū/sicut ly for. i ta

h. in for
in ad im
162

na qz ad que
doctz
p̄ p̄ns
162

intra / loqm. do habetur obigo
ad est dicitur

Notatur negatio habetur dicitur
de negatione ab oblatione

libus ppositioib⁹ ampliat ad quattuor:
Contra illud arguit seqret q^o no-
 ticia q^o haberet de tali bi-
 nario qm^o no^o constituit forte z noticia q^o ha-
 beret de forte ipso exsisto essent sinome
 sed illud est falsum. maior pz. tales noti-
 tie haberetur de eode obiecto. z vtraq^o
 esset intuitiva vt suppono: mior: pbat ta-
 les noticie continent sub diuersis spib⁹
 vel gñib⁹ Et no^o subalternati positiss igr
 Etia vna couerteret cu ly fortes / z non
 alia sed poti⁹ cu isto termino hec entia.
 ¶ Itē dabile sunt due noticie eiusdē
 spci q^o terminat ad diuersa obiecta fm
 spem: g eadē noticia successiue pōt ter-
 minari ad aliud z aliud obiectū pna te-
 net: z ans patz de duab⁹ negationibus
 in ista mentali nō hō non est aial vtraq^o
 negatē capta. ¶ Si forte dicat distm-
 guēdo act⁹ specificē fm diuersitatē spe-
 cificā obiectoz totaliū illorum actuum
 tales negationes non sunt eiusdez spe-
 cie postq^o feruntur in diuersa obiecta.
Contra illud ar. seqret q^o illa ne-
 gatio q^o fert in illō totuz
 hō nō est aial nō possit ferri in aliō obie-
 ctū distinctū spe ab illo: q^o si pcedas seq-
 tur q^o illi⁹ ppōnis nō hō nō est aial pdi-
 catū distribuere etiā in ordine ad illaz
 ppōnem. ¶ Itz: scda negatio neta est di-
 stribuere illud pdicatū z non ipedit ab
 aliquo igr distribuit: cōsa ista tenet ex
 cōmuni logica: maior etiā ē nota: z mi-
 nor: pbat: qz maxie ipediretur a pima
 negatione sed hoc nō: illa pma negatio
 nō est nata distribuere illud pdicatuz g
 nō pōt ipedire scbam negationē ab ei⁹
 distributione. Et pportionabil⁹ pbari
 potest q^o talis propō sit negatiua postq^o
 pma negatio nō ē nata ipedire scdaz a
 negatione copule ex quo illa pma nega-
 tio nō ē nata negare copulā talis ppō-
 nis semp itelligo i mētalib⁹ vltimatis.
Respondetur ad primū pun-
 ctū argumēti
 vt dictū ē arguēdo vsqz ad replicaz vbi
 dicitur no. icia q^o haberet de tali biario
 quando nō co. constituit forte esset sinoni-

ma zc. negatur sequela: intelligendo de
 noticijs intuitiuis que naturaliter habe-
 rentur ab aliqua potētia lz idēz et eodē
 modo representarent absolute vel pno-
 tatiue: vt ly representarent āpliat sicut
 ly significat. diceret cōsequēter illō nō
 sufficere ad sinonimitatē: sed oportet si
 vna nata esset accipi z supponere p ali-
 quo in aliquo casu mediāte quacūq^o co-
 pula etiam z alia si poneretur mediāte
 simili copula qd non esset vey de talib⁹
 noticijs vt imaginatur argumentum.

Ad aliud punctū argumēti de
 duab⁹ negationib⁹ i il-
 la mētali nō hō non ē aial: dictū est sifr
 arguēdo sufficiēter vsqz ad replicaz vbi
 dicitur q^o illius ppositionis non hō nō
 est aial pdicatum distribuere zc. qd
 negatur ad ei⁹ pbatonem concessa ma-
 iore negat mior: pcedo q^o scda negatio
 impeditur a pma: z ad improbationem
 nego pmas. Itō ex eo dñr tales negatio-
 nes seinuicem impēdire a distributio-
 ne predicati qz quelz illarū nata est di-
 stribuere illud pdicatuz sed dñr aliqua
 signa seinuicē ipedire a distributioe ali-
 cui⁹ terminū qd qd lz illorū fm se vel ei⁹
 sinonimū in mō signi cēntiali nati est
 distribuere talē terminuz. Adodo dico
 omnes negationes (saltem neganter tē-
 tas) habere similit modū significandi es-
 sentiale / z ita oia signa distributiua af-
 firmatiua: bz tamē q^o talia signa ferunt
 supra obiecta distincta spe differūt i mo-
 do significandi accidentali qui sufficit va-
 riare noticiā / vt pz de recto z eius obli-
 quo. ¶ Ex isto pz qualr nō pcedit alia
 pbatio de negatione copule i ordse ad
 talē ppositionē. Itz similit q^o negatio
 imēdiatē cadēs in copula eodē mō sigr
 post aduentū alteri⁹ negationis: z anqz
 adderet talis negatio i picipio: nec ca-
 dit ab ei⁹ significatiōe ppter aduentū al-
 teri⁹: semp negat copulā z distribuit p-
 dicatū i ordse ad illā hō nō ē aial: sicut
 nulla alia negatiōe preposita / pportio-
 nabiliter dicat de signo distributiua af-
 firmatiuo in ista non qlibet hō currit.

Andro
sinonim

Bond
negat
et suba

24 c. vi
dicitur p qz
nō imp d

M dno
nunciat
dicitur

Ad quartum dubium p prima ei pre diconul la videt repugnātia q de illa qualitatē q est in bruto noticia possit ponere i angelo vel aia rationali in huius: r ita illā qualitatē q est noticia in angelo vel aia possit ponere in bruto vel i quocūq; alio subiecto extenso. ¶ Sed p scda pcedu bñ siue affirmatiue siue negatiue rñ deatur: non videtur posse inferri ex hoc in conueniēs. Dico tñ pbabiliter q nulla talis qualitas potest esse noticia alicui potentie cognitiue nisi nata sit partialiter pducī a tali potentia r pñter cōcedo q illa qualitas q est noticia in angelo vel anima rationali si ponere in potentia bruti nō erit illi noticia: nec etiā qualitas que est in bruto noticia possit esse noticia homini vel angelo.

Contra solutiōne prime ptis du bñ arguit: seqref quātz noticia angeli vel aie rōnalis esse infinite intēsa qd nō est dicēdū seqla tñ pbat: p oca talis qualitas potest poni in subiecto extenso in quo esset alicui⁹ certe intēsiōis postq nō dat qūtas infinite remissiōis saltē ymformis: nec ēt diffōmis i subtrō finito s; oēs dimēsiōē/ et i subiecto subduplex extēsiōnis esset i duplo intensior/ r sic pportionaliter intensior: fin q poneret in subiecto minoris extēsiōnis: ergo quādo ē in subiecto indiuisibili/ sicut in āgelo vel anima rationali est infinite intēsa.

forte dicitur argumentuz pcedit ex falsa imaginatiōne: p supponit emq; illa qualitas q ē noticia i angelo vel aia rationali possit poni extēsiuiter in subiecto extēso qd nō est: r hoc sufficiēter ipedit pcell⁹ argumēti non enīz potest poni talis qualitas que est inextēsiuibilis in subiecto extēso nisi punctualiter vel diffinitiuē.

Contra illud at. noticia bruti si ponat i aia vāgelo: ma nebit extēsiuibilis: q eodēmodō noticia aie vel angeli/ licz sit in subiecto indiuisibili erit extēsiuibilis. ¶ Forte dices vna

qualitas est extēsiuibilis ex natura eius et non alia.

Contra admin⁹ sequit q illa qūtas q est noticia i bruto si poneret in subiecto indiuisibili esset infinite intēsa. hoc sufficiēter deduci pot ex primo pcellu argumēti: sed illud pbat falsum q: eadē ratione nulla qualitas extēsiuibilis potest poni i subiecto indiuisibili qñ esset infinite intēsa in tali subiecto indiuisibili. ¶ Ex quo deducio aliqua incōueniētia. ¶ Prīmū alicui⁹ qualitatis infinite intēsa qlibz p esset infinite intēsa/ r sic nullā haberet partē finite intēsam/ p; de qualibet tali qualitate extēsiuē posita in subiecto indiuisibili. ¶ Aliud incōueniētiens dabile est sent due qualitates eiuēdē rōnis: quaz vna eet extēsiuibilis r nō alia: vel cōcedē dū erit q de⁹ in aliquo subiecto p causare qualitatē aliquā infinite intēsa in eodēz non potest causare qualitatem eiuēdem rōnis finite intēsam.

Cōfirmatur si aliq; qualitas extēsa possit poni in subiecto indiuisibili eadē rōne qly qualitas extēsa r materialis potest: r p pñs qualitates prime possunt poni in angelo vel aia rōnali: sed illō pbat flintētales qualitates (postq sunt de rētia spē qualitatis) denoiarent illa subiecta rōne in hēsōntis/ r ita aia vel angelus posset calefieri/ vel frige fieri/ et p pñs alterari r corūpi ab agentibus naturalibus quod non est dicendum: igif.

Ad istud argumentū sufficiēter rñ sum est arguēdovsq; ad replicā illā vbi dicitur qualitas que ē noticia in bruto si poneret i subiecto indiuisibili esset infinite intēsa: hoc cōceditur r sit aliud qd ibidez infert/ scz q nulla qualitas extēsiuibilis rē. Et conceditur illud qd adducit pro pmo incōueniente nec debet reputari incōueniens. Pro alio cōcedo scdam partē diffinitiuē. s; q deus in aliquo subiecto potest pducere aliquam qualitatem in finite intēsa/ tñ nō potest in tali subiecto cau-

Noticia
si ponitur
in subiecto
indivisibili
et nota de
substantia

de aia
noticia
indivisibilis
est nota
de substantia

Co. 11

in dicitur
de aia
noticia
indivisibilis
est nota
de substantia

ind et in aia
noticia
indivisibilis
est nota
de substantia

Secund dicitur existens quod habet
partem et non partem. sic si una pars
non est alia est sic aut eandē dicitur
indivisibilis. sed illud dicitur existens
vna pars ibi et alia est. Et sic aut
dicitur et indivisibilis

ref de istis duob⁹ terminis scriptis for-
tes plato quādo adinuicēz cōtinuarēt.

Ad aliud ubi dicebat omnia alia
requisita zc. illud ne-
gatur requiritur noticia comparatiua vt
dicebat in solutione secūde confirmatiōis
quē nō potest formari a potētia sēsitua
z qñ oīa alia ponerētur in potentia sen-
situa nō oportet q^o possit formare noti-
ciam cōmunē nec vult dictū philolophi
secundo de generatione q^o natura imp-
fectior tāti dignificetur sicut pfectior.

De auctoritate penū phisicorū scilz
ab vniuersalib⁹ ad singularia est pcedē-
dum noluit dicere philoloph⁹ q^o pri⁹ p-
ducatur noticia cōis q̄ singularis sed q^o
tradēdo alicui cōmunitati scientiā pze
mittēde sunt ppositiones ppositae ex ter-
minis vniuersaliorib⁹ z consequēter p-
positiones ex terminis min⁹ cōib⁹ minus
cōia ibidem intelligit per singularia.

Ad rationē qñ videt fortes a
remotis zc. Hega-
tur q^o videt fortes esse ens vel esse animal
aut aliquo tali modo: visio solū fit p no-
ticiā incōplexā pprie loquēdo de visōe
Si in persione intelligam⁹ iudicium
causati mediāte noticia ituitiua visiva
pcedit illud sicut pri⁹ iudicat fortes eē
ens z postea q^o est animal: z sic sequen-
ter descendendo p pdicata pminia. Hec
ex illo sequit⁹ q^o prius format noticia cō-
mūnis q̄ singularis: sed p cōes pri⁹ ius-
dicam⁹ conditionē vel pprietatē gene-
raliore puenire rei q̄ specialiorē: z hoc
potest puenire ppter pfectiorē noticiā
que habet de re propiua q̄ de remota
vel ppter plures noticiās quas formam⁹
de pditionib⁹ vel pprietatibus eius.

Ad primam cōfirmationē li-
cet aliq^o dicerent
bruta non formare ppositiones sed ali-
quas noticiās pportioabiles ppositio-
nibus admittim⁹ tamen q^o formēt p-
positiones z discursus illud videt quasi ex
periētia notū ex multis opationib⁹ bru-
torū: z consequēter possim⁹ dicere bruta
rōnabilia ad istū sensū: q^o possunt for-

mare rationes z argumēta: nota signifi-
cant ad placitū. Non tamē eodē modo
oīno dicenda sunt rationabilia sicut ho-
mines possunt eīn hoīes per intellectū
formare rōnes et argumēta ex noticijs
cōib⁹ sicut singularib⁹: et ita ex noticijs
rerū insensibilium sicut sensibulum.

Ad illud qd dicit de actibus
sincathegorematicis dictū est arguēdo sufficiēter vsq^o ad
replīcā pro qua dico primo: in hoīe vel
quacūq^o alia potētia intellectiua bene
possunt saluari pductiones actū sinca-
thegorematicorū sicut noticiāz cōmū-
per determinationem voluntatis: z ita
nullus haberef act⁹ sincathegoreuma-
ticus vel noticiā cōis sine actu volunta-
tis p supposito. Hec opz q^o act⁹ volū-
tatis p supponat iudiciū v^o apphēsiōnē
pplēā in intellectu. Scōdo dicitur: in brutis
postq^o nulla ē potētia libera / mediātib⁹
eisdē apphēsiōnibus terminorū pro-
ducit v^o actus sincathegorematicus
z non alius vel aliquādo v^o z nonnūq^o
alius propter diuersam applicationem
illarū causarū naturalium vel ppter deter-
minationē prime cause. **Ad** propter il-
lud qd finaliter tangit de actu sinca-
thegorematico disinctiuo concedo q^o in
potētia sensitua interiorē pēt esse noticiā
cōis cōplexa pposita ex singularib⁹.
Sed nulla potest esse incomplexa mari-
me absoluta de qua principaliter inteli-
gendum est illud dictum scilz in sensu
non reperitur noticia communis.

Ad secundam cōfirmati-
one de p-
ductione noticie pminis: cōiter dicitur
vt arguēdo ē dictū: requirunt plures no-
ticie singulares rerū significatarū p illā
cōmunē noticiā cū aliqua noticiā cōpa-
ratiua qua mediāte pparant tales res
adinuicē sūm conuenientiā aliqua essen-
tialē si debeat formari. noticia cōis ab-
soluta vel accidentale si cōnotatiua sal-
tem extrinsece. Et quādo querit de ta-
li noticiā cōparatiua vel eēt cōplexa
icōplexa pbabili⁹ videt q^o sit complexa

in hoc
et notitia
at potētia

155

no bō

una possit
māre sicut
vō in dicit
fōmā zc
māre vō

Ad requirunt
productionem
noticie cōis.

In sensu in quo notitia cōis

etiam ppositioalis pposita ex singularibus vel iudiciaria. Nec ppter ea sequitur q talis noticiā cōis solū a singularibus pducitur: in tali noticiā cōplexa includitur aliquis act⁹ sincathegozeumaticus. Etā non videt absonū dicere vt prius dicebat loquēdo de actib⁹ sincathegozeumaticis q ad quālibz noticiā talem cōem cōcurrit volūtas mediāte aliquo eius actu: nisi habeatur habitus vel species remanens ex aliqua tali noticiā prius habita.

Sed diceret si requi-

rētur plures noticie singulares rerū significatarū zc. Sequeret q daref aliquis termin⁹ cōis cui⁹ noticiā nō posset haberi ab aliquo illd videt incōueniēs: seq̄la tñ patet de termino cōi qui nō potest hēre nisi vnū suppositū vt est iste terminus sol vel de⁹: nō em̄ pñt haberi plures singulares noticie rerū significatarū per talē terminū. ¶ Similiter sequeretur eadē singulares noticias pducere noticiā genericā etiā noticiā specificā quod non videt pcedendū. ¶ Itē si requirerentur tales noticie rerū significatarū per noticiā cōem posito q talis cōis noticiā sit cōnotatiua vel prerequireret noticie rerū significatarū p ipm de materiali vel de formali significato.

Ad ista rñdetur. pro primo dico breuiter admissō q sit talis terminus cōis absolut⁹ non significans nisi vnā rem non pōt naturalit⁹ ab aliqua potentia cognitiua haberi noticiā cui subordinaret talis termin⁹ cōis em̄ talem eius significationē. Nec habemus noticiā cōem de deo vel sole nisi cōnotatiua vel inadēquate representantem deū aut solem. Conceditur illud qd consequēter inferitur/ loquēdo de cā partiali z inadēquate: imo qucunq⁹ noticie singulares siue obiectozuz eiusdem speciei siue diuersarum specierū possunt cōcurrere ad productionē alicuius noticie generice. alia tñ pparatiua requirit pducendo noticiā genericā z alia pducen-

do specificam: etiā cum eisdē singularibus. ¶ De noticiā cōi cōnotatiua que significat de formali aliud ab illo qd de materiali significat: pcedo q presupponit noticiā significati formali sicut significati materialis: lz nō prereq̄rat noticiā absolute significācia oia que p tales terminū ipozant de tali significatione et ita ad talē noticiā habendā prerequirūt plures q̄ due singulares noticie.

Contra

responsionē ad secundā partem dubij arguit: p̄mo contra opintonē dicentem mentālē propositionē vltimatā componi ex noticijs specie distinctis. alicuius talis ppositionis subiectū z p̄dicatū sunt eiusdem speciei: p̄t̄z de illa cui⁹ extrema sunt termini synonymi vt est ista/ ois hō ē homo. ¶ Forte dices non opz cuiuscūq⁹ talis propōnis quamlibet noticiā a qualibet alia specie differre: sed sufficit q includat aliquas noticias specie differentes taliter q oēs collectiue non sint eiusdem rōnis: z hoc in oibus est verū p̄p̄ actuz sincathegozeumaticum copule.

Contra

si dicte propōitiōis subiectum z p̄dicatum essent eiusdem speciei/ sequeretur q cōpōnerēt vnā noticiam postq̄ sunt qualitates eiusdem speciei: et in eodē subiecto adēquato. Nec est simile vt dicebatur in p̄cedētibus de qualitate resultatē ex noticijs eiusdem rōnis obiectozum distinctozū. Si concedat q faciunt vnā noticiā/ habebit aliqua mētalis vltimata solū ex duab⁹ noticijs cōpōsita: z ita tal⁹ p̄positio carebit subiecto vel p̄dicato: vel eadem noticiā erit subiectū et p̄dicatū quoz quodlibet est incōueniens. ¶ Itē sequeretur eandem mētalem vltimatā esse veram z falsam immo necessariam et impossibilem em̄ eandem significationem: patet de ista p̄positiōne omne animal possibiliter est risibile q sit impossibilis est notum: et necessitas eius probatur: tales quinq⁹ termini componunt illam propositionem zc. componunt talem/ omne risibile possi-

biliter est aial (cuius necessitas patet p
 singulares sub subiecto) quod si nega-
 veris. probatur. sit Sorites habens ta-
 les duas ppositiones dictis modis si-
 gnificantes: quarum vna sit a: q̄ signifi-
 cet omne aial dosibiliter esse r̄sibile z
 alia b/ significās oē r̄sibile possibiler
 esse aial. Tunc sic arguit a z b/ sunt mē-
 tales vltimate eiusdē rōis / ergo eodez
 mō naturaliter pprie significāt z ex cō-
 sequēte vtraq̄ ē impossibilis : z similiter
 necessaria. Assumptum p̄z quilibz ter-
 min⁹ vnus ē eiusdē rōnis cū aliqua p-
 te alt erius z ecōtra per oīs totales p-
 positiones erunt eiusdē rōis : nō aliter
 probatur q̄ Sorites et Plato sit eius-
 dem rationis.

Si forte dicatur licet extrema
 sint eiusdē rationis tam-
 men act⁹ si n̄ categorumatici non sunt
 eiusdē rationis postq̄ nō eodē mō i cō-
 similes terminos cadit virtus vnus si-
 cut alterius illozū actū. **Uñq̄ actus**
 si n̄ categorumatici sunt eiusdē ratio-
 nis nisi ita cadāt supra cōsimiles ter-
 minos z eodem modo.

Contra illud arguitur sequitur
 istas mentales esse eius-
 dem rationis : omnis homo possibiliter
 est homo z homo oīs homo possibiliter
 est: z ex illo semper habebit q̄ eadem p-
 positio sit necessaria z impossibilis : a-
 sumptum pater: quilibet terminus vni-
 us est eiusdem rationis cū aliquo alte-
 rius z econuerso: qz si instaretur maxie
 esset de signis distributiuis et copulis
 verbalibus; sed tales copule vniunt ex-
 trema similia et eiusdem rationis. Si
 militer totum sequēs signum distributi-
 uum in vna est eiusdem rōis cuz toto se-
 quente signum distributiuum in alia vt
 faciliter probari potest: postq̄ ambo ex-
 trema sunt eiusdem rationis cum quo-
 libet ipsozū.

¶ Nec valet dicere copulas verbales
 non esse eiusdē rationis licet vniāt ex-
 trema eiusdē rōnis: non tamē eodē mo-
 do: vna est de modo loquendi consueto

et non alia: qz pro prima capiēdo istaz
 omnis homo homo possibiliter est. que
 est de modo loquendi cōsuetō sicut alia
 eodem modo pcederet argumentum.

¶ Si forte dicatur licet signa vniuer-
 salia preponantur terminis eiusdem ra-
 tionis: non tamen eodem modo agunt
 in tales terminos postq̄ in vna pposi-
 tione signū et distribuit et cōfundit: z in
 alia solum distribuit.

Cōtra ex oibus istis habentur ta-
 les et eiusdē rationis et sy-
 nonime. scilicet omnis homo homo pos-
 sibiliter est. z homo omnis homo homo
 possibiliter est postq̄ quelibet pars vni-
 us est eiusdem rationis cum aliqua par-
 te alterius : et econtra. supposito q̄ si-
 gnū vniuersale in secunda confundat
 predicatum et non sit pars extremi: sed
 vna illarum est impossibilis et necessa-
 ria: igitur.

Confirmatur cōtra oī
 pinionem ponētem mētalem vltimatāz
 esse simplicem noticiam et non composi-
 ni ex partibus diuersarum rationū. **Et**
 illa sequitur nullam talem ppositionē
 habere subiectum / copulam / vel predi-
 catum: et ita nec aliquam ipotheticam
 componi ex pluribus categoricis: z ex
 consequēte nulla talis esset affirmatiua
 vel negatiua. aut alt cuius quantitatē:
 postq̄ nec affirmat nec negatur copula
 nec subiectū sumitur cuz signo: aut sine
 signo quantificāte: z ita ad veritatē co-
 pulatiue non requireretur vtriusq̄ par-
 tis veritas: nec ad bonitatē consequētie
 q̄ antecedens nō possit verificari: z om-
 nia ista sunt contra comunē Logicaz
Nec valet dicere q̄ illa intelligūtur de
 vocalibus et scriptis: quia in talibus fa-
 cilius verificātur illata in argumento.

¶ Similiter si categorica vocalis cō-
 poneretur ex subiecto / predicato / et co-
 pula: sit ista vocalis homo est aial. tunc
 queritur vel cuiuslibet illarum partū re-
 spondet aliqd in mētali vltiata vel non
 Si datur primū capiatur tres termin

*Ita nec? si me
 cupit? to me
 cadit in qz
 qz mod? sed?*

*o Ratio
 n̄ qz baas
 qz p̄p̄oim
 in mēto
 qz sic d̄nomia
 d̄nomia
 qz p̄p̄oim
 qz p̄p̄oim*

*qz sic d̄nomia d̄nomia
 qz p̄p̄oim qz p̄p̄oim
 qz p̄p̄oim qz p̄p̄oim*

mentales quib⁹ subordinantur illi tres termini vocales: et sequitur q^o eodē modo significant. per consequens constituit unam propositionem sicut tres termini vocales: et talis propositio nō erit incompleta noticia postq^o componitur ex partibus diuersarum rationum.

Si dicatur non cuiuslibet illorum trium terminorum vocalium respondet aliquid in mente vltimata: hoc maxime erit propter copulam. sed illud nō est dicendū: quia vel talis copula capitur materialiter vel significatiue non potest dici primum: et si detur secundum poterit assignari aliquis terminus mentalis eodē modo significans. ex proemio per armenias illa que sunt in voce sunt note illorum que sunt in anima.

Item si copule verbali non responderet aliquid in mēte eadem ratione nulli alteri termino sicut thegorematico: et si nullum esset purū sicut cathogeuina: nec aliquis esset terminus complexus postq^o nulli termini vniuerū mediante aliquo coniungibili et ex consequente nō esset differentia inter potētiam sensitiuam/ exteriorē/ et interiorē: vtraq^o sicut illum modum dicendi solum format incomplexas et singulares noticias: igitur.

Nō datur ad argumē-

tum vt dictū est arguendo vsq^o ad illud vbi dī q^o aliqua mentalis vltimata p^o cōponeret solū ex duab⁹ noticijs totalibus: q^o pcedo nō esse incōueniēs q^o extrema talis p^onis sunt sinonima: nec p^opterea seq^oitur aliud illatuz: scz aliqua cathogeuina mētalem vltimatāz carere subiecto vel predicato: nō esset incōueniēs in talib⁹ dicere eādē noticiā subiectū et p^odicatū diuersis rōnib⁹: vel pōt dici q^o illi⁹ totalis conceptus aliq^o pars est subiectum et alia predicatū: et cōsequēter pceditur q^o actus sicut cathogeu maticus copule nō presupponit plures noticias totales: sed pōt ab vna causari sicut a pluribus in ratione extremo: um

*Quod in principio q^o non p^o hinc datur
p^o datur in d^o p^o q^o a h^o hinc datur actu
vniuerso p^o non p^o hinc datur vniuerso hinc datur*

Nō aliud sufficēter rāsum est arguendo vsq^o ad vltimū punctum de illis p^o positionibus: omnis homo homo possibilibiter est: et homo omnis homo homo possibiliter est: vbi dico si in scda signūz vniuersale sit pars subiecti/ facile est videri sicut dicta quare nō sunt eiusdem rationis: sed dicēdo vt supponit argumentum q^o signūz vniuersale non sit pars extremi: dico illud quod capitur pro scda p^o positione nō est pro positione postq^o p^o subiecto capitur plures termini nullā connexione adiunctum habētes: nisi tales termini sinonimi reputarētur idem terminus incōplexus: et taliter diceret^{ur} propositio necessaria sicut alia.

Contra solutionē arguitur data mētalem composita soluz ex duabus noticijs totalibus: scz conceptu omni hominū et actu verbali non est maior ratio q^o vna pars talis concept^o dicatur subiectum vel predicatum q^o alia: nec pōt dici q^o quilibet pars indifferēter est subiectum et etiā predicatum.

Si forte dicatur illa pars capitur pro predicato que de alia enūciat: et illa pro subiecto de qua alia enūciatur: et p^o portionabiliter diceretur de ipsohetica p^o sequēti cuius antecedens et consequens sunt propositiones sinonime: talis actus vniuers^o indifferēter pōt vniere vnam partem vel aliam talis noticie pro subiecto vel predicato.

Contra supposito (vt patet ex p^o cedētib⁹ p^o babile) q^o noticia fortis et noticia platonis sunt eiusdē rōis darēt due p^o pōes eiusdē rōis/ q^o rū vna eēt par alia falsa: illd nō v^o min^o icōueniēs q^o eadē p^o sit vera et falsa. Assumptū p^o de istis duab⁹ sortes ē sortes: et plato ē sortes extrema sunt eiusdem ratiōis p^o suppositū: et ex illo hñtur copule eiusdem rationis et p^o consequēs totales p^o positiones. **F**orte non reputabis assumptū incōueniēs: q^o non opz omis p^o positiones eiusdem rationis eēt sinonimas sicut nec oēs sinonimas eēt eiusdē rōis etiā i mētalib⁹ vltimat^o.

Contra si copule dictarū proposi-
tionū essent eiusdē ratio-
nis sequeret̄ q̄ eadē copula vniuoce ca-
pta possit vnire illos terminos fortes pla-
to: et talem terminum fortes cum eius
termino sinonimo. Si illud concedatur
sequitur q̄ stantibus noticijs fortis et
platonis in eodem intellectu: intellectus
ille non possit formare talem ppositio-
nez fortes ē fortes quin simul formaret
talē fortes est plato: et etiā talē plato est
plato illud nō est concedendum: igitur.

Ad istam replicā respōsum est
sufficenter arguēdo
vsq; ad illū qd̄ tangit de illis. ppositio-
nibus fortes ē fortes: plato ē fortes vbi
potest dici: licet extrema talium ppositio-
num sint eiusdem rationis nō ppter ea
oportet copulas eē eiusdē rōnis postq̄
extrema nō sunt sinonima vt p̄z ex p̄ce
dentibus licet diuersitas specifica obie-
ctorum arguat diuersitates specificam

acturū: ex idēitate in specifica obiecto-
rū nō cōcludit idēitas specifica actu-
um. ¶ **¶** Potest similiter dici vt arguendo
dicebat nō cōuenire duas ppositiones
nō sinonimas esse eiusdē rationis: sicut
duas sinonimas esse diuersarū rationū.
et cōsequenter dico q̄ actus vnitū ali-
quorū extremorū non potest vnire alia
extrema non sinonima cū illis: licet di-
ceretur actus tales eiusdē rationis: non
oportet si aliquid natū est cōuenire alie-
cui in diuiduo alicuius speciei: q̄ illud
idē numero natū sit cuiuslibet alteri indi-
uiduo illius speciei auenire: sed sufficit
q̄ illud vel aliquod simile i speciei: vt for-
tes natū est causare noticiā fortis et non
plato. ¶ **¶** Ex isto patet ad vltimū pun-
ctum replicę q̄ stantibus noticijs fortis et
platonis in intellectu: intellectus potest
apprehendere forte esse fortem non ap-
prehēdēdo forte esse platonē postq̄ di-
uersi actus vnitū requirūtur ad vniuo-
ne talium extremorū licet eiusdē rōnis et
sinonimi q̄ ad modū significadi eēntiale

Ad cōfirmationē r̄ndeli
cet cōis

dicta de ppositione et eius diuisionibus
mēbrorū diuisionibus magis quadrant
cū opinione ponere mentalē vltimatā
cōponi ex noticijs specie differētibus ali-
quo modo tamen responderi potest s̄m
aliam opinionē: dicendo q̄ ad ppositio-
tionē vniuersalē non oportet subiectum
suū cū signo vniuersali accipi: s̄z sufficit
q̄ vniuersaliter significet et ita dicitur
affirmatiua que affirmatiue enūciat: et
pportōabiliter dari possunt diuisionē
nes aliorū mēbrorū: et cōsequenter di-
ceretur ad veritatē copulatiue vel disiu-
ctiue sufficit q̄ ita sit sicut per talem p-
positionē significat: licet in mētalius vl-
timatis non possit dari aliqua talis ve-
ra quin quelibet ps eius simpliciter sit
vera: et ad bonitatē p̄ne sufficit et requi-
tur q̄ nō potest ita esse sicut significatur
per antecedens et c. talis consequentię
vel alicuius alteri: possibilis sinonime
cum illa s̄m talē significationē.

Ad aliud qd̄ videtur difficilius
de tribus terminis mē-
talibus quibus subordinatur ille tres vo-
cales homo est animal potest dici et
cultus bet ppositioni vocali vel scripte respō-
deat aliqua mentalis incōpleta tali eti-
am potest respondere aliqua mentalis cō-
pleta: istud tamen non videtur confor-
me opinioni: quia Gregorius defensor
opinionis dicit omnem ppositionem
mentalem vltimatā esse simplicem no-
ticiam. ¶ **¶** Ideo aliter dicitur concedē-
do nichil in mente vltimatā ad equate:
respondere copule verbali et consequen-
ter cōcederet q̄ nullū purū sincathego-
reuma est p̄prie terminū ad sensus dictū
q̄ sibi r̄ndet aliqua noticiā mētalis: sed
dicūt sincathegozeumata q̄ totū resul-
tans ex illis et alijs cathegozeumatis
aliter s̄nt q̄ significaret talia cathego-
zeumata p se dicere: et tūc diceret q̄ p-
positio vocalis vel scripta non haberet
significationē cōsurgentem ex significa-
tionibus suarum partium ad sensum cō-
muniter datum: sed incomplexē signifi-
caret sicut quecunq; suarum partium.

ofes

Nota

videtur qd̄ noticiā
potest vnire
mētali

ultima potentia reata
et infima (admiratio)

ordina agni
d finit
da q finit
magis ad q
d pcedunt
my notie ad
dms no ad
vnd q so
s. i. d. m
vnan. ad
ovis mfi
mte ppe
c. d. d.
ultima

infinitas distinctas et totales: hoc ideo
esset qz illud argueret tale potentia ee
infinita. sed illud no est dicendum primo
si poneret habit⁹ infinit⁹ in aliqua pote
tia / talis mediante illo hitu infinito pos
set vn⁹ actu infinitu pducere. ¶ Si for
te dicat / no ppterea q aliqua potentia
pot cum infinito adiutorio effectum in
finitum producere sequitur q illa sit in
finita actiua / sed si cum cocurru dei ge
nerali et finito adiutorio solum possit i
finitum effectus producere argueretur
sufficenter eius infinita actiuitas.

Contra illud arguit: seqret q po
tentia cognitiua fortis
cu ifinitis distinctis et totalib⁹ habitib⁹
posset infinitos act⁹ simul producere si
cut cu vno infinite inteso habitus posset
vn⁹ actu infinite intensum causare: sed
illud est falsuz: igit: consequentia tenet
cu maiore postq⁹ infiniti distincti et tota
les habitus infinite adiuuat vel nati sit
adiuare potentia: sicut vn⁹ habit⁹ infi
nitus: minoru tu pbaf: tuc quato plures
essent habit⁹ in aliqua potetia tato pos
set exire i plures act⁹. ¶ Si h eade rō
ne potetia cu ifinitis obiectis illi debi
te pntatis pducere posset ifinitas no
ticias illoz obiectoz istud e falsuz et cō
tra experientia: igit. sequela tamen pro
batur / ex parte infinito obiectoz natū
e puenire ifinitū adiutoriu sicut ex pte
ifinitozum habitum distinctozum.

Cōfirmatur si potetia cogni
tia creata sicut
aia. esset finite actiuitatis solū seqret q
pntatis illi equaliter plurib⁹ obiectis
posset tātū conatū apponere ad formā
duz noticiā vn⁹ illoz obiectoz q nullo
mō pciperet aliō sed illd est flz: igit: ma
ior est nota ex eo q pot totā ei⁹ actiuita
tē et totū ei⁹ conatū apponere vt cogno
scat vnū determinatū obiectus: et minor
pbaf qz sic scaret aliquez esse in medio
ignis / et nō pcipere ei⁹ calorē et in medio
obiectoz visibiliū illi sufficēter appro
ximatoz medio et oculis bñ dispositis et
aptis nullū illoz videndo: ista videntur

incōuenientia et contra experientia: igit
Tum et si capacitas actiua aie eēt
finita et terminata seqret qz
terminaret ad numeruz noticiarū sicut
ad intensiōē noticie: sed illud pbaf fal
sum: et sit rei veritas q terminet ad nu
merū denariū noticiarū totaliū i quacū
qz intēsiōe volueris: si nō possit habere
simul plures noticias qz decē hoc ideo
esset: qz ad illas apponeret totā ei⁹ acti
uitatē et totum eius conatus: sed ex illo
probat qz possit plures habere noticias
ponat qz circa vnā illaz aliq mō remit
tat ei⁹ conatū et actiuitatē sic qz remittat
talis noticia ad subduplū alijs cōserua
tis in priore intēsiōe / adhuc manerēt
decem totales noticie cum quibus illa
potentia non applicat totuz eius cona
tum et actiuitatem: ergo residuum cona
tus potest apponere in formatione ali
cuius noue noticie prioribus manenti
bus: et per consequēs potest habere plu
res qz decem noticias: igitur.

¶ Si forte dicatur argumentū nō pro
bat qz possit habere plures noticias stā
tib⁹ decē in tali intēsiōe: sed bñ i mino
re intēsiōe quod non est incōueniens .

Contra ex illo sequit qz nō termi
naret ei⁹ capacitas q ad
numerum noticiaruz simpliciter sic sci
licet qz aliquo certo numero dato non
possit habere noticias in maiore nūero
nec in tali intensiōe / nec minore (quia
quocunqz numero et quacunqz intensiō
ne datis ducetur argumentum vt pri⁹)
et si illud concedatur sequens erit qz in
finitas distinctas et totales noticias pos
sit simul hēre quod a nullis conceditur .

Respondetur ad argumētū
vt arguēdo di
cebat vsqz ad replicas vbi dicitur qz qz
potetia passiuā eēt infinite ipsecta. Ali
qui nō haberēt p incōueniēte cōcedere
quālibet creaturam esse infinite imper
fectam: hoc attendendo imperfectionem
penes distantiam a summa perfe
ctione . sed consequēter esset pcedendū
omnes creaturas esse equalis imperfe

pr d. m
appo m
vide m

obscuro finitū et my habitū
d. finitū possit d. finitū notū
p. pcedunt

tionis. ¶ Ideo aliter dico: licet recipere et pati arguant imperfectionem: i duplo plus recipere non arguit duplam imperfectionem: et ita infinita recipere non concluderet infinitam imperfectionem: immo probabile est quod non potest esse aliqua potentia receptiua vni^{us} qualitatis quin sit receptiua infinitarum si cut si aliquid potest ab aliquo pati a fortiori ab infinitis potest pati: salte^m quantum est ex natura eius.

Ad aliud quod tangitur arguēdo de potentia finita que cū habitu infinito pot^{est} infinitū actus producere illud conceditur. Nec propterea oportet quod mediātibus infinitis habitibus distinctis et totalibus possit infinitos actus pducere: habitus secundū multos non potest concurrere cum potentia ad aliquem actum nisi habeatur alia causa sufficiens productiua consimilis actus in specie vel determinetur talis potentia a voluntate. Etiam requiritur maior actiuitas ex parte potentie: vt possit formare plures noticias distinctas: totales in certa intentione quā ad for mandum vnam noticiam duple intentionis propter varios modos se habendi: et tendēdi in talia obiecta diuersa: et ita vt possit mediātibus infinitis habitibus producere infinitos actus requiritur infinita actiuitas potentie.

Ad confirmationē cōcedit^{ur} quod potentia potest tantum conatum apponere vt cognoscat vnum obiectum quod stante illo cognatu et tali aduertentia circa illud non cognosceret aliud illi potētie sufficienter appropinquatum: hoc patet ex experientia de aliquo multum attente considerante aliquid: qui non percipit quicquid sufficienter obijcit eius visui vel alteri sensui. Nec propterea sequitur aliquem existentem in medio ignis non percipere eius calorem naturaliter. plus enim moueret ignis per eius caliditatem potentiam quam aliud obiectum: et ita licet prius applicuisset totum eius conatum vt cognosceret aliud obiectum: vehemens actio caliditatis diuerteret ipsum a tanta et tandem a totali consideratione prioris obiecti.

Ad vltimū punctum arguēti dico dupliciter imaginandus est terminus capacitatis actiue alicuius potentie cognitive. ¶ Vno modo quo ad intensionē noticie: et taliter quelibet potentia creata terminatur: ad istum sensum quod cum nullo adiutorio finito precise cuiuscumque intensionis noticiam potest causare siue terminetur per affirmationē de maximo vel per negationē de minimo non est curandum: intelligo mediante consensu dei generali.

¶ Alio modo considerari potest terminus talis potentie quantum ad numerum noticiarum distinctarum et totalium: illo modo dico quamlibet potentia cognitiuam creatam simpliciter terminari sic scilicet: quod i certo numero potest simul habere noticias: et in nullo maiore quantitūcūq; sunt remisse etiam post to infinito adiutorio creato diuimodo deus non specialiter cōcurrat cum illa. Et positis tot noticijs in aliqua potentia cōtūcūq; subtrahat eius actiuitatem remittendo aliquam illarū non poterit aliam producere nisi omnino corumpatur: vel remittatur ad non gradum intelligendo statibus alijs: potest enim subtrahere eius actiuitatem quo ad intensionem non subtrahendo quo ad numerum et e conuerso.

Si forte dicatur ponendo maximam actiuitatem et maximum gradum conatus potentie. sequitur quod talis potentia non possit simul habere plures noticias totales cuius oppositum dictum est respondendo ad primam partem dubitationis et sequela probatur: ipsa est agens naturale que pure naturaliter agit producendo noticiam ergo quādo cūq; producit noticiā agit secundū vltimum potentie eius applicando totam

¶ Nota quod actio facit potestatem habere quod actus habet. ¶ Nota quod actus habet potestatem habere quod actus habet. ¶ Nota quod actus habet potestatem habere quod actus habet.

Maxima. ¶ Nota quod actus habet potestatem habere quod actus habet. ¶ Nota quod actus habet potestatem habere quod actus habet.

Successio motus p[er] motum ad resistenciam extrinsecam

eius actiuitatem in p[ro]ductio[n]e talis noti-
cie: igitur ¶ Si dicatur potest simul ad-
uertere ad diuersa obiecta: & vna parte
conat[ur] & actiuitatis apponere vt habeat
noticiam vni[us]: & reliqua vt habeat notici-
am alteri[us]. ¶ Contra ex illo seq[ui]t[ur] q[uo]d nu[n]q[ua]m
haberet vna noticiam nec plures: quin
tota eius capacitas esset repleta q[uo]d non
est concedendum.

Attende

Ad istud dico: lz pot[er]ia cogniti-
ua naturaliter agat p[ro]ducendo noticiam alicui[us] obiecti sc[ilicet] v[el]
timu[m] sue potentie ad istu[m] sensum q[uo]d cu[m] ta-
libus circums[er]iptis no[n] pot[est] habere maior[em]
noticiam talis obiecti / no[n] t[ame]n sic applicat
semp[er] tota ei[us] actiuitate in p[ro]ductio[n]e no-
ticie q[uo]d no[n] possit habere intensio[n]em vel plu-
res noticias alio[rum] obiecto[rum] siante illa
que admodu[m] in alijs agentib[us] naturalib[us]
dicendu[m] est / calidu[m] vel frigidu[m] introdu-
ces in vno passo t[ame]n qualitate[m] sicut po-
test cu[m] tali applicatio[n]e no[n] impeditur quin
in aliud passum etia[m] sufficienter app[ro]xi-
matu[m] simile[m] introducat. qualitatem.

¶ Cum isto t[ame]n stat q[uo]d tanta[m] noticiam ha-
beat circa aliq[ui]d obiectu[m] vt no[n] possit aliam
nona[m] p[ro]ducere nisi p[er]sistens remittatur
vel desinat esse totaliter: & hoc ponendo
eius actiuitate[m] terminari p[er] affirmatio-
ne[m] de maximo quantu[m] ad intensio[n]em no-
ticie: aliter esset dicendu[m] ponedo q[uo]d ter-
minaretur per negationem de minimo
et in hoc non est omnino simile de poten-
tia cognitiua et alijs agentibus natura-
libus.

*obstantia
ma p[er]
noticia
inuenit[ur]
instans
p[er] se
p[er] motu[m]
de motu
de motu*

Ad tertium dubiu[m] prin-

cipale vbi q[ue]rebatur vtru[m] pot[er]ia cogniti-
ua producat noticiam in inst[an]ti vel suc-
cessiue. Communis opinio doctoru[m] est q[uo]d
quelibet pot[er]ia cognitiua sensitiva et
intellectiva: sicut & ipsa volu[n]tas potest
instans esse ex parte eius p[ro]ducere actum
in inst[an]ti: & ita dicerent de luminoso p[ro]ducere
lumen & de obiecto sensibili p[ro]ducere
species per medium q[uo]d si talia
agentia applicarentur in inst[an]ti passis
& medijs sufficienter susceptiuis suoz

effectuu[m] p[ro]duceret tales effectus in sa-
stanti nec possent maior[em] effectu[m] p[ro]ducere
extensiu[us] vel intensiu[us] salt[em] cu[m] ta-
li applicatio[n]e alij[us] p[er] similit[er] se ha-
bentibus postq[uam] successio in motu p[ro]uenit
causa resistencie extrinsece / vt graue
successiue per medium descendit / et
ignis introducit in aquam calorem suc-
cessiue. modo pot[er]tia cognitiua non a-
git cum aliqua resistencia. Ideo ponit
ipsam posse agere in inst[an]ti. nec p[ro]pter
ea negarent quin possit tale agens suc-
cessiue p[ro]ducere eius effectum per suc-
cessiuam maioratione[m] adiutorij vel me-
liore[m] applicationem. Alij pbabiliter te-
nent quodlibet agens creatum lib[er] vel
naturale pure naturaliter agens succes-
siue p[ro]ducere suu[m] effectum: & dicit esse
aliqua[m] resistencia[m] extrinsecam sicut est po-
t[er]tia finita & limitata ip[s]o ag[en]tis: & p[ro]p-
ter dicerent graue in vacuo moueri successi-
ue: lz no[n] sit aliqua resistencia ex parte me-
di: est t[ame]n finitas virtutis ip[s]ius agentis
Et p[ro]portionabiliter descendit e[ss]et de
pot[er]tia cognitiua et luminoso etia[m] posi-
ta applicatione sufficiente in inst[an]ti: licet
in ei[us] actione no[n] inuenit resistenciam ex-
trinsecam: t[ame]n successiue p[ro]ducit eius
effectu[m] p[ro]pter limitatione[m] et finitatem
pot[er]tie ei[us]: & ita nullu[m] agens finite virtu-
tis pot[est] in inst[an]ti p[ro]ducere effectum / etiam
seclusa quacunq[ue] resistencia extrinseca: i-
telligendu[m] est deo non specialit[er] p[er]curre-
te cu[m] illo. Et q[uo]d circa materia[m] huius du-
bitationis physicales & altiores difficul-
tates proposito impinent extractari so-
lent: remitto ipsam alibi plen[us] determi-
dam transire videar non multum rece-
dens a proposito breu[em] adducam ra-
tionem.

Alia

Et arguitur sic Pot[er]tia

sensitiua non potest p[ro]ducere ei[us] no-
ticiam in inst[an]ti. igitur assumptum pa-
tet de pot[er]tia visiva que no[n] potest no-
ticiam p[ro]ducere: nisi per successiuam
applicationem obiecti vel motum aut
appertionem oculi / modo quocunq[ue] illo

*Primo agens resistenciam ex natura
sua vni[us] p[ro]ducit suu[m] effectum in inst[an]ti*

non inuenitur. Sicut debemus instans et compactum qd p. in. h. qd
in. Imparabile est et incomparabile

De prima diuisione

posito qd datur maxima aduertentiavel
consideratio intellectus aut alterius po-
tentie circa aliquod obiectum que non
sufficit impedire potentiam visiuam ad
percipiendum visibile illi sufficienter appli-
catum non posito alio impedimento: vt
patet consideranti.

Ad aliud quod tangitur de no-
ticia auditiva: pcedo
ipsaz produci successiue in tpe in quo a-
dequate existit eius obiectu: nec pars
talis noticie producta in prima mediate
tate illius temporis representat totum
obiectum: sed illam partem obiecti q̄ ē in
data medietate temporis: et ita nulla a-
lia pars (saltem que capitur secundum
diuisionem temporis (illius noticius noti-
cie representat totum obiectum. volo di-
cere noticiā auditiuam esse nature suc-
cessiue quo ad esse et fieri sicut eius obie-
ctum: et consequenter dico non esse inco-
ueniens talem noticiam auditiuam ob-
iecti successiui pponi ex noticiis partiu
illi obiecti ipsamq̄ esse incompletam li-
cet de noticia rei permanentis illud nō
esse admittendum.

¶ Si forte dicat due noticie q̄ vna re-
presentat vnam medietatem sortis et
alia alteram non faciunt vnam noticiā
nec incompletam nec complexam diuin-
modovtraq̄ capiatur in recto ergo nec
tales noticie duarum partium vocis fa-
ciunt vnam noticiam. Dicitur conse-
quentia est nulla: non est simile de tali-
bus noticiis permanentibus et aliis suc-
cessiuis que habentur de partibus eius-
dem totalis obiecti sibi inuicem suc-
cedentibus.

Ad con-firmationem: toto casu ad
missio conceditur assensus
consequente in qua ex a inferitur b/ cum
assensu a producere assensum b/ intelli-
go concurrente potentia cum apprehē-
siuis propositionibus et influentia dei
generali. Nec oportet assensum b/ pro il-
lo instanti causare cum assensu cōsequē-
tie in qua ex b/ inferitur a/ aliquem assen-
sum a propositionis: sicut q̄ pro illo istā

ti sit tantus assensus a productus ab aliis
causis sicut tales cause possunt produ-
cere. ¶ Sed restat questio: quia er om-
nibus illis causis simul iunctis resultat
totalis causa productiua assensus a pr-
positionis maior: q̄ sit prima causa que
ponitur producere assensum eius: et ita
maiorari debet effectus: quem remitto
ad secundam diuisionem, vbi similis dif-
ficultas de actu et habitu pertractabitur

Ad quartam dubitati-
onem respondendo/ presupponēde sunt
due opinioniones communes: vna non ad-
mittit tales species: alia opposita asse-
rit illas ponēdas. ¶ Pro intellectu pri-
me opinionis supponitur aliqua q̄ ha-
bentur ex okam questione. xviii. secūdi
sententiarū. Primum/ obiectum sensibi-
le nichil alterius rōnis ab ipso pot cau-
sari in medio quod aliquid faciat ad p-
ductionē sue noticie. Scdm: obiectum
sensibile potest causare in medio/ salte-
tanq̄ causa partialis aliquid eiusdem
rationis cum obiecto: illud tamen nichil
faciet ad pductionē noticie obiecti pri-
cipalis. Scdm dictū probat opinio ex-
perientiā/ de radio solari transeunte pyri-
tri rubei quā mediate colore vitri cau-
sat verā rubedinē in pariete opposito/
vel medio. Primum dictū probabit per-
tiones contra aliam opinionem.

Contra istam opinio-
nem arguitur: si obiectum sensibile cau-
saret aliqd eiusdē rationis i ipso medio
sequeretur q̄ in eadē parte adequata me-
diū intēderetur qualitates contrarie/ al-
lud est contra taliter opinantes: dicunt
qualitates contrarias in nullis gradib-
bus se ppati posse. seq̄la pbaf: sint duo
colorata coloribus contrariis per idem
medium stat videri ambo illa obiecta et
per pns quodlibet illoz pducit in me-
dium qualitatem eiusdē rōnis: modo
tales qualitates pducte eodem modo
contrariantur/ et sunt in eadem parte
mediū: igitur. ¶ Nec valet dicere vnam

Co. ordinarū

Inuenitur
in casu p. h. d.
ad hunc modum
q̄d fuerit
q̄d dicitur
q̄d h. g. p. m.

h. g. p. m.
q̄d dicitur
q̄d h. g. p. m.
q̄d dicitur

¶ In medio est sensus p. h. d. q̄d
noticiam apprehensiuam

noticie

illarum nihil producere: qz supponant eiusdem activitatis / r q simul applicetur tunc no est maior ro q vna illaz qli scdm illud modum dicendi qlibz qlitas sensibilis esset qualitas activa / postq non lia ratione dicitur aliqua qualitas activa / nisi qz nata est pducere qualitatem simile in specie: illud est ptra omnes philosophos qui solū ponit quattuor qualitates primas r activas.

Item si obiectū albu pduceret in medio albedinem sequeretur q aer posset multum albefieri: r taliter esset albius mediū vbi essent plura obiecta alba / et nigrius vbi essent plura nigra illud est contra experientiam.

Confirmatur. si non ponentur species sensibiles pducte ab obiecto vsqz ad potentia visivam: sequeretur q non esset requisitū mediū inter potentia visivam r ipm visibile in productione visionis / illud non est dicendum igitur: maior patet postq nihil existens in tali medio cōcurrit ad productionem ipsius visionis minor tñ pbatur tunc ad productionem visionis sufficeret obiectum r potentia cognitivā / p psequēs destructo medio taliter q esset vacuum inter potentiam r obiectum equaliter produceretur visio talis obiecti: cuius opposituz declaratur secūdo de anima. Et ita obiectuz positum supra potentiam visivam videtur quod etiā ē contra philosophum ibidem. Sensibile supra sensuz posituz nō facit sensationē. **Siliter** sequitur q p quācūqz distātia posset videri obiectū / qz si per aliquā ppter eius magnitudinē nō possit videri / hoc ideo eēt qd nō potest pducere suas species p tāta distātia: s; nō ponitur tales scdm opinionem oia ista sunt absurda r cōtra experientia igitur. **Si** forte dicatur requiritur mediū etiam illuminatū r tale lumen mediū partialiter cōcurrit ad productionem visionis / taliter obiectuz r po-

tentia non sunt causa sufficieas sed cuius illis requiritur illuminatio mediū: nec ad quācūqz distātia potest videri obiectum / postq ipsum actiue pcurrit nō est infinite activitatis / ideo dabit certa distātia p quam visibile poterit videri.

Contra illud arguitur pmo experientia potētia visiva exis in tenebris pot videri obiectū exis i medio illuminato / p pns nō requirit illuminatio totius mediū / et cū nō sit maior ratio de vna parte mediū q alia / seqt q sine illuminatione alicuius partis mediū potest produci visio. pbaret etiā de aliquibus animalibus q vident p mediū nō illuminatū vt cat q noctu videt murem: r (vd dicitur lix p parietem: constat talia media non eēt illuminata igit: sine luce vel lumine poterit pducī visio. **Itē** si requireret illuminatio mediū tanqz causa partialis pducēs visionē / sequeretur q vbi esset mediū magis illuminatū ceteris partibus pduceret pfectior visio obiecti. illud ē falsum igit: sequela pbatur. Quādo aliqua requiritur tanqz agentia producentia aliquem effectū per maiorationem alicuius illorum alijs non variationis resultat causa talis actiuor r pfectior: modo actiuor causa debet maiorem pducere effectū: illud tñ pbat falsum / tunc potētia visiva exis in radio solaris pfectius videret solē qz extra radiū solarē qd est ptra experientia igit.

Confirmatur secundo: potentia visiva mediante speculo videt aliquid obiectum quod non videret sine tali speculo ipsa eodez modo se habente. illud nō potest saluari nisi ponendo species productas ab obiecto reflecti ad potentia visivam: assumptū patet quando aliqs videt alium post dorsum mediante speculo. Et ita quando aliquis videt coronam capitis propriū mediātibus pluribus speculis: non videtur qualiter illud saluari pot nisi species reflecterent ab vno speculo ad illud r ad potentiam

ma / n / ea obiecta / by / d / spo

De una pva / et apparo / ad obiectum / ito / panti

noticie

estur lumen in medio: vel pōt dici q̄ est
 aliquod lumen remissum in ipso medio
 per totū / licet remissius sufficit ppe po
 tentiā q̄ prope obiectum. Et sic ppter
 magnā virtutē talis potentie visive / po
 test captus percipere obiectū mediāte
 tali illuminatione remissa mediū. Et ita
 diceretur de luce vidente per parietem
 q̄ est ibi aliquantulum luminis pductū
 per poros ipsius parietis. Nec videtur
 omnino improbabilis opinio Democri
 ti (quam recitat philosophus secūdo de
 aīa) ponēs medium non requiri in pro
 ductione visionis / taliter q̄ potētia visi
 ua z obiectū sunt causa sufficiens: z cōse
 quēter cōcederetur h̄ esset vacuū inter
 potētiā z obiectū pducere visio ipsi?
 obiecti: nec habemus experientia de op
 posito / illud nō eēt incōueniēs vbi agēs
 natū est agere in distās non agēdo in p
 p̄iūm: vt diceretur de corpore solari
 quod calefacit ista inferiora nullū pro
 ducēdo calorem in spheris celestib⁹ in
 termedijs: ita quādo corrūperēt inter
 media non minus calefaceret ista infe
 riora. ¶ Et de distantia et extēsiōe me
 dij eodem modo diceretur vt dictum est
 arguēdo. Requiritur certa distantia ve
 ra vel imaginaria inter potētiā z ob
 iectum / taliter q̄ dabilis est aliqua distā
 tia: propter cuius magnitudinem obiec
 tum non potest per tantā videri ab ip
 sa potētia. Et ita dabilis est aliqua di
 stātia ppter cuius paruitatē potētia nō
 sufficit videre obiectū in tali distantia.
 Utrum detur maxima que sic vel mini
 ma que non alienum est a proposito.

An aliud vbi dicitur si

requireretur illuminatio medijs. Tūc
 vbi mediū esset magis illuminatū pduc
 eret perfectior visio: negatur illud. sicut
 excellens sensibile corrūpit sensum
 sic nimia illuminatio medijs per quod fit
 visio: z proportionabiliter dicendum est
 de illuminatione medijs sicut de distā
 tia / potest impediri visio propter nimia
 vel parua illuminationem: quemadmo

dum de distantia diximus.

Ad secundam cōfirmationē

de speculis ar
 gumentū est apparens pro ipsis specie
 bus: tñ tenētes opinionem dictā rīdēt
 vt dicebatur arguēdo q̄ tale obiectū vi
 dere in speculo per lineam reflexam: z
 ita mediāte alio corpore polito vel dia
 phano: vt dicebatur de visibili in aqua.
 Ita dicitur a quibusdam de colore viso
 mediāte radio solari transeunte per vi
 trū / ibi videtur verus color vitri p lineā
 reflexā: z psequēter negāt q̄ aliquis co
 lor producat i medio ab aliquo obiecto
 visibili. ¶ Sed semper manet difficul
 tas de illa lineā reflexa: vbi nō videt ali
 ud dicendū: nisi qñ videt visibile mediā
 te speculo vel alio corpore polito / tunc
 dicitur videri per lineam reflexam: sed
 quādo videtur sine tali corpore sic qñ nō
 aliter cōcurrat q̄ in rōne medijs dicit
 videri per lineā rectā tñ: z ita tales deter
 minationes p lineā rectā et p lineam re
 flexā capiuntur sine cathogoreumatice z
 non vt habēt significationē coniūgētē
 ex significationibus partū. Nec eēt in
 cōueniēs idem simul videri p lineā re
 ctā et reflexam: z diuersitates apparen
 tes in speculo vel speculis nō proueni
 unt nisi ex diuersa applicatione z dispo
 sitione speculorū. Et ita licet aliquomō
 dē opinione dictā obiectionē i oppo
 sitū satisfieri potest: videtur tñ philoso
 phus expresse p alia opinione ponente
 species in scdo de aīa: vbi iprobans opi
 nionē Democriti dicit: oportet et sensibi
 le prius immutare medium q̄ sensum:
 quod declarat tam de lucidis q̄ de colo
 ratis: vt ibidem patet.

¶ Secūdo arguitur contra aliam opi
 nionem ponente species produci in me
 dio ab obiecto sensibili / aliqua potētia
 sensitua nō requirit tales species: ergo
 nulla: p̄na tenet postq̄ in oibus videtur
 equalis ratio: z antecedens pbaf de po
 tentia tactiua vel gustatiua: que non p
 cipit suū obiectum nisi sit illi immediatū
 et p̄ns postq̄ non req̄rit mediū inter

*Quid dicitur
 vbi dicitur
 reflexam*

*¶ primo p
 potest*

*A seu obiecto sensibili...
 in medio...
 illuminatio medijs...
 p̄na, sed p̄na...
 L ii*

De Prima diuisione

talē potētiam et obiectum: nec etiā req-
 ritur species: et ita videtur q̄ potētia au-
 ditiuā nō percipit eius obiectum p̄ spe-
 cies: oportet sonum diffundī viq̄ ad sen-
 sum: ad hoc q̄ percipiatur. ¶ Simili-
 ter si poneretur tales in medio: vel eēnt
 eiusdē rationis cum obiecto a quo pro-
 ducūtur vel essent alterius rationis: nō
 primū tūc species albedinis et nigredi-
 nis adinuicē p̄trariarētur sicut albedo
 ⁊ nigredo: illud non est dicēdū postq̄ vi-
 detur albedo et nigredo per idē mediū
 in tali medio simul starēt qualitates cō-
 trarie. Nec est dicēdū tales species esse
 alteri rōnis q̄ obiectū. Tū primū / si ali-
 quid tanq̄ causa totalis p̄ducit aliquē
 effectus: talis effectus debet assimilari
 agēti: si tūc potētia citius discerneret
 inter obiectū et speciem q̄ inter diuersa
 obiecta eiusdē rōnis quod nō est dicen-
 dū. Tum tertio: rubedo apparē in ra-
 dio solis trāseunte p̄ vitrum rubeus est
 species rubedinis vitri: ⁊ cōstat illā non
 esse alterius rationis a rubedine vitri.

¶ Similiter esset querēdū vel talis
 species p̄ducta in medio est diuisibilis
 vel indiuisibilis: nō primum postq̄ pro-
 ducitur in potētia indiuisibili: nec scdm
 postq̄ in medio diuisibili producitur.

Confirmatur vel talis speci-
 es producta i
 medio solū producit ab obiecto / vel re-
 quirat aliquid aliud cum ipso obiecto ad
 p̄ductionē illius. ¶ Si sit querē-
 dū / vel talis species imediate cū poten-
 tia p̄ducit noticiā vel cum illis sicut p̄cur-
 rit obiectū imediate. ¶ Si forte dicat
 vt dicēdū est / species a solo obiecto p̄-
 ducitur: ⁊ imediate ad p̄ductionem no-
 ticię p̄currit potētia ⁊ species: obiectus
 solum imediate produciendo species.

Contra illud arguit: sequeret q̄
 obiectum eodem modo
 p̄duceret species per mediū non illumi-
 natū sicut per illuminatū: ⁊ ex illo sequi-
 tur q̄ potētia visiva in tenebris ⁊ obie-
 cto similiter in medio nō illuminato for-
 maret noticiam talis obiecti postq̄ sunt

cause sufficētes ad p̄ductionem noticię
 ¶ Si forte dicat requiritur illuminatio
 mediū ad p̄ductionem specierum

Contra vel obiectū per oēs ptes
 mediū p̄duceret tales spe-
 cies vel nō per quālibet talem partem:
 non est dicendū secundū postq̄ nō pō-
 test assignari rē. similiter oppositum p̄-
 tet experientia: ex eo q̄ in quolibet p̄cto
 mediū potētia cognitiua perciperet ob-
 iectum: ⁊ si per quālibet partē mediū ob-
 iectū producit species / sequitur q̄ mediū
 existēte infinito extēsiue obiectū p̄duce-
 ret species p̄ illud totū mediū: ⁊ sic esset
 infinite actiuitatis. ¶ Nec valet dice-
 re q̄ ppter ex̄finitā actiuitatē / dabitur
 aliqua distātia vltra quā obiectū nō po-
 test p̄ducere species: q̄ potētia perfe-
 ctior pōt cognoscere a maiore distātia
 et postq̄ deus pōt in infinitū potētiam
 perfectam producere etiā quacūq̄ distā-
 tia data / per maiore pōt videri tale ob-
 iectum: ⁊ non sine speciebus p̄ductis ab
 obiecto vsq̄ ad potētiam igitur.

¶ Itē si totū obiectū p̄ quālibet ptem
 mediū p̄duceret spēs / eadē rōne medie-
 tas obiecti et ita quēlibet pars visibī-
 lis p̄duceret speciem in eadē parte me-
 diū: sed ex illo sequitur q̄ in quālibz par-
 te mediū esset infīnita species / quod nō ē
 dicēdū. ¶ Si forte dicatur sicut pars
 obiecti est minor / sic p̄ minorem distā-
 tiam p̄ducit specie: ⁊ similiter speciem
 minorem: ⁊ ita nō opz q̄ in aliqua parte
 mediū sit infīnita species: sed in partibus
 p̄pinq̄ioribus est maior species q̄ in re-
 motioribus ab ipso obiecto.

Cōtra illud arguitur
 quocunq̄ visibili dato in illo sunt infīni-
 te partes equales saltem cōmunicātes
 ⁊ oēs tales p̄ducunt species p̄ eandē p-
 tem mediū: nec aliqua eadem species a
 diuersis talibus p̄ducit. ergo ibi resul-
 tabit species infīnita. ¶ Forte itez dic-
 ces sicut cause cōicāt etiā effect⁹ cōica-
 bilit / ⁊ ita spēs p̄ducte a p̄tib⁹ cōicātib⁹
 cōica bnt: taliter nō dabit spēs infīnita

*duum
 sa est
 ofio
 ma opmo
 codit or
 ma ab et
 a potētia
 medietate
 n/w
 u*

*Amo i in obiecto in tenebris p̄ducit spēs / ⁊ sequitā noticiam
 et tūc d̄spōt aut tūc p̄t a moy opozitā sicut p̄tētia nō p̄tētia
 et tūc spēs p̄ducit tūc opozitā sicut p̄tētia nō p̄tētia
 sequitā noticiam / debent d̄spōtētia nō p̄tētia*

Contra illud arguitur ex illo sequitur species totius obiecti resultare ex speciebus suarum partium: ex quo iterum sequitur quod mediante eadem specie videtur totus obiectus. Similiter sequitur dictum illatum: vix infinita species: postquam quilibet pars habet propriam speciem: et omnes ille sunt eiusdem rationis debent se invicem intendere: et ita resultabit species infinite intentas.

Tum etiam signato obiecto pedali et proportionalibus proportionem duplici minoribus versus a punctum: tunc quilibet pars proportionalis equaliter producit speciem ad a punctum sicut quicunque alia postquam sicut sequentes sunt minores precedentiibus ita sunt propinquiores a puncto: et per omnes ad tale punctum omnes ille species se invicem intendunt et faciunt unam totalem infinite intentas. ¶ Similiter in puncta propinquo obiecto causatur intensio species: et per omnes potentia in puncto propinquo perfectius videtur obiectum quam in distantiore postquam sunt perfectiones cause productivae noticie illud est contra experientiam potentia potest tantum approximari obiecto quod nullomodo perciperet illud: postquam sensibile suscipit sensum, &c.

Secundo confirmatur: si obiectum produceret species per quamlibet partem medij sequeretur quod eodem modo videretur sine speculo obiectum postpositum potentie visive sicut mediante speculo: illud est contra experientiam: et sequela probatur per dicta: species et potentia producant immediate noticiam: sed postquam diffundunt species per quamlibet partem medij oportet quod attingant potentiam visivam licet visibile sit illi postpositum: alias daret aliqua pars medij in qua non esset aliqua species: et per omnes postquam tales sunt cause sufficientes debent producere noticiam. ¶ Si forte dicatur potentia visiva licet recipiat species non tamen qualitercumque se habeat potest taliter producere

noticiam: sed requiritur quod potentia sit convertenda ad obiectum.

Contra illud arguitur omnes species producite ab eodem obiecto sunt eiusdem rationis: modo cause totales eiusdem rationis debent producere effectus eiusdem rationis: et per omnes siue potentia convertatur ad obiectum siue non (omni modo recipiant species in organo) debent equaliter producere noticiam: vel oportet dicere obiectum immediate convertere et ita species superflue ponerentur.

¶ Similiter quoniam videretur obiectum mediante speculo: propter reflexionem speciei vel species recepta in speculo esset extrinseca vel inextensa: non est dicendum secundum ut patet experientia: apparet imago extrinseca in speculo: una pars in una parte speculi et alia pars in altera. et si dicatur primum: sequeretur quod fracto speculo tunc solum apparet una pars imaginis in una parte et altera in alia parte speculi sicut ante frangeret speculum: postquam accidens non migrat de subiecto in subiectum: nec propter fractionem speculi oportet corrumpi partes speculorum que prius erant in partibus speculi: stat partes manere in eisdem locis in quibus erant ante fractionem.

Tum etiam secundum illam opinionem vel poneretur species propterea: quod obiectum non potest agere in distans quin agat in propinquum: vel quia obiectum materiale non potest immediate agere in substantiam immaterialem sicut in intellectum: vel aliqua alia ratione: non videtur alia ratio assignanda nec sufficit aliqua illarum. Non inconuenienter agens agere in remotum: et non in propinquum (ut superius dicebatur) quando propinquum non est susceptivum effectus talis agentis: idem patet de magnetice attrahente ferarum remotum non lignum propinquum. Etiam quidam piscis dicitur stupor ab aliquibus torpedo: facit tremere manum piscatoris et non retine quod trahit: et ita si

innotuit
Empo

omne ad uno...
in...
sicut quia...
tangatur...
hastā. ¶ Similiter obiectum...
tionem immediate agit in...
lectiuam pducendo spem...
igitur. ¶ Potest etiā queri...
tia sensitua interior; et...
pducunt etiā suas noticiā...
mediantib⁹ spēbus sicut...
interior

Pro declaracione istarū rationum
est aduertēdū. Multiplex est
modus dicendi de istis spēbus produ-
ctis ab obiecto. Aliqui admitterēt spe-
cies sensibiles in medio et organo sc̄sus
exterioris: negāt tñ species in alijs po-
tentijs cognitiuis. Alij ponūt multipli-
ces spēbus productas ab obiecto: taliter
q̄ dicunt obiectū sensibile sicut visibile
producere spē extensiuē et orbicularit̄
p̄ medium vsq̄ ad potentia visiuā; me-
diantibus quibus pducit̄ visio. Et ali-
as spēbus ponunt alterius rationis pro-
ductas p̄ neruos vsq̄ ad sensum cōem/
et mediantibus illis noticie fantastice:
et actus memorandi pducuntur. Simi-
liter ī intellectu mediante fantasia pro-
ducuntur alię spēbus que vocantur intel-
ligibiles a quib⁹ producitur noticia in-
tellectiua: omnes tales ponunt alteri⁹
rationis ab obiecto: et similiter ab inui-
cem specie differūt. ¶ Alterius aduer-
te licet potest dici de aliquibus poten-
tijijs sensituijs / q̄ illarum obiecta nō p-
ducunt tales species sensibiles vt dice-
batur in primo puncto argumēti de po-
tentia tactiua et alijs que non percipi-
unt obiectum nisi quando est illis ime-
diatum: dicitur tamen s̄m sententiam
philosophi secundo de anima quelibet
potentia sensitua requirit medium in-
ter ipsū et obiectum / per quod pducit̄
tur species quib⁹ mediantib⁹ pducitur
sentatio talis obiecti: licet non omniuz
sensuū obiecta requirant similia media
Et cōsequēter diceretur potentia tacti-
ua percipit obiectum mediantibus spe-
ciebus productis in carne (que non est
organum tactus sed mediū eius / ex se-
cundo de anima) et ita licet for⁹ diffin.

datur per vnam partem medij per alias
tamen stat q̄ diffundatur species s̄m:
immo non incōuenit q̄ per eandē partē
medij diffundatur spē obiecti / et etiam
aliquid eiusdē rationis cū obiecto tali.
Nō oportet tale obiectū vt p̄cipiat
realiter diffundi per totum mediū: sed
sufficit q̄ realiter p̄ vnam partē et p̄ ali-
am intentionaliter: hoc est ei⁹ spē dif-
fundatur. ¶ Ex isto patet quid sit dice-
dum ad primū punctū argumēti et si-
militer ad secundū. De spēbus pductis
ab obiecto conceditur illas esse alteri⁹
rationis ab obiecto: nec incōuenit ali-
quam causam producere effectum alte-
rius rationis / hoc patet in multis alijs
agentibus: vel dicatur / illuminatio me-
dij aliquāliter cōcurrit cum obiecto ad
pductionē speciei. Nec oportet q̄ po-
tentia possit discernere inter obiectum
et talē speciē postq̄ species nō sunt p̄ce-
ptibiles sensu / sensus etiam exterior so-
lum simplices et singulares format
noticias: nec videt̄ species rubedinis ī ra-
dio solari / sed vera rubedo ipsius vitri
videtur p̄ lineam reflexam mediante in-
tēso lumine causato p̄ p̄ pietē vel aliq̄
aliud reflectēs radios solares. Quam
admodum in speculo non videtur speci-
es sed per lineam reflexam videtur res
ipsa cuius spē reflectuntur a speculo.
¶ De alio quod queritur vtrū species
sint diuisibiles vel indiuisibiles: vtrūq̄
est probabile et si dicatur sc̄oz concedet̄
correlarie infinita multitudo acciden-
tium / nec illud naturaliter incōuenit:
philosophus negaret infinitam multi-
tudinē entium separatorū et p̄ se existen-
tium / taliter non sunt accidentia. Si di-
catur primū negabitur tales spēbus inhe-
rere potentie: sed solus inherens medio
vel organo / quorum vtrūq̄ est extensūz
sicut tale accidens sibi inherens.
¶ Ad cōfirmationez vbi q̄rit̄ de pduc-
tione speciei et noticiāz p̄tz ex dictis
et similiter arguendo qd̄ sit dicendūz. si
volum⁹ dicere spēbus a solo obiecto pduc-
ti cōsequēter esset dicēdū q̄ nō in quoll.

in libro p̄ci
p̄ci p̄ci
p̄ci p̄ci
p̄ci p̄ci

180

bet medio sed solum illuminato pducit
spes licet lumē nō actiue pcurrat requi-
rit tñ ppter debita dispositionē mediū:
actus actiuorum sunt in patiente bene
disposito: secundo de anima. Quādo vl-
terius queritur vel obiectū per quālibz
partē mediū producit species. zc. Dici-
tur tale obiectum per quālibet partem
mediū bene dispositas per quam ab ipso
obiecto potest trahi linea recta sine ali-
quo impedimento producit spes: z conse-
quenter cōcedi pot obiectū posse pduce-
re spes p distantia infinita q̄tū est ex p-
te eius: nec illd argueret infinita actiui-
tate. Si tñ detur aliqua determinata di-
stantia vltra quam obiectum non potest
producere speciem: consequenter esset
cōcedendum deum nō posse producere
aliquam potentiaz q̄tūcūqz perfectā
que posset pcipere obiectum vltra talē
distantiam: postq̄ s̄m opinionem requi-
runtur species immediate concurrentes
ad productionem noticie. ¶ De alijs
punctis que tanguntur in confirmatio-
ne de infinita specie: videtur dicendum
consequenter ad opinionem: sicut totū
obiectum habet propriam speciem: ita
quēlibz pars obiecti nec incōuenit (vt
dicebatur) infinita multitudo talium spe-
cierū. Similiter diceretur illas species
non se intendere z q̄ nō sunt qualitates
intensibiles vel diuersarum rationum.
Potest tamen probabiliter dici q̄ om-
nes tales ad inuicem vniuntur saltem
quando sunt eiusdem rationis: et sicut
partes obiecti comunicant ita spec-
ies talium comunicabunt. ¶ Hec p-
cederet argumentum de partibus pro-
portionabilibus: postq̄ vt dictus est ta-
les species non se inuicem intendunt: si-
militer dici possunt diuersarū ratio-
nū quādo cūqz producant a diuersis obie-
ctis. Et dato q̄ se inuicem intenderent
negaret q̄ proportioabiliter sicut pars
proportioabilis est propinquior alicui
puncto: ita proportioabiliter producat
intensiozem speciem ad illud punctum
sicut luminoso producaens lumen per

aliq̄s mediū nō pportioabiliter sicut
pars mediū ē propinquior luminoso sic p-
ducit intensiū lumē: aliter quodlz lumi-
nosum infinitum lumen intensiue pro-
duceret.

Ad secundam cōfirmationē
vbi dicitur q̄
obiectū postpositum potentie visiue vi-
deretur sine speculo illd negatur: intel-
ligendo per speculum omne illud quod
sufficienter natus est reflectere species
ad organum: quia (vt experientia vide-
tur) imago apparet in diuersis corpo-
ribus politis sicut in aqua vel ferro z ita
dicendum esset de aere q̄ sufficit reflecte-
re species: vt habet philosophus tertio
metheozorum capitulo de iride de anti-
phone qui ambulans videbat idolum ex
aduerso ipsum respiciens. Et ad proba-
tionem datur cōmuniter responsio da-
ta arguendo: et consequenter concedes-
retur: non semper potentia visiua cum
specie sufficit producere visionem: sed
oportet potentiam esse conuersam ad
obiectus nisi reflectantur species vt est
dictum. ¶ Alio videtur mihi dicendum
quando potentia visiua auertit ab obie-
cto non recipit species a tali obiecto:
postq̄ (vt dicebatur) obiectū solū pro-
ducit spes ad illa p̄cta mediū a quibz
ad obiectum protrahi possunt linee re-
cte sine aliquo impedimento. Et ita da-
retur certa pars mediū ante oculum in
qua obiectum postpositum tali potētie
non producit specie secluso reflectente
¶ Si queratur quare potentia potius
mouetur ab vna specie quam recipit q̄
ab alia: dicendum est quia plus mouet
vel propter determinationem volunta-
tis aut causarum superiorum.

Ad aliud qd̄ tāḡ arguēdo
de speculo recipiē-
te specie: vtrū talis sit extensa vel in ex-
tensa cōcedit p̄mum. licet sc̄m sit pro-
babile vt pz ex dictis: nec ppter ea opz
q̄n frangitur speculum vnam partē ob-
iecti precise apparere in vna pte speculi
z aliam in altera: semp in quālibet par-

Optima
solu

soluatio q̄
mūltis q̄

De secunda divisione

nona argumentum per de notatium

ter recipitur sp̄ci s totius obiecti: sed quando frangitur speculum tales spes non faciunt vnam totalem: nec aliquo modo vntur sicut an fractione specti.

De alio puncto vbi querit quare ponunt species p̄ot di ei vt dicebat arguendo: ponunt. ne ages naturale agat in distans non agendo i propinquu: nec oppositum pbat aliqua ratio vel experientia: sed solum q̄ non si imdem producit effectum in propinquu z distans: illud nō in cōuenit: stat p̄p̄m quum non esse susceptiuuz similis effectus sicut distans: vel dicatur: spes ponuntur vt obiectū sit p̄sena potētie in se vel in aliquo eius rep̄tatiuo. vltimū punctū argumenti ex notabili soluitur.

Ad quantum dubiū vbi querat q̄les habētur noticie de rebus insensatis z substantia ponunt aliq̄e p̄pōnes. p̄p̄ia. de nulla re sensibili nō sensata habem⁹ noticias p̄p̄ias z distinctas: p̄ noticiā distinctā z p̄p̄iā intelligi singularē in complexa z absolutam: ista p̄positio patz ex eo q̄ talis noticia non esset sensitua vt supponitur z ex cōsequente nec intellectua postq̄ nihil est in intellectu q̄n prius fuerit in sensu vt habetur in de sensu z sensato z glosa cōis illius dicti est pro p̄pōne posita. ¶ Sequit̄ correlarie si aliquaz noticiam habemus de aliquo tali obiecto ipsa est cōmūis/complexa vel cōnotatiua. ¶ Sc̄da p̄positio: licet s̄m multos aliquarum rerum insensibilitū habem⁹ vt habere possum⁹ noticias distinctas z p̄p̄ias: vt de ipsa anima z eius actibus: qui simpliciter sunt insensibiles postq̄ nullo sensu sunt perceptibiles) z s̄m opinionem vltimo recitata in p̄cedente dubitatione q̄n tales intuitiue cognoscimus non requirunt spes postq̄ sunt sufficēter p̄tes intellectui sed bene mediātibus speciebus abstractiue cognoscuntur) de alijs t̄n substantiis nullas distinctas z p̄p̄ias habem⁹ noticias sed solū cōmūnes vel cōnotatiuas et complexas. Et dicitur ab alijs

quibus de substantia habemus solū cōceptum negatiuum/ z exemplificant de illo complexo ens naturaliter p̄ se existens: nec possumus habere conceptus respōdentem illi termino substantia supposito q̄ sit absolutus: postq̄ (vt patet ex iam dictis) a nullo pro statu isto z naturaliter possunt haberi distincte z proprie noticie pluriū significatoruz talis termini: modo talis noticia cōis absoluta p̄supponit ad min⁹ duas singulares

Contra solutione hui⁹ dubitationis arguit: si nullius substantie possit p̄ isto statu iste haberi noticia p̄p̄ia z distincta (secludo ip̄amet potentiam sequeretur) q̄ non possit haberi noticia sensitua exterior de aliq̄ substantia. z ita esset cōcedendum me nunq̄ vidisse ecclesiam/ vel lapidē/ aut hominem/ nec tetigisse librum quē quotidie habeo inter manus ista reputantur falsa z absurda: igit. Eodē modo cōcedendum esset quēcunq̄ garritorē/ notatū z virgātē acerrime puni tū nunq̄ sensisse virgās quod ip̄e non diceret eorum. ¶ Itēz sequeretur istos terminos homo/asinus/animal/substantia nō esse significatiuos apud nos: postq̄ nō possumus formare noticiam cui subordīnatur aliquis talis termin⁹ sed illud est falsum qz: ponimus discrimen inter tales terminos z p̄pōnes compositas ex talibus q̄ non esset nisi intelligeremus significaciones illoz terminoz: igit.

Cōfirmatur capio forte si ei⁹ nō possit haberi noticia nisi cōis vel cōnotatiua aut p̄p̄te ra (vt dicebat) signo q̄ aliud noticiā cōnotatiuam que potest de ip̄o haberi: z quero vel soluz rep̄tat fortem/ vel aliquid aliud cum forte. ex sebo (postq̄ nō est maior ratio q̄ vnum q̄ aliud distinctum a forte representet) sequitur omnia entia mundi significari per illā noticiā: z eadem ratione quilibet terminus cōnotatiuus omnia representaret q̄ non est dicendum. Et si detur primus sequitur q̄ talis noticia p̄supponeret absolutam z

a propo
munt q̄ op̄
u genda.
nd est vi
q̄ n̄ s̄m
nō m̄ h̄
m̄ h̄ p̄p̄ia
C. v. 123
m̄ d̄

Noticie

dicta noticia spem immediate repræsentat
z illud cui⁹ est illa species mediate. Ex
illo seqret nullaz abstractiuaz esse cõem
postq̃ immediate solum spem repræsentat.

¶ Similiter sit abstractiuaz fortis / z q̃
ritur vel talis p̃cise est naturalis simili
tudo fortis / vel p̃cise est naturalis si
militudo speciei fortis / v^l vtriusq̃ z for
tis et speciei fortis est naturalis simili
tudo / si dicatur primum non debet dici
intuitiuaz speciei / nec etiam est dicendū
fm postq̃ taliter nō esset noticia fortis
nec intuitiuaz nec abstractiuaz / z si dica
tur tertium non pōt ratio assignari qua
re immediatius repræsentabit speciem
q̃ fortis: et taliter semper erit noticia
communis.

Cõfirmatur p̃tra secūda opi
nionē / q̃redovt
p̃v^l vtruz q̃lz potentia cognitiuaz possit
formare intuitiuaz z abstractiuaz noti
cias. Et vtrū intuitiuaz vnus potentie
presupponat intuitiuaz alterius. ¶ Si
militer ex illa opinione sequitur q̃ non
posset haberi aliqua noticia intuitiuaz a
licuius rei necessarie sicut ipsius dei: il
lud non est asserendum / z sequela p̃ba
tur: mediante tali noticia nō potest sci
ri aliqua veritas cõtingens de ip̃o deo:
q̃z solum sciretur per talē deum esse sed
talis veritas non est cõtingens. ¶ Et
si dicatur: mediāte tali intuitiuaz potest
sciri q̃ deus est creator / vel gubernator
mundi / z tales essent cõtingentes.

Contra illud arguit: vel qñ dicif
mediante intuitiuaz noti
cia scitur aliqua veritas contingens in
telligitur mediante illa tanq̃ causa to
tali / vel tanq̃ causa partiali. si dicat p̃
mum patz q̃ taliter non potest sciri me
diante noticia intuitiuaz q̃ deus est gu
bernator mundi: postq̃ in tali apprehē
siua ponuntur aliq̃ue noticia non intui
tiue. Et si dicatur fm eadem ratioe ab
stractiuaz diceretur intuitiuaz postq̃ me
diāte illa tanq̃ causa partiali scitur ali
qua veritas contingens / quia stat vnus
extremorum mentalis apprehensive de

qua habetur talis scientia esse noticiāz
abstractiuaz z aliud noticiāz intuiti
uam vt patet in talibus fortis est albus
fortis est currens / de quibus potest ha
beri experientia vno extremoz exite no
ticia intuitiuaz. nec pōt noticia intuitiuaz
r̃sidere alteri extremo postq̃ est cõmu
nez cõnotatiuū z ois intuitiuaz est singu
laris absoluta z incõplexa noticia.

Respondetur ad argumen
tū vt dictū ē
arguēdo scz q̃lz potētia cognitiuaz for
mat noticiāz intuitiuaz / sz sensitiuaz ex
terior: nō format abstractiuaz. Si l^r in
tuitiuaz sensus exterioris ē prior natura
intuitiuaz sensus interioris / z intellectiuaz /
sicut intuitiuaz sensus interioris est prior
natura intuitiuaz intellectiuaz: nō opz q̃
talis sit prior tēpore: stat simul habere
omnes tres intuitiuaz. z vterius con
ceditur q̃ omnis noticia intuitiuaz est sin
gularis z absoluta. Similiter omnis ab
stractiuaz erit singularis et absoluta fm
q̃ est intuitiuaz. quando vterius argui
tur q̃ nulla abstractiuaz sit cõmunis zc.

¶ Aduerte fm opinionem non omnis
noticia intuitiuaz speciei est abstractiuaz.
Dicit opinio / duplex potest haberi no
ticia de specie alicuius / vna singularis
absoluta solum repræsentat speciem et
nullomodo talis repræsentabit illud cu
ius ē species. Alia noticia potest haberi
de specie vt est imago vel similitudo
alterius / et istam diceret abstractiuaz z
intuitiuaz respectu diuersoz / primā
tamen solum intuitiuaz. Et consequē
ter videtur dicendum q̃ talis abstracti
ua semp erit cõnotatiua / de materiali si
gnificans speciem cõnotans ip̃am esse si
militudinē vel imaginē alterius. Vel
sicut cõter dicunt tenentes illam opi
nionem abstractiuaz immediate signifi
cat speciem z mediate illud cui⁹ est spe
cies: nec ex illo sequitur quamlibet ab
stractiuam esse cõem / licet plura vnus
ce z diuisim repræsentet / nō tñ eque im
mediate quod requiritur ad terminum
cõmunem / conceditur tamen q̃ quelis

Omnia
noticia
intuitiuaz
sunt
singularia
z
absoluta

U. 102

¶

*Quo magis aliqua duo in se habent quod unum non potest
 minus illud dicitur deus ubi natura deus per corruptionem
 unum alio magis
 Bernardus. De secunda diuisione*

sensu/ ista non sunt concedenda igitur.
Secunda pars etiam probatur postquam
 intuitiua et eius obiecti realiter distin-
 guuntur et neurum illorum est deus vel
 pars alterius / potest deus quodcumque
 illorum conseruare alio destructo / illud
 non implicat contradictionem. ¶ Simi-
 liter cuiuscumque cause secunde deus po-
 test supplere vicem et efficientiam pre-
 cipue de causa efficiente: ergo potest sup-
 plere efficientiam et vicem obiecti secu-
 dumque concurrat in genere cause efficien-
 tis et per consequens eius potentia pro-
 cere potest intuitiuam noticiam cui obiecti
 non existentis. Item deus intuitiue pre-
terita et futura sicut presentia cognoscit
 ergo nulla est repugnantia in hoc quod res
 que non est intuitiue cognoscatur.

Contra ista arguitur probando quod
 naturaliter potest haberi notici-
 a albedinis intuitiua in absentia ob-
 iecti primo ex perieritia quando aliquis longo
 tempore inspererit obiectum splendidum
 si conuertat visum ad aliud obiectum
 simpliciter apparebit splendidum et non
 nisi mediante noticia prioris obiecti / et
 ita de quocumque obiecto intente colora-
 to: ut postquam aliquis diu inspererit rube-
 dinem intensam ad quodcumque aliud ob-
 iectum conuertat visum apparebit pro
 aliquo tempore rubeum immo licet sim-
 pliciter clauderet oculos pro aliquo par-
 uo tempore apparebit rubedo continua
 minus et minus donec tandem nihil ru-
 bedinis appareat / istud non potest dici
 nisi maneret noticia primi obiecti. Eo-
 dem modo quando aliquis circulariter
 mouet baculum ignitum videtur circulus
 igneus tamen constat quod ibi nullus
 est talis circulus per consequens alicuius
 absentis habetur noticia sensituiua
 exteriori modo quolibet talis est intuiti-
 ua. Ita arguatur de baculo pro medietate
 in aere et pro alia medietate in aqua
 videtur talis baculus fractus tamen nul-
 la erit ibi fractura / et ita de multis alijs
 experientijs argui potest ubi apparent
 aliqua que non sunt presentia potentie.

Item supposito quod visio corrumpatur
 successiue posito quod sit ali-
 qua superficies alba cuius habeam no-
 ticiam intuitiuam pro isto instanti et in-
 cepiat diuidi talis superficies taliter quod
 immediate post hoc instans erit diuisa
 vel successiue corrumpatur per vltimum
 non: siue per remotionem de presenti.
 Tunc non immediate post hoc instans
 erit illud totale obiectum ut patet ex ca-
 su: et tamen immediate post hoc instans
 erit aliqua noticia intuitiua illius obie-
 cti postquam ex supposito debet tota notici-
 a successiue corrumpi pertransibit ali-
 quod tempus antequam tota erit corrupta:
 et per consequens immediate post hoc
 instans erit aliquid quod nunc est pars to-
 talis noticie / modo quolibet pars eius
 est noticia intuitiua sicut tota / et habet
 de eodem obiecto: igitur.

Confirmatur supposito primo
 quod angelus non
 potest intuitiue cognoscere aliquod ob-
 iectum a quacumque distantia: sed ab ali-
 qua determinata. Similiter supponitur
 quod angelus potest se transferre de vno lo-
 co ad alium in instanti et subito: postquam
 medium non resistit ei / motui sicut mo-
 tibus aliorum mobilium extensorum.
 Tunc sic arguitur: sit vnus angelus de-
 bite appropinquatus sortis qui habeat no-
 ticiam intuitiuam de ipso Sorte et pro
 isto instanti mutetur ad locum ultra dis-
 stantiam maximam per quam potest in-
 tuitiue cognoscere sortem: et idem erit
 si ponatur minima distantia ultra quam
 non potest cognoscere / tunc non imme-
 diate post hoc instans sortis erit debite
 presens angelo ut intuitiue cognoscat
 patet ex suppositionibus tamen imme-
 diate post hoc instans angelus habebit
 noticiam intuitiuam sortis vel dabitur
 vltimum instans completus rei perman-
 entis scilicet totius noticie.

¶ Item potest haberi visio et tamen ni-
 hil videbitur mediante illa. ergo noticia
 intuitiua in absentia obiecti. consequen-
 tia videtur nota et antecedens probat.

*Et quod magis
 dicitur vbi
 completum
 et vltimum
 et debite con-
 que non potest
 in instanti
 secundum et et
 ubi appropinquatus
 in sortem*

De Secunda Diuisione

supposito q̄ pro isto instāti ego habeam
 visionem alicuius albedinis pedalis et
 per partes proportionabiles hore futu-
 re taliter occultet dicta albedo q̄ i pri-
 ma parte proportionabili inter poten-
 tiam visiuam z albedinem ponat aliq̄s
 nigrū pedale / z in secūda parte propor-
 tionabili vñ aliud nigrum semipedale
 z sic proportionabiliter / subduplando
 obiecta nigra semper minorib⁹ versus
 potentiam visiuam: taliter q̄ inter q̄d̄z
 illorū z potētiam mediabit aliq̄s aliud
 imo infinita tūc in instāti terminatiuo
 hore habebit visionem tñ nichil videbit
 mediāte illa: nō albedo: q̄ inter illam z
 potētiam mediāt corp⁹ opacum z eadē
 rōne nullū obiectus nigrū videbit: quo-
 cunq̄s dato inter illud z potētiam media-
 bunt infinita corpora opaca. Nec potest
 dici q̄ oīa collectiue vidētur / q̄ vel il-
 lud esset mediantib⁹ diuersis noticijs il-
 loz oīm z ita haberētur infinite totales
 noticie / vel mediantē vna z eadem noti-
 cia z hoc similiter non est dicendū / post-
 q̄ ab oībus collectiue non pducit vna
 totalis species: pōt etiā casus poni q̄
 oīa sint diuersis coloribus colorata ta-
 liter q̄ nulla duo sint colorata colorib⁹
 eiusdē rōnis: tūc clare pz q̄ nō p̄t habe-
 ri eadē noticia oīz imo nec aliquoz: igr̄

Cōfirmatur secūdo probādo Deuz
 nō posse producere vel cōseruare noti-
 ciam intuitiuā obiecto absente vel cor-
 rupto. Sit ita q̄ de⁹ cōseruet visionez
 quā habet sortes de a. albedine ipā de-
 structa: sequeret sortē videre mediante
 tali noticia post corruptionē obiecti il-
 lud est falsum: igr̄: sequela pbat / postq̄
 manet noticia etiā sensitua exterior et
 nō nisi visua / p̄ p̄ns videt mediante illa
 minor tamen pbatur si Sortes videret
 mediante illa marime videret albedinē
 illud non est dicendū: stat cū casu q̄ nul-
 la sit albedo tūc illa ppō est falsa sortes
 videt albedinē ppter nō supponē predi-
 cati: determinatio nō supponit ergo nec
 aggregatum ex illa determinatiōe z de-
 terminabili. **C** Nec valet solutio cuius

daz / scz q̄ ille ppōnes sunt false sorte s
 videt albedinē / sortes videt istā albedi-
 nem / z iste vere sortes videt a (si a sit no-
 men p̄p̄riū singulariter z absolute signifi-
 ficans illā albedinē) Sortes videt hoc
 demonstrādo albedinez. dicit ad verita-
 tem alicuius primaz duarū requiritur
 albedinē esse ppter terminū cōmunē: scz
 ad veritatē alicui⁹ secundaz illud nō re-
 quirif sed sufficit q̄ pōt esse. Silr dice-
 ret de ista deus intuitiue cognoscit anti-
 xpm ad cuius veritatē sufficit anti xps
 posse esse: ista solutio vt videt habet pon-
 nere ampliatiōnē respectu termini sin-
 gularis et nō termini cōmunis qd̄ ē cō-
 tra p̄mūne logicā. **C** Silr seruata tali
 noticia intuitiua corrupto obiecto q̄rif /
 vel talis pduceret iudiciū de exstia ob-
 iecti vñ exstia. **H**ō videt sufficere so-
 lutio dicentū exstie obiecto siue p̄ntē si-
 ue absēte noticia intuitiua causaret iudi-
 ciū de exstia talis obiecti z nō exstie
 te obiecto causaret iudiciū d̄ nō exstia
 eiusdē. **N**ec etiā satisfaciit dicere vt vo-
 lunt aliq̄ talis noticia intuitiua p̄sente
 obiecto causat iudiciū de eius exstia
 sed obiecto absente vel corrupto nulluz
 iudiciū causaret: postq̄ possit causis na-
 turalib⁹ sufficientibus ad pducēdū ali-
 quem effectū z passio bñ dispositio i quo
 debet pducī talis effectus opz q̄ pdu-
 cat / sed potētia z noticia intuitiua sunt
 causa totalis sufficiēti pducere iudiciū
 de exstia obiecti in ei⁹ p̄ntia et obie-
 ctū non imediate pcurrit ad pductiōez
 talis iudicij ergo similiter i absentia de-
 bent pducere tale iudiciū postq̄ idēz
 inḡtum idem semp est natū facere idēz
 primo de generatiōe. **C** Si forte dicat
 ppter argumentū noticia intuitiua obie-
 cto absente causat iudiciū quo iudicat
 q̄ talis res est sicut obiecto p̄sente.

Contra sequit ex illo q̄ solus de⁹
 possz aliq̄ decipe: post
 q̄ seruata noticia intuitiua obiecto eius
 corrupto p potētiam diuinā potētia cog-
 nitua mediante tali noticia iudicaret
 tale obiectū esse z per p̄ns ali⁹ iudicaret

ad id nō gōr
 hōr p̄d al
 nō nōt vñ
 eoz

oīz

... de secunda diuisione

successiue debet corrumpi talis noticia.
¶ Ideo dico admissio supposito: or ici
 dere in ista diuinctiua: scz q visio toti⁹
 obiecti cõponitur ex visionibus partiũ
 eiusdẽ/z sicut successiue corrumpunt par
 tes obiecti sic successiue corrumpuntur p
 tes visiois rñdetes illis ptibus obiecti
 vel q aliqd noticie intuitiue põt manere
 absentez nõ exiite obiecto: lz nihil ta
 le põt manere totalis noticia per aliqd
 certũ tps obiecto absente vel nõ exiite.
 Et si simpliciter ipeditur debet argumẽtũ
 in supposito: illud tñ admittẽdo scz re
 puto roãbilis: qz põt eẽ in angelo noti
 cia rei idũuibilis q desinat pũtĩmũ eẽ
 similis sic nõ eẽt maior rõ q noticia to
 tius includeret noticiã vni⁹ ptis q̃ alte
 ri⁹ z si cuiuslibet ptis talis obiecti noti
 cia toti⁹ includeret noticiã/haberet ali
 qua noticiã simplex includẽs ptes diuer
 sarũ rõnũz facilliter deduci põt. Et iaz
 ponẽdo noticiã totius talis pponi ex no
 ticis ptiũ nõ videt q possit remitti pti
 nue manẽte noticiã toti⁹ obiecti.

Ad confirmationẽ suppositi
 onib⁹ admissis
 pcedit q talis noticiã dabit vltimũ esse
 ppletũ philosoph⁹ octauo philsoz hoc
 negant solũ naturalit loquẽdo/z de il
 lo qd corrumpitur p actionẽ naturalem
 z motũ pcedẽtem. ¶ Dicunt tamen ali
 qui: quãdo angelus pducit noticiã in p
 sentia obiecti si subito mutaretur: extra
 speram actiuitatis ipsius obiecti: con
 seruaretur noticiã p aliquo puo tpe sz
 statim corruperetur secundũ aliqd ei⁹
 illud videt dicendũ tenẽdo q corrũpat
 noticiã successiue: aliqd noticie intuiti
 uue põt manere obiecto absente sz nul
 la noticiã intuitiua naturaliter põt ma
 nere totalis noticia per aliqd certũ tps
 in absentia obiecti vel ipso corrupto.

Ad aliud de infinitis obiectis se
 paratis positis inter
 albedinẽ z potẽtiã visiuã/ argumẽtũ
 videt difficilius scõm ponẽtes species:
 qz opinio negans illas: sine inconuenien
 te pcederet noticiã terminari ad aliqd

aggregatũ rez separataz: sicut stare vi
 dere cumulũ granor nullũ granũ viden
 do si tñ ponantur species opz pportio
 nabiliter dicere/ vel q in casu nullũ illo
 rũ obiectoz videbit: nec etiã oĩa colle
 ctiuẽ difficile videt (scz illã opiniõnẽ)
 species obiectoz specie differentium sũ
 mul pcurrere ad pductionẽ vni⁹ noticie
 z ideo si qdlibet obiectũ pcedẽdo vers⁹
 potẽtiã visiuã: sufficiẽter impediãt spe
 cie obiecti pcedentis ne distindat vsqz
 ad organũ: postqz nõ datur in casu pmi
 obiectũ verius potẽtiã visiuã/ correla
 rie videt pcedendũ q nullius illoz obie
 ctõz potẽtia formabit noticiã.

Ad secũdã affirmatiõnẽ/ admissi
 onẽ pcedẽtẽ talẽ potẽtiã
 videre albedinẽ similiter q albedo ab il
 la videretur lz nullũ visũ ab ea eẽt al
 bedo. z consequẽter esset pcedẽdũ q termi
 ni in pportatões opatiões sensum exteriorẽ
 (taliter loquẽdo) ampliãt ad quattuor
 differẽtias tẽpor. Nec ex illo inferri po
 test q stat Sortẽ comedere panẽ nullo
 pane existẽte. aliud importat lz comede
 re qz opationẽ sensus exterioris. ¶ Sz
 dices tñc posito q Sortes solũ vides
 at albedinẽ pedalẽ ista eẽt concedenda
 Sortes videt albedinẽ cõtupdalẽ im
 mo infinitã albedinẽ extensiuẽ z intensi
 ue: postqz videt illud qd põt esse taliter
 infinita albedo. z ita qñ aliquis videret
 sortẽ albuẽ eẽt cõcedẽdũ q videt sortẽ
 nigrũ z sortẽ currentẽ/ sortẽ quiescentẽ
 et sortẽ mortuũ. Ista sunt contra cõẽm
 modũ loquẽdi: igit. ¶ Dico pmo natu
 raliter pcedẽdo nõ opus eẽt dicere tales
 terminos pãtlare illo modo. scõdo simpli
 citer loquẽdo (si nõ placet pcedere tales
 propõnes assumptas) põt dici q ampli
 antur tales termini quo ad materialia
 et non quo ad formalia significata. Ex
 quo pnter eẽt concedẽdũ si cõseruaret
 visio sortis in potẽtiã mea visiuã (sorte
 non existente) q video sortẽ z nec ordẽ o
 sorte albuẽ/ nec sorte nigrũ/ nec sorte co
 loratiũ/ nec sorte quantũ: et ita de alijs

ca solũ
 uel for

homo
 et vltimũ
 caput z
 rãtẽ nõ nõ
 reaso obrũ
 de pãtibus
 impõte rãtẽ

immũ cũ
 sic corrupit
 nõ qz vltimũ

conseruatur
 d. d. d.

Notã
 designat

ad aliud
 nõ nõ nõ

non aliqd
 in d. d. d.
 ad aliud
 nõ nõ nõ

Ista qz pãtibus non valer Sortis
 d. d. d. ad aliqd d. d. d.

predicatis accidentalibus.

Ad aliud bbi

queritur: serua-
ta tali noticia in
tuitiua obiecto corrupto / vtrū produce-
ret iudiciū de existentia vel nō existentia
obiecti: diceret okam vt dicebat arguē-
do existēte obiecto siue: presente siue ab-
sente causaret iudiciū q̄ ipsa res est: sed
nō existēte obiecto causaret iudiciū q̄
ipsa res nō est / illud diceret puenire ex
natura noticia intuitiue. Gregori⁹ ppe
argumentū factū dicit (obiectō absente
vel nō existēte) noticia intuitiua cōser-
uata nullū causaret iudiciū. ¶ Pōt tñ
probabiliter dici: talis noticia intuitiua
sicut in p̄sentia obiecti ita i absentia: vel
non existēte obiecto causaret iudiciū
quo iudicaret tale obiectū esse: et conse-
quēter cōceditur q̄ successiue eadem no-
ticia cōcurreret ad productionē iudiciū
veri ⁊ iudiciū falsi: sicut idem iudiciū suc-
cessiue pōt esse verū ⁊ falsum. q̄ vltimus
dr̄ tñc solus deus aliquē deciperet. dice-
rēt aliqui / potētia partialiter p̄currens
ad productionē talis iudiciū vel p̄serua-
tionē etiā partialiter seip̄as decipit: de
concurſu ḡnali p̄currit ad p̄ductionē iu-
diciū falsi sicutz veri. Alij non haberēt p̄
inconueniētī q̄ de⁹ de potētia absoluta
possit decipere: lz non inordinate. ¶ Si
dicitur dicendum ad hoc q̄ alijs decipiat
aliū requirit in ipso intētio fallēdi: ⁊ ita
nec de potētia ordinata nec absoluta de⁹
pōt decipere aliquem. Nec valeret iste
modus arguēdi fortes decipitur: ergo
ab aliquo decipit. Ad ipm̄ decipi suffi-
cit ipm̄ assentire falso non reflexiōe fm̄
sentium falsum. sed ad hoc q̄ alijs deci-
piat forte opz tale causare in forte direc-
te vel indirecte: partialiter vel totaliter
iudiciū falsum cū intētionē fallēdi ipm̄.

De alio quod sagitur

scz de iudicio quo iudicat aliqd̄ fuisse v̄l
nō esse. Aduerte: Q̄hā questioe. xv. sc̄bi
ponit duplicē noticia intuitiua: p̄fectā. s.
⁊ ip̄fectā. de p̄fecta intelligunt dicta i p̄-
cedētib⁹: ⁊ dr̄ ip̄fecta intuitiua illa est a q̄

causat iudiciū q̄ iudicat q̄ talis res fuit
illa tñ simplr̄ est abstractiua causata ab
bitu derelicto ex noticia intuitiua: vel ab
abstractiua q̄ simplr̄ tpe erat cū intuitiua
diceret in sequiti diuisione: ⁊ sic p̄z q̄ p̄pa-
tuitiua: solū cāt iudiciū ex tñtia obiecti
iudiciū de nō ex tñtia v̄l q̄ iudicat obiectū
fuisse causabit ab abstractiua simplici-
ter vel cum aliquo alio motiua.

Ad secundam

ubi queritur
Vtrū quelibet res mūdi intuitiue pōt
cognosci et cetera. Dicis primo: qlibet
res sensibilis pōt intuitiue cognosci: sal-
tē ex parte eius nō ē repugnantia qd̄ di-
co: qz pōt esse obiectū tā paruus vt non
sufficitat immutare potētiā taliter dis-
posita cū tali dispositione mediū. ⁊c. nec
p̄t h̄ri ab aliquo pro statu isto intuitiua
intellectiua alicuius talis nisi p̄habeat
tur sensitua intuitiua eiusdē sc̄dm̄ dictū
philosophi nihil est in intellectu quin
prius fuerit in sensu. Secūdo dr̄ secun-
dū opinionēz cōem doctorū Anie-
ma nostra p̄ statu isto / hoc est vt manet
vnita materī naturaliter agendo sine
speciali dei auxilio / nullā rem insensibile
pōt intuitiue cognoscere nisi ipsamet
⁊ suos p̄prios act⁹ de habitib⁹ oēs pro
maiorē p̄te in hoc cōueniunt q̄ nō pos-
sunt intuitiue cognosci ⁊ ex parte nec ab
abstractiue pprie ⁊ distincte: de illis nullā
possum⁹ habere exp̄ientiā. ¶ Tñ sine
inconuenienti dici pōt q̄ nec actiua nec
habituus possimus habere noticia in
tuitiua aut abstractiua distinctas ⁊ p̄-
prias p̄ statu isto ⁊ p̄ cōis nullā habe-
remus noticia reserā (semp̄ intelligen-
do de noticia ppria ⁊ distincta) nec pōt
aliqd̄ inconueniēs inferri istud videtur
multū cōforme philosopho in principio
de memoria ⁊ reminiscētia vbi dicit q̄
intellectū nō intelligere sine: s̄ata s̄mate ⁊
sine sensu isert correlative q̄ nō p̄cipit i-
diuisibilia ⁊ sepata a magnitudine nisi
¶ Cōtra solutiōes hui⁹ du (p̄ discursū
bitatiōis a s̄i intellect⁹ cognosceret se i-
tuitiue se queretur q̄ talis noticia p̄-
cise produceretur ab ipsa aīa cū p̄curſu

Motria
Zesta

Motria

Respon/
Subj

2. pr

ffud dicit
de vbi
distibitio
nō p̄ficitur
Secunda p̄

Cor.

Handwritten flourish and marginal notes on the left side.

Motria
Zesta
Dm̄yforta

p̄p̄

Argr

De Secunda Diuisione

dei generali / sed illud est falsum igitur: maior est nota quia non poterit dari quod aliud concurreret ad productionem talis noticie: minor probatur / tunc ipsa anima quod haberet actualē cognitionē sui ipsi? postquam posita causa naturali sufficiente ad aliquē effectū pducendū debet poni talis effectus. Nec inuadit dicere quod non est debita applicatio illarū causarū / postquam nihil aliud extrinsecū creatū ab ipsa anima concurrit ad pductionem talis noticie.

¶ Itē si anima possit cognoscere suos actus maxie cetera propterea quod sunt sufficienter presentes illi et non ponit aliud impedimentū / sed eadē ratione videtur quod possit cognoscere suos habitus / postquam sunt eque presentes sicut actus illi potētie. Nec est satisfactorie dicere quod actus sunt presentes partialitate obiecti et non habitus: quia vel ad hoc quod aliquid sit presentis partialitate obiecti alicui potētie requiritur quod ipsum cognoscat vel possit cognosci a tali potētia / vel ad illud sufficienter ipsum esse natū pducere noticiam in tali potentia: non videtur quod aliud sit dicendum / et primum illud quod queritur / etiam ex alia parte sequitur quod habitus sit eque presentis sicut actus illa partialitate postquam istud est ex parte eius potest concurrere ad eius noticiā formandā. ¶ Etiam anima separata potest habitū sicut actus cognoscere. ¶ Nec valet iterū dicere ad aliquid esse presentis partialitate obiecti alicui potētie requiritur ipsum cognosci posse a tali potētia ipso et omnibus alijs euz potentia eodem modo se habentibus: quia tunc potentie visus sortis habentis oculos clausos / nichil esset presentis partialitate obiecti: et ita medio iter quod dicitur quod obiectum et talem potentiam visiuā non illuminato / illud non esset presentis tali potētie presentia obiecti.

¶ Confirmat si aliqua potētia possit cognoscere suos actus eadē ratione quia illud est falsum ut patet de sensu. ¶ Si forte dicatur quod nulla potētia sensitua potest cognoscere suos actus / sed sola intellectiua illud arguitur: somnias aliquid quod format noticias reflexas / non nisi per sensum interiore: igitur,

Contra ¶ Si forte dicatur quod nulla potētia sensitua potest cognoscere suos actus / sed sola intellectiua illud arguitur: somnias aliquid quod format noticias reflexas / non nisi per sensum interiore: igitur,

¶ Itē si intellectus aliquē eius actus cognosceret proprie et distincte (sicut cōiter dicitur) eadē ratione quilibet actus eius possit cognoscere sed hoc est impossibile: posito eius quod quilibet actus eius cognoscat sequitur infinita multitudo noticiarū totaliū in tali potētia ut facilius deduci potest quod tamen non expediret: igitur

Respondetur argumētū multum cōfirmat modū diuisionis recitatum quē reputo valde probabile et de mente philosophi scilicet quod anima per statum istum nec ipsamet / nec aliquē eius actus proprie et distincte cognoscere potest sed solum per discursum et mediante conceptu cōmuni cōnotatiuo vel cōposito: ¶ Et etiam pcedo quod potest cognoscere hitus:

Cōsequēter tamen ad cōsequēter dicitur potest anima cum cōcursu dei generali pducatur noticiā talem ipsiusmet non propterea semper habet talē noticiā quālibet est ipsa anima: requiritur quod conuertat se ad cognoscendū ipsamet quod non potest fieri sine actu volūtatis. ¶ Et propter rationabiliter dicendum est quod non semper cognoscit suos actus sed requirit eius debita applicatio ad illos per actū volūtatis. Non enim video quare potest in uno tempore quod alio cognoscat tale obiectū stante equa li applicatione nisi determinetur a causa libera ut dicebat de parte obiecti totalis sufficienter applicati potētie. ¶ Sed tunc restat quæstio quare non potest eodem modo cognoscere habitus mediante determinatione volūtatis. Dicitur potest illud puenire ex natura habitus quod non est naturaliter sufficienter mouere potentiam / ut cognoscat ipsum maxime pro statu isto.

¶ Ad cōfirmationē diceret ut arguendo est dictū: et licet somnias aliqui format noticias reflexas vel iudicia presupponit tales noticias non tamen per sensum sed per intellectū: in imperfecte dormientibus non inuenit intellectū exire in aliquas operationes sicut fantasia vel sensus interiore.

Cad ultimum pūctū argumētū si supposito operatione illa pono propōnes. ¶ Ad id / non est possibile quod intellectus quālibet eius noticiam

In Imperfectis dormientibus non de hinc
et in illis quod dicitur in d. 2. q. 1. q. 1.
et dicitur de hinc dormientibus quod dicitur

et potest
habetur
et dicitur
et dicitur

Distincte cognoscat / sequef ex opposito huius intellectus posse simul habere infinitas totales noticias / postquam nulla potest dari noticia que sit ipsiusmet naturalis similitudo. ¶ Secunda propositio (Et in sensu diuiso) Non qualibet eius noticia potest distincte cognoscere / patet supposito que terminetur eius capacitas quo ad numerum noticiarum ad decem noticias: signo decem noticias intuitiuas quas prima representabit sortem / et secunda erit reflexa prime / et tertia secunde / sic sequetur: tunc decima que est reflexa non potest cognosci a tali potentia / alias daret intuitiuam in absentia obiecti intelligo naturaliter et pro statu isto.

Cad tertiam dubitationem patet ex dictis que alia est noticia intuitiuam totius et alia partis eiusdem (loquedo de intuitiuis vel propriis et distinctis) et postquam in quolibet obiecto sensibili sunt infinite partes cognoscibiles mediantibus diuersis noticiis / oportet que non quilibet cognoscat que sit totum obiectum cognoscitur. et ex quo non est maior ratio de vna quam de alia equali / stat totum cognoscere nulla parte cognoscendo vel simul dabunt infinite totales noticias quod non est admittendum in potentia finite capacitatis.

Contra istud arguitur / si noticia totius distingueret a noticia cuiuslibet partis eius sequitur si tractetur que quaruncumque partium obiecti totalis noticia abinuenit distinguerent: illud tamen probatur falsum: tunc duarum medietatum sortis noticia distinguerent ex qua propter que ista vera / omnes due medietates sortis sunt sortes / sequitur ista falsa sortis noticia abinuenit distinguntur. Si dicatur quaruncumque partium noticia abinuenit distinguntur / ad istum sensum que cuiuslibet partis noticia a cuiuslibet alterius partis noticia distinguitur.

Contra tunc presentato aliquo obiecto potentie visive non stare cum noticia totius habere noticia alicuius partis eius quoniam simul haberetur infinite noticia distincte: postquam in tali obiecto sunt infinite partes saltem comunicantes

quarum quilibet sufficienter appropinquat tali potentie et nata est causare eius propriam noticia / et sic ex quo non est maior ratio que vna illarum partium causet eius noticia quam alia / vel quelibet causabit vel nulla.

Item si toti obiecti et eius partis haberetur diuerse noticia sequeretur que propter ablationem cuiuscumque partis produceret noua noticiarum corruperet partes existentes sed illud est falsum igitur: maior videtur nota et minor probatur ex illo sequitur si ego viderer a obiectum et continuo successiue per istam horam remouerent alique partes (etiam non obiecte visui meo) in quolibet instanti intrinseco talis temporis haberetur noticia noua que solum per illud instanti duraret: postquam in quolibet tali instanti est obiectum totale quod nunquam prius fuit totale / nec postea erit totale / illud est inconueniens: tunc in quolibet tempore quocumque paruo haberetur infinite noticiae totales nullo modo comunicantes.

Ad primum punctum argumenti dicendum est sufficienter arguendo quaruncumque partium obiecti noticia distinguntur / sic scilicet que non potest esse eadem noticia distincta vni parti et etiam alterius. Et ad replicam / licet in obiecto totali sint infinite partes saltem comunicantes perceptibiles a potentia: dico que nullius talis partis haberetur noticia intuitiuam distinctam stante tali noticia totius / nisi determinetur talis potentia a voluntate / et hoc propter adiacentiam et unionem illius cum aliis: et ita partes qualiter potest aliquis habere noticias vnius partis non habedo noticia alterius. et intelligatur de obiecto totali cuius omnes partes equaliter nature sunt mouere potentias / sic scilicet sunt obiectum visibile que sunt omnes partes sit equaliter coloratum quo ad speciem et intensionem coloris et ita de obiectis aliorum sensuum. ¶ Correlarie conceditur / si obijceretur tale obiectum vni bruto equaliter sunt omnes partes equaliter nullius partis eius formare noticia (stante noticia totius) nisi determinetur

non videtur fieri

U. ofe

a prima causa vel ab influentia celesti.
Ad aliud concederet illatū vlti
 mū (supposito q̄ noti
 cia in istū pducat) nec sequit̄ q̄ simul
 similitate adaequationis haberetur in
 fine noticie. Sed est maior difficultas
 supposito q̄ noticia debeat produci
 successiue videt̄ q̄ talis potentia. p̄ tūc
 nullaz haberet noticiā. Pōt tamen di
 ci sicut de obiecto sensus audit̄ postq̄
 per nullum tempus adaequatum nec in
 diuersis instantibus manet t̄ez totale
 obiectū. Eodē modo diceretur ponēdo
 aliquod corpus opacum moueri a te po
 tentiam visuum cutus continue alia et
 alia ps obisceret tali potentie. ¶ Pōt
 queri circa istam diuisione. ¶ Utrū intul
 tiua et abstractiua eiusdē obiecti specie
 differant. z vtrū sint noticie sinonime
 similiter vtrum simul habeantur intu
 tiua et abstractiua respectu eiusdem.

Ad primā partes respondet
 affirmatiue / post
 q̄ vna pōt in aliquē effectū z in similes
 non pōt alia sc̄z in iudiciū experimenta
 le z euident salte euidentia naturali de
 existentia obiecti. ¶ P̄o secūda
 partes ponētes abstractiua imediate ad spe
 cies terminari dicerēt illas nullomō eē
 sinonimas. sed fm negatē species dice
 rent noticie sinonime postq̄ idē z eodē
 modo significāt / quat̄ requirit̄ ad sino
 nimitatē. Si it̄ fm eam simul tēpore
 eēt intuitiua pducit̄ abstractiua q̄ pducit̄
 habitū quo mediāte causatur abstra
 ctiua in absentia obiecti / quā sp̄ vocat
 intuitiua pfecta: et illa mediāte causat
 iudiciū quo iudicatur obiectus fuisse
 vt dictum est in fine primi dubij.

Tertia diuisio
Noticiarū ali
 qua est apprehēsiua / alia
 iudicatiua. It̄c p̄suppo
 nitur alia diuisio noticie
 in noticiam actualē / z habitualem: que
 nō est diuisio superioris i sua inferiora
 sed pot̄ analogi in sua analogata. No

ticia habitualis nō est noticia lz omnis
 noticia sit noticia habitualis istud pat̄z
 ex regulis cōmūibz que solent poni de
 termino analogo. P̄atet ex illo / ly noti
 cia actualis eodē modo debz diffiniri si
 cut diffinitur ly noticia. Et noticia ha
 bitualis ē qualitas eētis in potētia cog
 nititiua pducta vel nata produci ex no
 ticia actuali vel pluribz actualibz / noti
 cīs inelinas ad pducendū similit̄ actū
 vel similes i se illi vel illis ex quo vel
 quibus nata erat pducī: vt qn̄ aliquis
 frequēter habz noticiam aliquam gene
 ratur in ipso vna qualitas mediāte qua
 potest producere cōsimiles noticias ac
 tuales: talis vocatur habitus vel noti
 cia habitualis: z pōt haberi tam respec
 tu noticie complexe q̄ incomplexe ap
 prehensiuē z iudicatiuē. ¶ Istō suppo
 sito dicitur. Noticia apprehensiuā est il
 la qua mediāte aliquā aliqua vel ali
 qualiter cognoscatur complexe vel inco
 mplexe nullo modo iudicando mediāte
 illa / vt omnes naturales similitudines
 rerum et propositiones mentales vltis
 mate. ¶ Sed noticia iudicatiua est il
 la per quam iudicamus aliquā qualiter ni
 hil apprehendendo mediāte illa vt si
 pferat coram aliquo ista propositio rex
 sedet / forma bit mentalem vltimatā cō
 positam ex terminis respondentibz ter
 minis illius vocalis non assentiēdo sic
 esse vel aliter esse / hoc supposito q̄ intel
 ligat significationes terminorum et q̄
 nō habeat fortiozem rationem ad illam
 q̄ ad eius oppositam: sed superuenien
 te rege in sua presentia quē bene cogno
 uerit esse regem tunc iudicabit median
 te noticia distincta a priorē sic eē vel ali
 ter esse q̄ dicta ppositio significat: p̄
 ma istarū noticiarū of apprehensiuā / et
 secūda iudicatiua / apprehensiuā pōt esse
 cōplexa vel incomplexa: sed iudicatiua
 semper est incomplexa in genere signi.

Circa ista
 mouebuntur dubitas
 tiones. ¶ Prima:
 vtrum omnis noticia actualis nata sit
 producere habituales z eouerso. Si

non

nbimj

admodum vnde
 e for p̄tā z
 in q̄ p̄tā
 actiū q̄
 vtrū ad oppo
 sita vna
 intuitiua q̄
 a clariorē
 p̄z p̄z

Notitia
 intuitiua
 pfecta
 intuitiua
 imperfecta
 intuitiua
 pfecta
 intuitiua
 imperfecta

72

Quis magis forte? actus iustitiae
ad productionem habitus?

Noticie

militer vtrū ad intensiōnem actuum se
quatur intensio habituum: et ita ad remis
siōnem actuum sequat remissio habituum.

¶ Secundavtrū quilibet noticia iudicatiua
presupponat apprehensivā: vtrū cui
bet apprehensivae respondeat propria iu
dicatiua. **¶** Tertio dubitatur quod ē
obiectum iudicatiue: et an omnes iudic
atiue eiusdem apprehensivae sunt eiusdē
speciei: et vtrū dissensus a quolibet assē
su distinguat. **¶** Quarto dubitatur vtrū
libet noticia iudicatiua sit apprehensiv
a. sicut an aliq iudicatiua sit ppō et vtrū
tales sint complete vel incomplete.

Ad primā istarum dubitationū
solet dici ab aliquib⁹
nō quilibet intensio noticie actualis suf
ficit ad productionē habitus: sed requi
ritur vtrū actus certe intensiōis vel plures
ad productionē habitus: probabilius
tamen videtur quod quocūq; intensio act⁹
sufficit ad productionem alicuius habi
tus / taliter quod remissior actus natus est
producere remissiozem habitum et intē
sior intensior ē: non tamen quocūq; noti
cia actualis nata est producere habitū
instantia est nisi aliquos de assensu pri
mi principij et eim cōem modū loquēdi
de intuitiva que nullū pducit habitū lz
Gregori⁹ in secūdo dubio q̄stionis p̄me
tertie diffictiōis p̄mō dicit habitū pdu
ctū ab intuitiva cōcurrere ad pducio
nem noticie qua cognoscitur species vt
imago alteri⁹ / q̄ illo dato vel talis ha
bitus inclinaret ad productionē intui
tive vel abstractivae: primum est contra
experientia: licet frequenter aliquis vi
derit aliquod obiectum nō magis incli
natur ad formandū visionem talis ob
iecti q̄ ante primam intuitivam: simili
ter talis habit⁹ et potentia producerēt
noticiam intuitivā in absentia obiecti.
Nec potest dici quod habitus productus a
noticia intuitiva inclinaret ad produ
ctionem abstractivae: tunc non inclina
ret ad cōsimiles actus in specie illis ex
quibus producebatur habitus quod ē
contra diffinitionem habitus.

Contra siud arguit primo: si us
tensior actus produceret
intensiozem habitū et contra intensior
habitus produceret intensiozem actū /
sequeretur posito quocūq; actu in ipso
intellectu statim infinitū intenderetur
actus et habitus (supposito quod producatur
actus et similiter habitus in instan
ti) illud nō est asserendum: tunc capaci
tas intellectus non esset finita: sequela
tamen probatur sit ita quod pro isto instan
ti intellectus habeat a actū pro eodem
instanti talis actus producit habitus et
iterum a tali habitu intenderetur actus et
similiter ab actu resultantur intenderetur
habitus et sic in infinitum igitur.

¶ Si forte dicatur intellectus est fini
te capacitatis / ideo nec actus nec habi
tus in infinitum intenderetur.

Contra ad min⁹ sequitur quod posito
quocūq; actu in ipso itel
lectu statim capacitatis ei⁹ impletur et quo
ad actum et quo ad habitum illud non
est dicendum: tunc non starent intelle
ctum simul habere plures actus cuius
oppositum patet ex secundo dubio i di
visione prima. et sequela probari potest
vt prius / posito actu ponetur habitus et
ex consequente intensior actus ratione
cuius etiam maiorabitur habitus et sic
consequenter quousq; repletur capa
citas intellect⁹. **¶** Si forte iterum dic
catur / argumentum bene probaret si a
ctus poneretur causa totalis habit⁹ et
ita habitus causa totalis act⁹ / sed hoc
nō est verū postq̄ cū actu requir. cōcū
sus potentie ad producendum habitū
et ita requiritur aduerentia et cōcursus
potētie cum habitu ad pducendū actū.

Contra ponat quod intellect⁹ ad
uertat et cōcurrat cum
actu et habitu producto a tali actu per
aliquod certum tempus / tunc pro quo
libet instanti intrinseco talis temporis
erit intensior actus et similiter habitus
q̄ ante tale instans: post q̄ nō est maior
ratio quod aliquid producatur in vno in
stanti q̄ in alio: ex quo sunt agētia natu

*Ad istam et
in articulo
habitu vol
est in
quod libet*

*Mōi habitus duplex sunt scilicet
in via dicitur est de habitibus
Remissior remissioze pducit
et ita p̄mō quilibet actus
p̄mō magis habitus et ita p̄mō quilibet actus
et ita p̄mō quilibet actus
et ita p̄mō quilibet actus*

De Tertia Diuisione

ralia nullo posito impedimēto z per p̄ns
ante quodlibet instans intrinsecuz erit
actus/et s̄st̄ habitus infinitus: vel ad-
minus capacitas erit repleta: igitur.

¶ Nec satis facit dicere q̄ nō potest fie-
ri in t̄sto nisi successiue et in t̄pe: qz s̄q̄ ha-
beo q̄ nō cessabit in t̄sto donec tota ca-
pacitas eius repleta / supposita aduer-
tentia potentie.

Tum etiam dicebatur q̄ noti-
cia intuitiua nullū
producit habitum. Cōtra nō ponendo
species noticia abstractiua in absentia
obiecti ab aliquo habitu p̄ducit et non
ab habitu alteri? abstractiue sic esset p̄-
cessus in infinitū in noticijs abstractiuis
igit talis habitus p̄ducebat a noticia in-
tuitiua. **¶** S̄st̄ si rō illa sufficeret ad
probādū q̄ intuitiua nō p̄ducit habitū
scz qz post multas noticias intuitiuas
non sum? p̄p̄tiores ad formationē no-
ue intuitiue q̄ ante: seq̄ret q̄ esset aliqua
abstractiua q̄ nullū produceret habitū
etiā quantūcūq̄ sit in t̄sta: p̄t̄ de assen-
su p̄mi principij. post plures tales assen-
sus nō sum? p̄p̄tiores ad formandum
confinilē assensum postq̄ quā p̄io ha-
betur mentalis app̄hēsiua illi? p̄p̄nis
etiā habetur ei? assensus per consequens
nullus vno t̄pore est promptior ad as-
sentiendū illi propositioni q̄ alio.

¶ Confirmat si ad int̄sionē ei? actus
seq̄retur int̄sio habitus eodē modo ad
remissionē actus seq̄retur remissio ha-
bitus: sed ex illo seq̄tur q̄ nūq̄ habere
habitū sine actu: postq̄ remissio actus ad
non gradū remittef s̄st̄ habitus ad non
gradū/istud non est p̄cedendum: igitur.

¶ Nec valet dicere q̄ habitus nō remitte-
ret ad non gradū: sed solū p̄ aliqui a eius
parte remittef: qz p̄t̄ esse actus tā int̄-
sus? habitus? remissus? q̄ ad remissionem
totalis actus? sequat̄ remissio totalis ha-
bitus? **¶** S̄st̄ si habitus? int̄deref a plu-
ribus actib? seq̄retur q̄ quacūq̄ intensio
eius habitus? data p̄t̄ vlt̄er? int̄dē talis
habitus? postq̄ post quoscūq̄ actus? pos-
sunt haberi p̄s̄tes actus: z p̄ p̄ns inten-

sus? habitus? qz vt in solutione prime di-
uisionis dictū est) s̄m p̄babilioē opi-
nionē quilibet actus natus est p̄ducere
habitum. Et ita habebitur q̄ habitus
potest in infinitū int̄dē. Et eadem ra-
tione actus: igitur.

R̄ndetur ad argumentū notā-
do (vt dicebar arguē-
do) q̄ actus nō est totalis causa produ-
ctiua habitus? nec etiā habitus totaliter
producit actū: sed requiritur aduer-
tentia z p̄curulus potētie. Nec p̄t̄ potētia
concurrere cū habitu nisi moueat a vo-
luntate: aut a aliquo extrinsecō: etiā
s̄m quosdā non cōcurrat habitus? nisi posi-
ta alia causa sufficēte p̄ductiua similis
actus: ita q̄ rōne habitus? p̄ducitur actus?
int̄sio? q̄ produceretur secluso habitu
ceteris parib?. **¶** Per hoc p̄t̄ quid sit di-
cendū ad argumentū vsq̄ ad replicam
vbi ponitur q̄ potētia aduertat z p̄cur-
rat cū actu z habitu? per aliq̄ certum
t̄ps? d̄r p̄t̄ taliter p̄currere z aduertere
cū habitu? q̄ tandē capacitas ei? imple-
bitur: z s̄ in primo instātī p̄ducatur ali-
quis actus? s̄st̄ habitus? non opz q̄ in ali-
quo instātī intrinsecō t̄p̄is int̄sionis ali-
quid p̄ducatur: sed in quolibet tali instātī
erit aliquid p̄ductū quod nunq̄ ante il-
lud instās erat productū. Eodē modo
sicut de corpore luminoso/ si produceretur
in illo instātī/ in eodē produceretur
lumen a tali corpore: et si p̄tinue successiue
moueretur illud luminosum versus ali-
quā partē mediū/ aliquo modo illuminatū
in hoc instātī/ per aliquod certum t̄p̄us
non seq̄tur q̄ in instātī terminatio talis
t̄p̄is sit productū lumen infinitū in dicta
parte: in nullo instātī intrinsecō t̄p̄oris
imor? aliquid produceret: sed in quolibet
tali erit aliq̄ lumen de nouo productū
a p̄s̄ intensio non fieret successiue.

¶ Ad aliud quod tangitur de habitu
a quo produciuntur noticijs abstractiuis in
absentia obiecti. Aliqui dicunt noticiā
intuitiua producerē talē habitū: et con-
sequēter dicerētur intuitiua z abstracti-
ua eiusdē obiecti eiusdem rationis: vel

*Ad vniuersum autem non sequitur vniuersio
habitus? quia p̄t̄ nō dependēre in p̄curulā
noticijs actus? sed vniuersio ad modū noticijs
sequitur in t̄sto h̄t̄us nō habētis p̄s̄t̄*

An habitus possit necessitate producere potestatem
ad p[ro]ducendum actum.

noticie

habitus non inclinabit ad omnes actus in specie illis a quibus producebat.

Alius est modus dicendi q[uod] sit tempore vel in eodem instanti cu[m] noticia intuitiva produciatur una abstractiva et ad illa abstractiva produciatur habitus qui in absentia obiecti produciat partialiter alia noticia abstractiva eam quae producebatur habitus. ¶ De alio quod tangitur de assensu primi principij potest dici: postq[ue] naturaliter sumus inclinati ad assentiendu[m] illi propositioni q[ui]s producat habitus / non experimur nos magis inclinatos: nec propterea negandum est talem assensum producere habitum. Ad illud concludendum sufficit q[uod] in alijs habeatur ratio et experientia: modo nec ratio nec experientia habetur de noticia intuitiva q[ue] producat habitum. *h[ab]et solum est apparens*

¶ Ad confirmatione[m] dicitur ad remissionem actus non op[er]e q[ue] remittatur habitus: sed solum dicebatur q[uod] remissio actus produciat remissionem habitum et intensio intensiorem. ¶ De intensioe actus et habitus: dico primo si teneatur q[uod] anima vel quecu[m]q[ue] potentia cognitiva creata sit infinite vitaliter immutabilis: sic scilicet q[uod] si possit cognoscere mediante aliqua qualitate etiam mediante quacunq[ue] eiusdem ronis quantumcu[m]q[ue] fuerit intensa probabile est dicere q[uod] in infinito potest intendi habitus et similis actus. Nec illud arguit infinita capacitatem actiuam potencie: potentia finita cum maiore adiutorio potest maiore effectum producere q[uam] cum adiutorio minore: sicut cur in finito adiutorio potest in infinito effectum.

¶ Tenendo tamen animam solum finite vitaliter immutabilem: taliter q[uod] dabitur maius gradus noticie quo potest cognoscere vel minimus quo non potest: dico probabiliter q[uod] no[n] in infinito est insensibilis actus vel habitus ad istum sensum q[uod] aliquantum sit insensibilis et in duplo magis et in triplo in quadru-

plo et licet dando minimum gradu[m] no[n] te quo non potest talis potentia vitaliter immutari (quod reputo probabile) usq[ue] concedendum sit in infinito esse insensibilem actum similiter et habitum ad istum sensum / q[uod] aliquantum est insensibilis et non tantum quia magis.

¶ Potest dubitari An habitus possit necessitate potentiam ad productione[m] actus: et ita si potentia per habitum potest totaliter impediti a productione actus repugnantis actui: talis habitus. Ad quod dicendum videtur: presupposito q[uod] intelligatur de potentia naturali et cognitiua tenendo habitum se solo potest mouere talem potentiam ad actum: habitus necessitabit ipsam ad positionem actus vel ad priuationem actus oppositi: dummodo non superueniat causa plus mouens aut distrahens ipsam potentiam. Si tamen eni[m] dicatur aliam aliam causam requiri ad mouendum potentiam q[uam] habitum (vt superius in principio solutionis argumenti tangebatur) Hegatiue ad vtramq[ue] parte dubitationis motere respondendum est.

Contra illud quod dicebatur tenendo potencie finite solum vitaliter immutabilem habitus non esset in infinito insensibilis ad sensum dictum: arguitur sic: quilibet actus quantumcu[m]q[ue] remissus non potest producere habitum infinitum: igitur dato q[uod] potentia esset solum finite vitaliter immutabilis: habitus tamen in infinito esset insensibilis. consequentia est bona et antecedens probatur. Sapio actum vt quattuor qui produciatur ab aliqua potentia in instanti initiatio huiusmodi et continuabitur per totam horam in illo instanti initiatio ille actus produciat aliquem habitum: et in quolibet instanti sequenti est tante actiuatatis: sicut in illo instanti initiatio: ergo in quolibet alio tantum habitum produciat et per consequens in instanti terminatio erit habitus infinitus. ¶ Si forte dicatur: postq[ue] talis actus

Refutatio
Infinitum
Potest

Almidan

Refutatio
Sicut potest
De abo
quod magis
voventis
habitu
De ad h[ab]itu
Infinite
Sicut potest
habitu aff
Sicut aliud
in v[er]bo
an v[er]ba
Sicut huius
Sicut huius
Infinite
Sicut huius
Sicut huius

+ *nam habitus fructus in tempore*
fructus actus in tempore

agendum in hoc, sufficientibus & requisitis non impeditur sed potius efficitur

noxa
et nunc inuenio effectum qui producit
pudens meo remanens ubi est prima
et de agere
nisi per
huc hinc
#

De tertia diuisione

in instanti initiatio producit habitum et in nullo instanti sequenti est maioris actiuitatis vel melior eius applicatio q̄ in primo instanti nichil de nouo producit in aliquo instanti intrinseco: est agēs naturale z inuenit in passo tantum effectum productū sicut potest talis actus producere.

fabendum est
inse actiue
pudens meo
noxa
a neque effect
nisi per
inuenit in
et de se se ra
quod actiue
etiam impedit
et ad quod
et propter
quod actiue
nisi per
et ad quod
et non

Contra illud arguitur: sequeret̄ q̄ aliquis continuas aliquem actum per quantumcūq; tempus in fine illius temporis non esset magis habitus q̄ in principio: et sic fortis habens vnum actum in principio anni/ qui nullo modo illum continuat nec alios nouos similes producit tantum habitum in fine anni haberet et equaliter esset inclinatus ad tales actus sicut plato qui quolibet die illius anni haberet nouum actum talem: illud est contra experientiam. ¶ Similiter experientia videtur q̄ membra exteriora sicut manus vel digitus/ post multas operationes reduntur promptiores ad taliter operandum q̄ post vnam operationem solam: igitur oportet interiore esse habitum q̄ in principio.

Item si sequeretur remissio habitus sequeretur quemlibet habitū esse in corruptibilem/ quod non videtur dicendum. sequela patet: qui vel habitus corrumpitur ab actibus oppositis illis ex quibus natus est produci talis habitus vel ab habitu producto ex actibus oppositis illis ex quibus producit talis habitus vel propter propriū actus absentiam nullum primorum est dicendum/ postq̄ nulla est repugnantia inter habitus actuum oppositorum: nec etiam inter aliquem actum et habitum oppositi actus: igitur oportet dare illatū principalem vel vltimum: et sic non staret aliquem habitum esse in potentia per aliquod tempus sine actu respondente q̄n corrumpitur/ vel aliquo modo remitteretur: non videtur quo alio modo possit remitti vel corrumpi habitus.

Tum etiam probatur

q̄ non possit in aliquo instanti produci aliquis actus in aliqua potentia: nisi p̄ illo instanti esset actus infinitus: et similiter habitus vel ad minus nisi capacitas sit repleta. Sit ita q̄ pro isto instanti in potētia fortis sit causa sufficiens producti actus vt duo/ et producatur talis actus: tunc sic/ ille actus producit habitum per solutionem: z ille habitus cum eisdem causis producentibus dictum actum vt duo/ est causa sufficiens ad producendum maiorem actus: ergo pro illo eodem instanti erit maior actus q̄ vt duo: et per consequens etiam maior habitus: qui cum eisdem causis producere potest maiorem actum: igitur p̄ illo instanti capacitas erit repleta: vel dabitur causa naturalis sufficiens producere aliquem effectum pro tali instanti pro quo nullum est impedimentū non posito effectū talis cause/ quod est contra communem philosophiam.

Respondetur ad istud

argumentum/ negando primum assumptum: scilicet q̄ quilibet actus quantumcūq; remissus natus sit in infinitum tendere habitum: et ad probationē sufficienter responsum est arguēdo vt seq̄ ad replicam. vbi dicitur q̄ aliquis cōtinuans aliquem actum per quantumcūq; tempus in fine illius temporis non esset magis habitus q̄ in principio eiusdem temporis: illud non sequitur si habitus producatur pure successiue: licet illatum sit concedendum/ quando habitum in primo instanti esse actus: et supposito q̄ tempore p̄tinuationis non ulterius intendatur actus. nec propter ea sequeretur fortis in principio anni habentem actum/ quem nullo modo continuat/ nec aliquem alium similem postmodum producit in fine anni habere tantum habitum sicut haberet plato qui plures similes actus in eodem tempore (secundum diuersas eius pars

noxa
pudens meo
noxa
a neque effect
nisi per
inuenit in
et de se se ra
quod actiue
etiam impedit
et ad quod
et propter
quod actiue
nisi per
et ad quod
et non

noxa
pudens meo
noxa
a neque effect
nisi per
inuenit in
et de se se ra
quod actiue
etiam impedit
et ad quod
et propter
quod actiue
nisi per
et ad quod
et non

actus) ratiocinatio simul scatur

NOTICIE

*quod dicitur quod non est in actu...
quod dicitur quod non est in actu...
quod dicitur quod non est in actu...*

tes) produceret: habitus remittitur vel
deperditur per non vsum actum similitu
illi vel illis ex quo vel quibus producebat
sicut per actum oppositi habitus. Negat
similiter membra exteriora promptius et
faciliter exire in operationes post multas
equales oino similes adinvenit / quod post
ynam talem: precise: nec experientia ha
betur de illo / licet post multas operatio
nes quarum posteriores sunt perfectiores
et subtiliores prioribus talia membra ma
gis habituantur et facilius perficiunt si
miles operationes quod post primam illa
rum operationum.

est / pro illo instanti habetur maior: actus
ratione talis habitus et alterius cause p
ductivae actus ut duo: et ita ratione illi
us maioris actus quod ut duo habetur ma
ior habitus quod haberetur pro solum actus
ut duo: nec propterea erit infinitus ac
tus vel habitus aut capacitatis reple
ta: ponetur status in quacumque intensio
ne supra duo / taliter quod pro illo instanti
nec totus actus qui habetur adequate
pducit totum habitum nec econverso:
licet totus actus in adequate producat
totum habitum taliter quod ad quamlibet
partem talis habitus concurrat aliqua
pars totius actus et ita aliqua pars ha
bitus taliter pducit aliquam partem to
tius actus. Simile tamen in sequenti
dubitatione de successiva et mutua inte
rione actus et habitus.

Ad aliud ubi inferitur quolibet
habitum esse cor
ruptibilem / negatur sequela. Licet secu
dum doctorem sanctum habitus intellectua
lis (saltem principiorum) sicut species in
telligibilis naturaliter sit incorruptibi
lis. et ad probationem sequela dico: licet
non corrumpat aliquis habitus ab aliquo
cuius formaliter contrario tamen actus opposi
tus actus ex quo vel simili pducit talis
habitus natus est remittere et corrumpere
talem habitum propter virtuale illorum re
pugnanciam: sicut forma substantialis a
que corrumpit caliditatem ex eo quod pro
ductiva est frigiditatis. Dicitur simili
ter / habitus remittitur vel corrumpitur
defectu actus cuius similitudine illi vel illis ex
quo vel quibus producebatur talis ha
bitus / tales enim actus sunt conservati
in ipsius habitus: Nec oportet habitum
continue remitti cessante actu: dabitur
certum tempus per quod potest manere
invariatus nullo posito actu licet non
per quantumcumque tempus taliter po
test permanere.

Ad secundum dubium
dicitur quod quilibet noticia iudicativa p
supponit apprehensivam. Secundum
communioem opinionem. Noticia ap
prehensiva est immediate obiectum et
propinquus noticia iudicative / modo ad
productionem cuiuscumque noticiae ob
iectum mediate vel immediate concu
rit et sic ad noticia iudicativam menta
lis apprehensiva immediate pcurrit.
C Pro alia parte dubii dicitur quod solum
apprehensivae propositioni responderet
iudicativa et non aliis noticiae appre
hensivae.

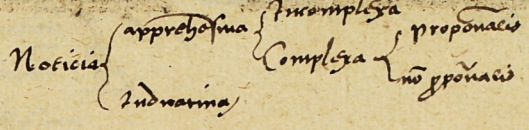
*Quod no 9.
Solutio: sicut
arguitur quod
p se habet*

*Solutio appo
sua appo
sponans d
sua indici
sponans indi*

Contra illud arguitur
si noticia iudicativa pspoueret app
hensivam sequeretur quod stare causam na
turalem sufficientem ad productionem
alicuius effectus esse per aliquod cer
tum tempus nullo posito impedimento
sine productione talis effectus illud non
est dicendum igitur: minor est nota et ma
ior probatur. potentia et mentalis ap
prehensiva sunt causa sufficientes produ
ctivae noticiae iudicativae / sunt etiam cau
se naturales et pspouentur apprehensi
va secundum responsiones datam ergo

*Andreas: 20
solutio: sicut
nec respondet
tunc*

Ad illud quod finaliter tan
gitur negat
assumptum: ad probationem casu admisi
so dico argumentum imaginatur unum fal
sum scilicet quod in primo instanti esse actus ha
beat habitus ex natura habitus successive pdu
citur sicut corrumpitur successive. Ad
missio talis actus ut duo in primo instans
ti sui esse producat habitum dicendum

siue iudicium pducatur in instanti siue
successiue stabunt mentalis apprehensi
ua r potetia pro aliquo tpe sine iudica
tina r quando poneret alia causa cu illis
eodem mo procedat argumetu. ¶ For
te dices siue pducatur in instanti / siue suc
cessiue / dummodo no ponatur ipedimen
tum simul erunt apphensiuaz iudicati
ua / nec oportet causam esse priorem te
pore suo effectiue / pluribus alijs causis
naturalibus sed sufficit q sit prior natu
ra suo effectiue.

Contra illud arguitur (supposito q
potetia cognitiua pducatur
sua act? successiue) sequeretur q effect?
precederet suam causam illud non est oi
cendum igitur sequela probatur / ante
quancunq; apprehensiuam producit
iudicium postq; apprehensiuam produ
citur successiue ex supposito: quocunq;
instanti dato in quo est apprehensiuam an
te illud instans fuit aliqua apprehensiu
ua scilicet pars alterius / r ex consequen
te iudicatiua vel dabitur q causa natu
ralis sufficiens ad productione alicuius
effectus manet pro aliquo tempore no
posito impedimento sine eius effectiue.

¶ Si forte iterum dicatur / q qualibet
apprehensiuam precedit aliqua iudica
tina / nec ex illo sequit q effectus: prece
dit suam causam; nulla iudicatiua qua
libet apprehensiuam precedit. Eodem
modo sicut si actus r habitus continue
intendantur successiue per aliquod tem
pus cōcederetur q quelibet actū pces
sit aliquis habit? r similiter quelibet
habitum pcessit aliquis actus.

Contra illud arguit.
sequitur ex illo q effectus produceret
suam causam illud est incoueniens: se
quela tamen probatur de actū habitu
qui intenduntur per vnam totam hora
pduo instati terminatio hore verum ē
dicere sicut totalis actus pducit totale
habitū ita totalis habitus producit to
tale actū: postq; quocunq; actu dato illū
pcessit aliquis habitus qui effectiue cō

currebat ad pductione talis act? (quia
suppono q actus r habitus semitē in
tendant taliter q actus producat habi
tū r habitus actū vt dicebat in precedē
ti dubitatione. ¶ Nec iniuraret dicere
q aliquid actus vel habitus pducatur
in instanti: q deduci potest ratio de pri
bus illorum que taliter acquiratur per
mutuam et successiuam intensionē.

Tum etiam supposito

q in productione mentalis apprehensi
ue prius producat extrema q copula
similiter q copula partialiter ab agere
libero producat: r ex ante successiue il
lud est pbabile Supponit sicut postq; ap
prehensiuam r potetia sunt cause natu
rales q pducatur iudicium in instanti. Tunc
sic arguit / dabitur vltimū instans no esse
totius metalis apprehensiuam propt actū
copule qui successiue producat: quo da
to qritur vel in tali instanti erit notici a
iudicatiua vel in imediate post illū instans
vel trāsibit aliqd tps ateq; producat
iudicatiua. si detur primū sequit mani
feste q effectus erit ante suā causam to
talem: nec pot dari scdm: postq; ex sup
positioe scda iudicium pducatur in insta
ti: modo non datur duo instatia imedia
ta: et si dicat tertiu sequit q p illud tps
erit causa totalis r sufficiens pductiua
iudicij nullo posito ipedimēto: tamē no
producat iudicium: illud est contra ma
ximā assumptam: scz agēs naturale suf
ficiens producere effectum nullo pos
ito impedimēto producit illum effectus

Ad istud argumentu sufficien
ter responsum est
arguendo vsq; ad illam replicā de actu
r habitu qnitit pbare q effectus pduc
cat suā cam. Ad quā dico. Rō bene p
bat q datus actu r habitu sic successiue
a seimicē productis: talis habitus ina
dequate pducit actū ad istū sensum / q
qlibet pars habit? pcurrit ad pductio
ne alicui? prius act? sicut qlibet ps act?
pcurrit ad pductione alicui? prius habi
tus / itellige tanq; ca ptialis: sed nulla

*pro: no sup
ante
fuit habit
quod est a spm
ante ipem
no dicitur p
in casu p
fuit act qu
notū me
quod q vmp
pcedit p
pcedit p
pcedit p
pcedit p*

*om: et a
pcedit p
ad formā p*

*no
13*

Non inuenitur cuiuslibet addequam
produciunt tunc effectum

noticie

pars habitus pcurrit ad cuiuslibet par-
tis actus pductione: nec aliqua pars ta-
lis actus ad cuiuslibet partis illi⁹ habi-
tus productione concurrat illud nō in-
conuenit / q̄ effectus dicto modo in ade-
quate pducatur eius causam. Simile so-
let concedi in materia de intensione qua
litatū fm opinionem que ponit in quoli-
bet instāti intrinsecō temporis intensio-
nis aliquam nouā formam produci que
solum per illud instans manet.

Ad aliud punctū argumēti dici-
tur / suppositiones nō
sunt simul admittēde: si tamē admittā-
tur / tertia pars disiunctiue videtur pro-
babiliō: scz q̄ agens naturale pōt ma-
nere per aliquod tps nō producendo
effectum: z potest consequēter dici non
produceretur iudiciū donec actus copu-
le sit in certa intensione.

Ad tertium dubiū de obiecto
noticie iudicati-
ue siue assensus: relicta fantasia quorū
dam de cōplexe significabilib⁹ que fm
tpos sunt significata totalia propositio-
nū: et nec entia nec non entia: postposita
etiā opinione alia asserente solum rem
significatam vel res significatas per ex-
trema propositiōis esse obiectum assen-
sus talis propositiōis. Dico cum cōiter
loquentibus: cuiuslibet assensus est ali-
quod obiectum propinquū / aliquod re-
motū / z aliquod remotissimū: obiectus
propinquū alicuius assensus est propositi-
ōis pro quam taliter potentia nata est
apprehēdere sicut per talē assensum iu-
dicatur: et quodlibet extremū illius p-
positiōis dicit obiectum remotū / res
vero significata per aliquod illoz extre-
mōz est obiectum remotissimū: vt as-
sensus quo ego assentio bibentes vinuz
aqua temperatum plus crapulari q̄ bi-
bentes in temperatum / quelibet propositi-
ōis adequate sic significās est obiectū
propinquū: z extrema talis ppositiōis sunt
ei⁹ obiecta remota: et quodlibet signifi-
catū alicui⁹ illoz extremorum est obie-
ctum remotissimū eiusdem assensus.

Circa istud incidit aliquis diffi-
cultas de signifi-
cato totali propositiōis vel assensus. Pro-
qua pono propositiōis sequētes. ¶ Prima
ma: per significatū totale propositiōis
intelligendo illud quod significat p ali-
quā eius partem vt per subiectum / vel
predicatum / vel per ambo extrema non
debet esse dubiuz que res sit significatū
propositiōis. ¶ Secunda propositiō
si per significatū totale propositiōis intel-
ligam⁹ illud quod per quālibet partem
talis propositiōis significatur: vel cu-
ius quelibet pars per aliquam partē p-
positiōis et per quamlibet partē pro-
positiōis aliqua pars eius significatur
nullū erit significatū totale alicui⁹ pro-
positiōis: postq̄ per copulam que est
pars ppositiōis nichil significatur in-
telligo de propositiōe mentali vltima-
ta: qz de vocalibus z scriptis per earum
mentales iudicare debemus.

Vnde man
per dicit
repleta
pote

¶ Tertia propositiō. Si dicatur signi-
ficatum totale propositiōis illud pro
quo talis propositiō nata est accipi secū-
dum sensum eius propositiōis alicui nullū
erit significatū totale alicui⁹ pro-
positiōis: ex quo nulla propositiō nata
est pro aliquo accipi / vna propositiō nō
potest vni alicui complexo vel incom-
plexo mediante aliquo verbo secundum
significationem propositiōis
¶ Ex istis infero correlarium: non de-
bet pcedi pponem de significatiōe tota-
li significare aliquid nisi ad sensum p-
tine propositiōis: si alio modo fiat que-
stio potius concedendum est propositiō
nē de significatiōe totali significare ali-
quid vel aliqd aliquid se habere.

Nota h
de m
repleta
Somo doc:

Ad secundam rationis vbi q̄
rebat: an omnes iudicariue eiusdem
apprehensiuę sint eiusdem speciei. Dicit
potest pba biliter q̄ sic (maxime de illis
que sunt in eadem potentia vel in potē-
tijs eiusdem rationis) z consequēter cō-
cedendum est scientiam opinionem z si-
dem eiusdem speciei essentialis. et eyn

E ij

Obiectū { propinquū
 { remotū
 { remotissimū

De tertia diuisione

dem assensum successiue posse suscipere illas denominationes: vt si aliquis habeat ratione probabilem ad probādam ordeaceo cibaria reddere male coloratos et ventres fluxibiles/nō posito aliū de impedimento habebit assensum opinatiuū talis ppositionis: qui superuenire pia affectioe fiet firmus: et si postmodū habeatur experientia vel ratio euidentis ad talem ppositionē stat eūdem assensum esse euidentē. ¶ **A**lter tamē dico q̄ nullus assensus firmus est eiusdem ratiois cum assensu formidoloso (secludo opinione infinitā de qua in sequente diuisione) et ita nec aliquis assensus euidentis cum aliquo assensu ineuidente: et consequēte non incōuenit plures assensus diuersarū rationū respondere eidē apprehēsiue ppositioni saltē successiue et iā in eadē potētia: patet de opinione/fide/scientia: que successiue haberi possunt respectu eiusdē ppositionis. ¶ **P**ro tertia parte dubitatis oppositae sunt opinioniones. **U**na dicit cuiuscūq̄ ppositionis assensum esse assensum contradictonie talis ppositionis: et ita quocūq̄ assensu dato respectu cuiuscūq̄ ppositionis talis esset assensus contradictonie ppositionis. **A**lia est opinio opposita dicens quemlibet assensum a quolibet assensu distingui: taliter circa eandem apprehensiuam haberi possunt diuerse noticie iudicariue (vel vt dicunt aliqui vna iudicatiua et alia disiudicatiua) quarū vna dicitur adheſiua vel assensus et alia dissensus: ita q̄ huius ppositionis nimia dormitio est causa mali coloris assensus est iudicio quo iudico taliter: scz nimia dormitioe esse causa mali coloris et eius dissensus est noticia qua talis dissentio vel disiuicio: nec ad habendum talē assensum requiritur apprehensiuā contradicens tali ppositioni.

Cōtra responsionē ad

primā partem dubij arguitur primo p bādo ppositionē de significatione totali significare aliquid: et hoc fm sensus

eius ppōnalem: ista ppositio homo est aīal significat hoīez eē aīal: ergo hoīez esse aīal significatur per istā ppōnē hōmo est aīal. cōsequenti tenet ad actiua ad passiua: et antecedēs est verum: igitur et p̄is: quod non est ppositio affirmatiua ad cuius veritate requirit suppositio subiecti: ex quo facilius deducetur aliqd significari per istā ppōnē hōmo est aīal. ¶ **P**rem si ista ppositio hō est aīal significat hoīem esse aīal: sequitur q̄ si hō hominem aliquo modo se habere (nō facio vni in appellatione rōnis) et vltra sequitur significat hoīem ali quo modo se hē: ergo hōs aliquid se habēs significatur per illā: et per p̄is aliquid significatur per illā. ¶ **S**imiliter sequitur: talis ppō significat hominē aliquid se habere: ergo hoīem aliquid se habere talis ppositio significat: in quo p̄ite ly hoīem aliquid se habere stat determinate: ergo opz dare vnā singularē verā: et sic semper habebitur q̄ talis ppositio significat aliquid: igitur.

¶ **E**t cum etiā si ppō de significatione eius totali et ppōnali significaret aliquid qualiter sequitur quālibet ppōnez esse terminū siue cathegorematicū. consequens est falsum: tūc ppositio faceret terminū cui addit aliter accipi q̄ accipere sine illa: et h̄ret pro obiecto terminū vel terminos sup quē vel super quos fertur eius virtus: quod non est dicēdū.

Cōfirmatur. si ppō

stio esset obiectum propinquum assensus (vt dicebatur) sequeretur q̄ assensus quo ego assentior panes frigidus albiores esse calidis: quolibet ppositio taliter significās esset obiectum propinquū/ postq̄ non est maior ratio de vna q̄ de alia. sed illud probatur falsum: primo/ tunc quilibet h̄ns talē assensum cuiuslibet ppōni sic significātī (etiā cuiuscūq̄ eē idiomatici) assentiret: et ita purus grecus sciret ppōnes latinas sicut grecas: et purus latinus sciret ppōnes latinam et gallicam sciret ppositionez grecam / gallicam

scoticā / sbernicā / ⁊ singulorū idiomatus
 ppositiones / quod nō videtur pcedēdū
 igitur. ¶ Item tūc propositio in ētalis
 apprehensiuā esset obiectū assensus . ex
 quoyidet sequi quēlibet assensus eē no-
 ticiā reflexam: postq̄z habet noticiā pro
 obiecto est noticia noticie: quod sufficit
 ad noticiā reflexā. ¶ Tum etiam si res
 significata per extrema ppositionis eēt
 aliquo modo obiectū assensus talis pro-
 positionis sequeretur idē esse obiectū as-
 sensus veri / ⁊ assensus falsi / assensus eui-
 dentis / in euidētis / ⁊ dissensus / quod vi-
 detur in cōueniētiā: postq̄z actus distingū-
 tur per obiecta: diuersi actus debēt esse
 diuersorū obiectorum. ¶ Similiter ali-
 quis esset assensus cuius nullū esset obie-
 ctū remotissimū patet de assensu huius
 chimera est chimera postq̄z extrema ta-
 lis ppositionis nullam rem significant
 ¶ Forte dices sicut dicendum ē li chi-
 mera significat omnia entia (licet pro
 nullo supponere potest seclusa ampliati-
 one ad quinq; ppter eius connotationē
 que nulli potest competere) ⁊ sic quod li-
 bet ens mundi esset obiectum remotissi-
 mum talis assensus.

Contra ex illo habetur q̄ ali-
 cuius assens?
 idē esset obiectum ppinquum ⁊ remotis-
 simum / ⁊ ita remotum ⁊ remotissimum
 quod videtur inconueniens: sequela est
 manifesta ex eo q̄ quēlibet res mūdi est
 obiectū remotissimū assensus ppropōnis
 dicte: et per consequē ipsamet ppropō-
 sitio et eius extrema sunt illius assensus
 obiecta remotissima.

**Respōdet ad argumē-
 tum** p supponēdo q̄ non oportet ppo-
 sitionem de verbo actiuo habere ppo-
 sitionem de verbo passiuo respondētem
 illi cū qua pueritur: nisi terminus posi-
 tus p determinationē talis verbi aut ei?
 participij (saltem s̄m eius synonimū in
 modo significādi essentiali) possit eē ex-
 tremū pponis: et reddere suppositū ver-
 bo passiuo talis verbi actiu: et hoc faci-

endo (s̄m q̄ cōiter solent transponi ter-
 mini) determinationē verbi actiu aut
 eius participij reddere suppositum verbo
 passiuo: ideo ex tali pponē istē termi-
 nus oīs s̄m distributiuē nō licet inferre
 istā / distributiuē significat per talē ter-
 minū oīs: nec est talis modus arguēdi
 bon? terminū mētalis significat natura-
 liter pprie: ergo naturalr pprie signifi-
 carur p terminū mentalē: talia comple-
 xa vel potius aggregata / includētia dic-
 ta s̄ba passiuā nō sunt ppōes, nisi sub-
 intelligat aliq̄d cathogoreuma p deter-
 minabili talis dēteriatiōis s̄m cathogeo-
 reumatice. Eodē mō hoc totū / hoīez eē
 aīal significat p istā pponem hō est aīal
 (nisi subintelligēdo) non est ppō / capiē-
 do ly hoīem esse aīal significatiue: tale
 pplexū non pot est acceptū reddere sup-
 positū verbo. sic nec ista propō hō ē aīal
 que est synonyma cū dicto cōplexo quo
 ad modū significādi essentialē / et ei?
 reclusus dici pot eo modo quo pplexū obli-
 quū natū est h̄re rectū. ¶ Ex isto patet
 quid sit dicendū ad primū punctū argu-
 menti / q̄n dicitur ista ppō homo est aīal
 significat hoīem esse aīal: ergo hominē
 esse aīal significatur p illam ⁊c. si ly ho-
 minem esse animal post ly ergo / capiat
 significatiue ⁊ nihil subintelligat p ei?
 determinabili nō ē ibi p̄na nec ppositio
 Similiter potius deberet capi pro p̄se-
 quēte (vero vel putato) hoc totū hō est
 aīal sigatur ⁊c. vbi mutat determinatio
 obliqua in eius ppriū rectum. ¶ Ad il-
 lud quod vltērius infer? pcedo illā ho-
 mo ē animal significare hominē aliquo
 modo se habere (neglecta appellatione
 rōnis) ex quo nō habes q̄ homo aliqua-
 liter se h̄ns significatur per illam (semp
 intelligi de significatione totali et pro-
 positionali) dicta propositio de s̄bo pas-
 siuo respondet isti de verbo actiuo. scilz
 talis propositio significat hominem ali-
 qualiter se habentē: quā repuro falsam
 loquēdo de significatione ppōnali. Et
 cōcedo q̄ hominē aliquali ter se habere
 illa ppositio significat: in qua (licet sub

De tertia Diuisione

ly. hōsem accipi possunt singulares quorum quēz est vera nō sunt. dāde singulares sub illo cōplexo hōies aliquid se habere possēt nō est natus supponere aut accipi p aliquo: non est enī verificabile secūdu se nec fm ei? rectum r/ finonimum de significatione essentiali.

Ad aliud vbi dicitur qd ppositio esset terminus sine cathegoreia ticus. zc. Dico: dupliciter pot dicitur terminus significare aliquid. Uno modo quod habet aliquam significationem quam nec partialiter nec totaliter significat aliquid / quo modo termini significantes aliquid dicunt sine cathegoreia marici nec ppositio sic significat aliquid. Alio modo dicitur terminus significare aliquid quod habet aliquam significationem fm quam nō potest pro aliquo vel aliquid accipi licet partialiter significet aliquid / qd de totaliter significatione significat aliquid aliquid ter se habere vel aliquid aliquid nō se habere. zc. isto modo dico ppositiones de significatione ppositionali significare aliquid nō est inconueniens qd ppositio nata sit facere aliquem terminum aliquid modo accipi quo modo nō acciperet talis terminus sine illa et ita cōplexum quo explicatur sensus ppositionis vt ly hominem esse animal r similia: immo hoc nō debet negari de quocūq; termino cathegoreumatico: potest enim esse determinatio alicuius alterius termini ratione cuius ille alius terminus aliter acciperetur. zc. Sed de obiecto ppositionis sicut quaruncūq; aliarū noticiarum cōplexarū ppositionabiliter dico vt dicebatur de significatione totali ppositionis. Si dicatur obiectum cōplexi illud quod significatur per aliquam partem talis cōplexi vel illa que per diuersas partes eius significatur non est difficultas. Sed dicendo obiectum cōplexi illud vel illa p quo vel quibus tale cōplexum natus est accipi / tunc dicendum est aliquid cōplexum nullū habere obiectum vt patet ex dictis: potest tamen n. quodlibet cōplexum dici ha-

bere plura obiecta rōne partium possēt quelibet noticia cathegoreumatica vel sine cathegoreia in cōplexa aliquid habere obiectum vt patuit ex tertio dubio circa definitionem noticie.

Ad cōfirmationē vbi dicitur qd assensus terminat ad aliquam ppositionē tanquā ad obiectū ppositionis habet aliquid quolibet ppositionē sinonimā cū illa p eius obiecto. Dico pmo sufficit qd ppositio tē ultimata a qua causatur vel natus est causari talis assensus immediate nec illa ratio iuenitur in omnibus. Dico secundo potest sine inconueniente cōcedi pmissum illatum r alia que cōsequenter inferunt ad talem sensum / purus grecus scit ppositiones latinas sic qd habet scientiā qua ipse sicut per ppositiones latinas significatur assentit. Quando vltimus dicitur / quilibet assensus esset noticia reflexa negatur illud: noticia non dicitur reflexa quia habet noticiam aliquo modo pro obiecto / sed quia est noticia noticie vel plurium noticiarū precise / hoc est qd representat noticiam vel noticias potentie cogitiue: modo non dicitur ppositio obiectum propinquum assensus quia representatur per assensum sed ex eo qd mediante tali assensu potentia taliter iudicat sicut per talem ppositionem significat / r denotatur ppositio talis scita credita vel opinata. zc. p illū assensum. **Si** querat quid representat assensus postq non representat ppositionem cuius dicitur esse assensus. Dico (quemadmodum de significatione ppositionis dictus est) nichil significat assensus de significatione totali sed solū aliquid vel aliquid aliquid se habere aut aliquid nō se habere. zc.

Ad aliud vbi dicitur qd assensus verus falsus. zc. Nono ppositiones. **Prima:** assensus verus r assensus falsus est idē obiectū remotū / r et idē obiectū remotissimum / vt assensus huius parui viri sunt iracundiores magnis (qui est verus) est idem obiectum remotum sunt

sed qd potest vbi dicitur

*Idem obiectum propinquum sed ad assensum
vbi dicitur falsus r assensus verus idem
r remotus*

lit et remotissimus et eius contradictonie assensus: eodem modo non inconuenit scientia / fide / et opinione / assensus et dissentiu haberi respectu eiusde obiecti remoti et remotissimi. ¶ Secunda ppositio / 13 no fter assensus veri et assensu falsi idem esse obiectum propinquum (intel ligo pro eade mensura adequata secludendo reflexiuas et equocationes) successiue tamen (sicut in sensu diuisio est cedendus): assensus veri et assensus falsi pot esse idem obiectum propinquum scientie, fidei / opinionis / sicut assensus et dissensus (saltem respectu diuersarum potetiarum) stat idem esse obiectu propinquum simultate adequata. ¶ Tertia ppositio responsus ad sequens punctum argumenti. Non inconuenit eiusdem assensus idem esse obiectum remotum et remotissimum et alicuius stat idem esse obiectu propinquu et remotissimu / hoc suadet ratio facta. ita dicendu esset de quocunq assensu cuiuscunqz ppositionis habentis vnum extremu transcens: potest admitti eiusdem assensus idem esse obiectu propinquu remotus / et remotissimu in ratione equocationis.

Secundo arguitur contra respotione ad tertia premit dubitatiois (quia circa secunda in quarta diuisione insistent) primo contra primam opinionem / si assensus vnius ppositionis eet dissensus ei contradictonie sequeretur aliquem posse naturaliter habere dissensum sine apprehensiu cuius talis esset dissensus sed illud e falsum: igitur: maior patet potest aliquis assentire isti venti australes sicci et non humidu sunt febris generatiui non cogitando de eius contradictonia nec aliaz eius contradictoniam formando / tamen talis assensus esset dissensus contradictonie talis ppositionis fm opinionem: minor pbatur non potest haberi assensus sine apprehensiu cuius talis est assensus: ergo nec dissensus no habita ppositione apprehensiu cuius esset talis assensus obiectum propinquu dissensus

(quod est ppositio cui dissentitur) immediate concurrat ad tale dissensum sicut ad aliquem assensum habendum requiritur eius obiectum propinquum scilicet ppositio cui assentit. ¶ Itē supposito q ego dubitem istam ventus boreas validior est noctu q die post experientiam habitam dissentiam illi no formata mentali apphensiu contradictonia igitur talis dissensus non debet dici assensus contradictonie.

¶ Confirmatur ex eade opinione seqe diuersos esse dissensus specie distinctos et no sinonimos respectu eiusde ppositionis apphensiu illud no est dicendu: igitur: minor pbatur / respectu eiusde ppositiois no sunt plures assensus non sinonimi ergo nec plures dissensus / postq est equalis ratio de assensu dissensu: maior tamen patz: diuerse ppositioes no sinonime contradicunt vni et eidem ppositioni et cuiuslibet illarum assensus est dissensus contradictoniu modo nungq diuersarum ppositionum non sinonimarum sunt assensus sinonimi: igitur. ¶ Si forte concedatur primum assumptum scilicet q eiusdem ppositionis sunt plures dissensus: non sinonimi postq eade ppositio contradicunt pluribus non sinonimis et dissensus vnius est assensus alterius.

Contra ex illo sequitur eundem esse dissensum diuersarum ppositionum no sinonimarum / qz capitatur a. et b. ppositiones no sinonime quarum quelibet contradicunt c. ppositioni tunc assensus c. ppositionis est dissensus alicuius suarum contradictoniarum scz a. vel b. et no est maior ratio q vnius sit dissensus q alterius: igit. ¶ Similiter infinite ppositiones non sinonime possunt dari contradicentes a. ppositioni et per omnes si aliquis dissentit a ppositioni cuiuslibet suarum contradictoniarum assentiet postq no est maior ratio q vni assentiat q alteri: et ex illo sequit q non stat dissentire tali ppositioi qz habeantur infinite noticie distincte / qz

3
Dissensus
dissensus
in com
dissensus

Similiter
dissensus
suarum p
eius qz

no assentit
dissensus

An assensus vnius ppositio sit dissensus
vni eius contradictonie. Duplex
Primo prima gregoriū dicitur
q sic. Adu vero q noy.

De tertia diuisione

si nifi assensus d' ueritas pponit. ¶ Itē
 si dissensus vni⁹ pponit et assens⁹ ptra
 dictorie sequet q' statet assentire bonita
 ti alicui⁹ cōsequēte r' dissentire psequē
 ti nō dissentiēdo a nri illud ē tm incōue
 niens sicut assentire bonitati pñe. z āte
 cedenti nō assentiēdo psequēti: seq'la tm
 pbat nō opz talē assentiēte psequēte
 z dissentiēte cōsequēti cognosce
 re que ppositio cōtradicit antecedenti:
 igitur nō oportet talē assentire p'radi
 ctorio a nris. ¶ Si forte dicat stat assē
 tire p'radictorio a nris nō cognoscēdo
 illud esse cōtradictoriū a nris / tales as
 sensus habentur de distinctis ppositio
 nibus z nullus ab alio dependet per cō
 sequens potest esse vnus sine alio.

Contra assentiēdo bonitati pñe
 z dissentiēdo psequēti nō
 nō ē potior ratio q' assentiēti vni p'radi
 ctorio a nris q' alteri. Similiter pōt in
 intellectus stantib⁹ illis nō aduertere ad
 aliq's cōtradictoriū a nris. ¶ Potētiā z
 capacitas intellect⁹ taliter se habere q'
 cu illis solū possit recipere vnā noticiā /
 tunc nullū erit impedimētū quin possit
 formare dissensum a nris nō tamen pro
 ducetur talis dissensus postq' suppon
 nit mentalē apprehensiuā cōradictio
 riā antecedentis modo ex supposito
 intellectus cuz noticijs quas habet nō
 potest simū habere illas noticias.

¶ Confirmat secundo contra aliā opi
 monem ponentē assensum vni⁹ cōradic
 toriarū nō esse dissensum alteri⁹ / ex il
 la sequet assensum z dissensum eiusdē
 terminari ad eadē ppositionē sed illud
 pbat falsū / stat assensū z dissensū causa
 ti ab eisdez causis et go postq' etiā ter
 minant ad eandē ppositionē nō dnt di
 ci distincta iudicia sz speciē vel nō sino
 nima: vltimū a nris p'z ex eo q' mediante
 noticia intuitiua sortis aliq's successi
 ue pōt habere assensum z dissensū illi⁹
 fortes currit vel huius fortes est albus.
 Nec inuat in pposito dicere nulluz pro
 statu isto posse habere noticiā intuiti
 uam sortis / quia duceretur argumentū

de angelo vel anima separata. Etia nā
 te eadem noticia a albedinis successiue
 pōt aliq's pro statu isto assentire z disen
 tire isti a albedo est in hoc determinato
 loco. ¶ Similiter vel mediante dissen
 su hui⁹ ficus molles z dulces nō ledunt
 dentes iudicamus ficus molles et dul
 ces non ledere dentes vel opposito mo
 do scilicet tales ledere dentes aut aliquo
 alio modo / nō est dicendū tertium z dā
 do aliquod primorum duorum vel talis
 dissensus erit assensus cōradictoriū vel
 eodem modo iudicabit mediante assen
 su z dissensu eiusdem quorum vtrūq' est
 contra opinionem: igitur. Item sequit
 ex ista opinōe deum nulli ppositioni
 dissentire q' si alicui dissentit postq' nō
 dissentit ppositioni vere / oportet q' dis
 sentiat ppositioni false et sic false ap
 prehenderet ex consequēte esset propo
 sitio falsa quod non est concedendum.

Respondetur ad argumētū
 supponēdo
 sicut naturaliter non potest haberi no
 ticia intuitiua ei⁹ obiecto non presente /
 sic nec assensus sine eius mentali appre
 hensiuā: dependet enim assensus natu
 raliter in cōseruari sicut in fieri a meta
 li apprehensiuā. ¶ Pre-supponit similiter
 q' nō est ali⁹ dissentire alicui pponi (sz
 primam opinionem recitatam) q' assen
 tire ppositioni cōradictorie talis p
 positionis sic q' assentire masculos ha
 bere plures dentes femellis est dissenti
 re nullos masculos habere plures den
 tes femellis et ita vniuersaliter assenti
 re aliquo modo est opposito modo dis
 sentire: Tunc dicitur ad primum pun
 ctum argumenti concedendo sequela /
 licet naturaliter nō poterit haberi assen
 sus sine apprehensiuā cuius esset assen
 sus stat tamen habere aliquē dissensum
 non habendo apprehensiuam respectu
 cuius diceretur dissensus. Nec obiectus
 propinquus dissensus est ppositio cui
 dissentit: postq' eadē res est assensus et
 dissensus idē est obiectū assens⁹ z dissen
 sus sz ppositio cui assentit. Quis pote

*ad dicitur q' ad
 dicitur q' dicitur*

*ad dicitur q' dicitur
 ad dicitur q' dicitur
 ad dicitur q' dicitur*

*Etia opinio
 dicitur*

*ad dicitur q' dicitur
 ad dicitur q' dicitur
 ad dicitur q' dicitur*

*Ad respondendum in p'p'io ad argumētū
 ad dicitur q' dicitur ad dicitur q' dicitur*

Maxima *quasi nomen dicitur in* **Noticia** *in unum nota e dno et pmo adnot*
facimus poyt *Deo omnipotens*

marime ipotheticæ resultantis ex pluri-
 bus assensibus categoricis et aliquo con-
 tingibili si non daretur talis ipothetica: non
 esset pure apprehensiva ut supponit passim
 utraque pars est et assensu: alio pure ap-
 prehensiva coponeretur ex iudicativis.
 Nec talis ipothetica dicenda est iudica-
 tiva: tunc non quod iudicativa est noticia
 simplex: contra opinionem. Etiam aliqua no-
 tia iudicativa haberet aliquam partem pure
 apprehensivam per desinitivam iudicativam ipo-
 thetica igitur. Adduci possunt ad oppositi-
 ones superius facte contra opinionem ponere
 tem metale ultimata simplice noticia.

Confirmat contra aliam opinionem te-
 nente assensus non est noticia apprehensiva
 nec propositione sequitur quod stare assensum
 alicui propositioni non apprehendendo ipam
 nec etiam aliquid apprehendendo quod videtur
 impossibile: sequitur per se et eo quod quarundam re-
 rum distinctarum (quarum neutra est deus) nec
 aliqua est pars alteri deus quacumque posset
 servare in rerum natura alia destructa et
 consequens in intellectu sortis potest
 conservare assensum nulla habita appre-
 hensiva et sic assensum nichil intelligendo
 quod non est dicendum: igitur.

Tumetiam capiat assensu quo ali-
 quis assensum caes (absens
 caudis) indirectum et tardius currere
 talis assensus est noticia et repñtat ali-
 quid vel aliquid potencie cognitive
 et non potest dici aliter representat quod
 caes (absens caudis) indirectus et tar-
 dius currere: modo apprehensiva rñdes illi
 quod illo modo repñtat: deus propositio et vere re-
 presentat: igitur assensus taliter significas
 similiter dici debet propositio. Etiam
 postquam assensus est noticia oportet quod sit
 terminus complexus vel incomplexus per
 consequens poterit dari aliquis termi-
 nus vocalis vel scriptus eodem modo et
 similitudine significas cum ipso assensu: et talis
 nullus dabilis est quin sit propositio: igitur.

Respondetur ad primum pun-
 ctum argumenti concedendo (sicut opinionem primam) assen-
 su univoce et eodem eadem significacione

representare apprehensivæ iudicativæ
 sicut aliqua noticia simplex apprehensi-
 va univoce et eodem eadem significacione
 notatiæ et communiter representat hoc
 in erit diversis rationibus. Nec propterea se-
 quitur quales apprehensivæ esse iudicativæ
 apprehensivæ et iudicativæ eodem modo
 significant quantum ad similitudinem sur-
 scit sed non omnino eodem modo postquam
 mediante iudicativa apprehendimus et
 iudicamus per pure apprehensivas solum
 apprehendimus.

Cad aliud quod magis videtur
 impugnare opinio-
 nem. Ego propositionem assumptam in-
 ter arguendum scilicet omnis categorica
 potest vni alteri. et concedo tamen illud de
 qualis non iudicativa. Aliter dici potest
 concedendo unum assensum alteri vni-
 ri posse mediante aliqua conjunctione ex
 quibus propositio resultas siue apprehe-
 sua siue iudicativa diceret non reputa-
 retur illatus arguendo inconveniens in
 noticiis ipotheticis. **H**ic occurrit dif-
 ficultas de assensu ipotheticæ an sit sim-
 plex noticia sicut assensus categorice.
 Et verum mediante assensu totius ipo-
 theticæ alicui parti talis propositio assen-
 sentia. Dico cuiuslibet ipotheticæ po-
 test haberi simplex noticia que termina-
 bitur ad totam ipotheticam et ad nullam
 partem eius principalem tamen ad obiectum
 propinquum: partes principales
 ipotheticæ dici possunt obiecta remota
 assensus ipotheticalis sicut dicebat de
 subiecto et predicato respectu assensus
 categorici.

Ad confirmationem que preedit contra
 aliam opinionem concedo non esse inconveniens
 de potentia dei aliquam poten-
 tiam habere aliquem assensum nihil nec
 aliquid apprehendendo: nec ex illo
 haberetur quod stat intellectus posse assen-
 tire non intelligendo aut cognoscendo
 licet assensus non sit apprehensio sicut opi-
 nionem: igitur tamen cognitio vel noticia.
 Ad aliud non video quin oportet concedere
 assensum vere vel false significare:

Nota
Apprehensivæ
iudicativæ
synonimæ

Deus ad al-
opinionem

Deus ad al-
opinionem
Deus ad al-
opinionem
Deus ad al-
opinionem

quasi
quasi
quasi

eisdē locis in quibus prnc sunt: quo facto assentiendo sicut prnc / ego esse deceptus: hoc tñ non naturaliter contingit. Secūda pars patet de assensu naturaliter causato quo anima mea assentit firmiter seipam esse. ¶ Subsequitur / sic cur dubiles sunt alique ppositiones contingentes de quibus nulla potest haberi euidētia nisi summa: vt patet de istis aliqua creatura est / aliqua noticia est / aliqua substantia creata est / et pluribus alijs: ita stat multas ppositiones esse contingētes de quibus nullas habem? nec habere possumus euidētiā: hoc patet de p tradictorijs dictay pponuy.

¶ ¶ Tertiu correlariū: aliquis est assensus euidens etiā euidētia summa vni: qui alteri non esset euidēs euidētia summa patet de assensu naturaliter causato et firmo quo aliquis assentit ipsūmet esse: talis taliter asseriēdo non potest decipi: tñ aliq̄s alter eodē modo assentiendo potest decipi: si idē assensus numero poneretur in alia potentia cognitiua: ipsa posset decipi assentiēdo mediāte illo assensu. ¶ Ex oibus istis sequit̄ q̄ nullius ppositiois impossibilis: imo nec ppositionis falsę assensus est euidētia / postq̄ ois euidētia est assensus verus: secludo ppositiones reflexiuas.

Contra ista arguit̄. ¶ Pr̄o cōtra tertiu correlariū. assens⁹ firm⁹ naturaliter causatus quo aliq̄s iudicat ipsūmet eē nō est euidēs euidētia absoluta igitur correlariū falsum: assumptum patet: capio assensum quo fortes iudicat fortem esse: mediante tali assensu aliquis potest decipi: quia p̄ plato dicebatur: igitur: non est absolute euidēs cōsequētia tenet ex diffinitione. ¶ Si forte dicatur: ad assensum absolute euidētem nō requiritur nullū posse decipi mediante illo: sed sufficit q̄ aliq̄s nō possit decipi scz ille cui talis assensus ē taliter euidens / modo mediante dicto assensu fortes non potest decipi.

Contra illud arguit̄ sequeretur quicquid esset assensum ve-

rū et certū esse absolute euidēte postq̄ quocunq̄ dato aliq̄s nō pōt decipi mediante illo: q̄ ille i cui⁹ potētia nō p̄t poni talis assensus. Similit̄ intellect⁹ fortis pōt decipi mediante dicto assensu igitur et fortes psequētia videt̄ bona postq̄ nō assentit fortes nisi p̄ intellectus: et antecedēs est norū: quādo separatur forma a materia supposito q̄ conseruetur talis assensus in ania separata tunc taliter iudicādo decipitur / postq̄ tunc ppositio est falsa. ¶ ¶ Itē pbat̄ q̄ mediante euidētia naturali aliq̄s naturaliter potest decipi. sit a albedo in conspectu meo et habeam assensum firmum naturaliter causatum quo iudico tales albedinem eē: supposito q̄ incipiat corrumpi illa albedo successiue per remotiōnē de p̄sentī: immediate post hoc instās assentiam isto assensu: et decipiar. Ita argueretur supposito q̄ fortes currat i p̄sentia mea: haberem euidētiā naturalem de illa fortes currit et tamen possem sic assentiendo naturaliter decipi: patet si fortes desinat currere. ¶ ¶ Tercio etiam aliq̄s assensus opinatiuus est euidens: ergo male excludebatur a diffinitione: assumptus probatur / capto alio quo assensu opatiuo talis mediāte causatur a noticijs apprehensiujs terminorum vel immediate: quia queritur vel causabatur ex noticijs apprehensiujs i mediāte vel ex assensibus aliarum ppositionum si detur primum habetur illatum: etiaz tunc nō esset assensus opinatiuus imino experimentalis vel ppositionis per se note. et si dicatur secūdum queritur de illis assensibus vel erant opinatiui / vel non opinatiui nō est dicendum secundum: tunc non producerent assensum opinatiuum: et si concedatur q̄ erāt opinatiui: querat̄ iterū de illis / vel aliquis illorū immediate producebatur ex noticijs appheniuisterminorū / vel ex alijs assensibus opinatiuis / et sic in infinitū dabitur processus in assensib⁹ opinatiuis / vel deueniendo ad primum / talis pducebat̄ ex noticijs

Bona vcap

*Ad probando
me et tunc*

De quarta Diuisione

apprehensus terminoꝝ: ex consequen-
te et assensus euidentis qd fuit pbādū.

Confirmatur: aliq̄s assensus fidei ē
assensus euidentis igit̄ nō debet̄ excludi
a diffinitione assensus euidentis: assump-
tum p̄t̄ de assensu illius propositionis
de? et assentiendo tal̄ null̄ p̄t̄ decipi
Si forte dicat̄: illud non sufficit sed
op̄ talē assensum natural̄ esse causatū
z a causis necessitantib? intellectū: nō
assensus p̄positiois dicte causat̄ libere.

Contra illud arguitur: s̄m mul-
tos illa p̄positio ē demō-
strabilis: igit̄ ei? assensus p̄t̄ natural̄
causari. **S**imiliter p̄t̄ aliq̄s habere
assensus fidei aliquaz p̄missarū cui-
denter inferentiū aliquā p̄clusionē: tūc
ab illis assensibus p̄missarū p̄duceretur
assensus fidei p̄clusionis et tñ talis erit
assensus euidentis: igitur possibile est ali-
quem assensum fidei esse euidentē mior
patet postq̄ talis assensus esset verus z
firm? (vt supponit) etiā naturalit̄ cau-
satus: quia si libere causaret̄ talis assen-
sus cōclusionis: staret assentire p̄missis
z cōsequente nō assentiendo conclu-
sioni. z maior videtur nota: postq̄ assen-
sus scientifici p̄missarū p̄ducunt as-
sensuz scientifici p̄clusionis z ita assen-
sus opinatiui p̄missarū opinionem
cōclusionis ergo eodē mō assensus fi-
dei p̄missarū p̄ducēt similiter fidē cō-
clusionis. **I**tem euidentia p̄imi p̄nci-
p̄ij nō excedit in infinitum in euidentia
assensus fidei ergo poterit tātū remitti
euidentia p̄imi p̄ncip̄ij nō variato as-
sensu fidei q̄ tandem deuenient ad eq̄li-
tatē euidentie vel in euidentie: z sic sem-
per habebit̄ aliq̄s assensus fidei euidentis
vel assensus p̄imi p̄ncip̄ij in euidentis.
Tum etiā aliq̄s assensus errone? est
euidentis igit̄: an̄s p̄ assensus erronei na-
ti sunt p̄ducere assensum euidentē igit̄:
illud an̄s probatur: si alicui? p̄sequētie
p̄missae sunt falsae z p̄clusio vera assen-
sus firmi p̄missarū (q̄ cent erronei) p̄du-
cerēt assensū firmū p̄clusionis z talis eēt
euidentis: q̄ ver? firm? natural̄ car? quo

mediante nō potest aliq̄s decipi: stat ta-
lem conclusionem esse necessariam.

Rndetur ad argumentū vt dē-
ctū est arguēdo: sc̄z
ad assensum euidentē sufficit q̄ mediā-
te illo aliq̄s (cui nat? est talis eē assens?)
nō possit decipi cū aliis particulis posi-
tis in diffinitione supra dicta. **S**i tñ di-
catur ad assensum euidentez req̄ri nul-
lum posse decipi mediāte illo/tūc de p̄-
pōnibus singularib? cōtingētib? (sicut
er̄ ep̄ificatiū ē arguēdo) nō habere? eu-
dētia summa: licet bene dari possit ali-
qua singularis p̄positio z p̄tingēs de q̄
haberet̄ euidentia absoluta/etiā illo p̄e-
supposito. **Q**uādo vlt̄erius replicatur/
tūc quilibet assensus ver? et certus esset
euidentis absolute. **D**icit̄: natural̄ nō est
ponēda differētia iter euidentia natura-
lē z absolutā: nec ex illo seq̄t̄ illatum di-
ctū: assens? fidei ver? cert? z libere causa-
tus nullo mō ē euidentis: pbabile est etiā
q̄ non quilibet assensus ver? cert? z natura-
liter causat? dicat̄ euidentis vt patebit̄ cir-
ca finē p̄imi dubij de assensu infinite in-
tenso q̄ p̄t̄ acq̄ri p̄ rationes pbabiles
de p̄pōne p̄tingētī z ita dici p̄t̄ de ali-
q̄b? dictaminib? p̄uidentia lib? particula-
ribus/nec eēt oīno iprobabile dicere as-
sensū experientiale acq̄sitū mediāte
noticia intrinseca relinq̄re habitū incli-
nantē ad assensum firmum in euidentē q̄
nō dicēdus esset opinio fidei vel error.
De alio quod similiter assumit? p̄ce-
ditur assensum quo fortis iudicat̄ ipsū
met esse nō esse euidentez anime ei?: nec
tūc dūenit̄ aliquē assensum eē euidentez
forti z nō esse euidentez anime euidentez
quilibz tamen assensus qui est euidentis
anime fortis est etiam euidentis forti.
Ad illud qd vlt̄erius tāgitur de eu-
dētia naturali illius propositionis a al-
bedo est/vel huius fortis currit. licet ab
aliquib? multū ponderet̄ talis rō quare
incidit in extraneas z insolitas diffini-
tiones. **D**ico sicut noticia intuitiua depē-
det in eē z cōseruari ab obiecto natura-
liter: sic assens? exp̄imētalis ab ip̄a noti-

*No Inuentioni aliquo assensum et eade huius
uelim et nō esse euidentem cum dicitur
ipsi anime. Cūq̄ huius assensum quod euidentis
nō accipit̄ q̄t̄ eam euidentem ip̄i.*

Noticie

cia intuitiva a qua causat. r ideo quem admodum non incouenit dare vltimū esse cōpletur noticie intuitive sic assensus experimētalis (qui est euidentia naturalis) dabile est vltimū eē completus; nec oppositum admittendū est nisi cōtra cōmunem modum demus noticiā intuitiuam naturaliter absente vel nō existente obiecto.

Ad aliud qd tangitur

arguēdo de assensu opinatiuo. Supponitur q opinio siue assensus opinatiu⁹ est assensus formidolosus vel incertus naturaliter causatus. Tūc dicitur: nullus assensus opinatiuus est euidens. et quādo queritur de causatione assensus opinatiui: non est difficultas nisi de primo assensu opinatiuo quia de alijs facilliter diceretur/causantur ab assensibus opinatiuis vel quorum vnus est opinatiuus aut ab habitu. postq̄ in talib⁹ nō est procedendum in infinitus (vt arguebatur) oportet deuenire ad vnū primū qui nō causatur ab alio assensu opinatiuo/nec dicēdus est talis primus actus opinatiuus aliquo modo causari a voluntate aut ab eius actu immediate tūc non naturaliter causaretur.

Ideo dico/talis prim⁹ assensus opinatiuus causatur a noticijs apphensiuis terminorū: Nec incouenit aliquas noticias apphensiuas causare actū optandi sic q̄ nulla alia noticia concurrat ad talis actus opinatiui productionē r quando infertur talis propositio primo opinata esse per se nota postq̄ cognoscitur cognitio terminis.

¶ Dicit aliqui: dupliciter propositio potest dici per se nota. Vno modo quia ex quibuscunq; eius noticijs apphensiuis: intuitiuis: vel abstractiuis: etiam in quocunq; intellectu natus est produci eius assensus: taliter q̄ nō stat aliquē in intellectu habere apphensiuam siue ex noticijs intuitiuis siue abstractiuis cōposita (non posito impedimento aliūde) quin simul habeat assensum euidentem

productum a tali apphensiuā. Isto modo ista propositio quodlibet est vel non est/est per se nota. Nec aliqua talis propositio ē opinabilis. Alio modo potest dici propositio per se nota: quia datur aliquis intellectus in quo si habeatur noticie apphensiuę talis propositionis etiam habebit iudicium respondēs euidens vel ineuidens/non tamen in quolibet intellectu tales noticie apphensiuę producerēt simile iudicium: r isto modo propositio opinabilis potest esse per se nota: sicut est illa omnis mater diligibilis r talis propositionis habetur prim⁹ assensus opinatiuus. Sine incoueniente potest dici q̄ primus assensus opinatiuus causatur ab assensibus euidentibus aliarum propositionū: non tamen applicatarum in aliqua sequētia cui⁹ cōsequens est talis propositio primo, opinata. Nec oportet quęcunq; assensus productū ab assensibus euidentibus eē euidentem nisi tales propositiones de quibus habentur illi assensus euidentes applicarēt ad aliam cuius assensus producit in aliqua p̄sa: r etiā illius p̄sentie habeatur assensus euidens.

¶ Non mino: difficultas videt de primo assensu erroneo: quem concedo simili ter produci ex noticijs apphensiuis terminorū: propter diuersitatē medię aut: in dispositionē organi vel certā applicationē obiecti potentie: vt q̄ iudicatur firmiter baculus p̄ medietate in aqua r alia in aere fract⁹: r duo ipsa ex tactu vni⁹/ digitis cancellatis/ sola apphensione terminorū immediate occurrēt ad talē assensu cū ipsa potētia. Vel pōt aliq; dicere habitū derelictū ex assensu firmo p̄pōnis ptingētis q̄ erat p̄a q̄ p̄mo p̄ducebat talis assensus: postmodū falsificata tali p̄positione p̄duce re assensum erroneū: quia falsum firmū r naturaliter causatum quod in tertia dubitatione magis declarabit.

Ad confirmationē ne

gatur q̄ aliquis assens⁹ fidei sit euidēs

¶ In huiusmodi p̄pō p̄ se nota

¶ Nota primo sunt assensus opinatiuus r certiorum noticijs r q̄ sunt primorū r in ab aera optima r ab aera p̄pō r infirmitas dicitur dicitur q̄ dicitur q̄ sic opinio est cōmunitatis q̄

¶ Nota

¶ Nota

De quarta diuisione

propter causam dictam arguendo: assensus euidens debet produci a causis necessitantibus intellectum: hoc est naturalibus: et quarum nulla in se nec antecedenter est libera: modo secundum omnem modum dicendi quilibet assensus fidei aliquo tali modo libere causatur. ¶ De assensu illius deus est: multi dicunt illam propositionem demonstrabilem etiam naturaliter: sed hoc est capiendum per deum connotatiue ut valet tantum sicut prima causa vel ens independens. Nec illo admisso sequitur aliquem assensum fidei esse euidem: talis assensus naturaliter causatus non esset fides. ¶ Ad aliud admisso quod due premisse credite euidenter inferant conclusionem: proceditur quod ab illis assensibus premissis produceretur fides conclusionis: nec inueniuntur aliquem assensus fidei immediate naturaliter causari: sicut fidei quod mediate vel immediate causatur libere: modo assensus premissis (a quibus producit talis assensus conclusionis) immediate libere causantur: imo communis opinio doctorum est quod quilibet assensus fidei immediate naturaliter causatur: scilicet a motu aliquo et pia affectione que est actus voluntatis et causa naturalis / libere tamen producta.

Ad vltimum punctum

argumenti breuiter dicitur / quod assensus euidens et assensus inuidens non sunt comparabiles in euidencia nec in inuidencia sicut unum album et unum nigrum non sunt comparabilia in albedine vel nigredine: taliter euidencia primi principii nec finiteneque infinite excedit in euidenciam assensus fidei: bene tamen possunt comparari tales assensus in perfectione essentiali vel in intentione. Dicitur commune quod indiuidua specie distincta non sunt adinuenire comparabilia intelligitur in aliquo quod solum alteri illorum conuenit vel in perfectione essentiali.

¶ De assensu erroneo negatur quod aliquis talis sit euidens: scilicet reflectione. conceditur tamen aliquos tales assensus concurre

re ad productionem assensus euidens. Nec oportet quilibet assensum productum ab assensibus inuidens vel quorum aliquis est inuidens esse inuidens.

¶ Circa dicta dubitatur primo. ¶ Utrum aliquis assensus inuidens possit fieri euidens vel e contra: Et ex consequente utrum assensus euidens et inuidens respectu eiusdem premissis sint eiusdem rationis vel compossibiles. ¶ Secundo dubitatur circa illud dictum scilicet / habitis noticiis apprehensiuis terminorum propositionis per se note sicut primi principii simul haberetur assensus euidens eiusdem. ¶ Utrum stat in euidenter assentire tali propositioni vel aliquo modo assentire eius contrario: aut contradictorio.

Ad primum istorum breuiter dicitur

quod quilibet assensus euidens a quolibet assensu inuidente siue respectu eiusdem siue respectu diuersorum specie distinet: et ex sequente nullus assensus euidens potest fieri inuidens nec e contra. Et ita quicumque assensum quorum unus est euidens et alius inuidens respectu eiusdem sunt impossibiles.

¶ Contra istud arguitur. primo de assensu opinatiuo quod propter multitudinem argumentorum probabilium adductorum ad probandum illam propositionem de qua habet assensus opinatiuus / potest esse simpliciter euidens per ablationem formidinis annexi postquam ad intentionem opinionis sequitur remissio formidinis: tamen ad erit assensus verus et firmus naturaliter causatus. ¶ Si forte dicatur nunquam assensus formidolosus potest fieri firmus: ostenduntur adducantur argumenta topica: scilicet quodlibet argumentum faciat minus formidare: tamen nunquam erit talis assensus sine formidine postquam quodlibet tale argumentum se cum adducit aliquam formidinem.

¶ Contra illud arguitur / capto aliquo assensu opinatiuo alicuius premissis formido annexa tali assensui non est infinita ergo poterit adduci aliqua ratio topica que sufficit corrumpere illam vel tantam formidinem: et sic

Et quilibet in probando dicitur a opinione et formidinis

Ad inueniendum
de inueniendum
de inueniendum
de inueniendum

www

est affe.

Tempus inueniendum
inueniendum
inueniendum
inueniendum
inueniendum

inueniendum
inueniendum
inueniendum

inueniendum
inueniendum
inueniendum

llis ratio secū adducat aliquē formidinē poterit dari secū ratio thopica q̄ sufficit corrūpere formidinē adductā per p̄mā rōnem & sic p̄sequēter. sit ergo ita q̄ per partes p̄portionabiles hōre future (in- noxiū) versus illās ~~instātiū~~ signatis (adducātur rōnes thopice ad eandē conclusionē probādā) taliter q̄ semper sequēs ratio sufficiat corrūpere totā formidinē adductā per precedentē. tūc in instāti terminatiuo hōre habebitur aliquis assensus opinatiū: non pōt dici/ assensus p̄ instāti terminatiuo erit scientificus postq̄ solū producebat per rōnes pbabiles: et tñ ille assensus erit euidēs q̄ naturaliter causat & verū vt supponitur: q̄ etiā sit sine formidine pbatur: q̄ si aliquā h̄ret formidinē/ illa acquirere tur per aliquā rōnem thopicā: vel p̄ plures tales nullū illorū est dicendū postq̄ quacūq̄ rōne adducta formido genera ta per illā corrūpitur per rōnem sequentem non datur vltima ratio adducta: vt p̄ter casū postq̄ nō datur vltima pars proportionalis hōre: igitur.

Cum etiam probatur

q̄ assensus euidens pōt esse non euidēs primo: habeat fortes scientiā alicui⁹ p̄positionis & fiat ei argumentū probabile ad probandā eandem p̄positionem tūc assentiet cū formidine virtute argumētī pbabilis/ & non corrūpit assensus scientificus: nec simul possunt stare assensus scientificus & assensus formidolosus respectu eiusdē (vt dicebatur) ergo idē assensus qui prius erat scientificus & euidens postea erit formidolosus et ineuidēs. ¶ Sicut fit fortes albus bñ apprimatus potentie visive Platonis/ tūc nulloposito impedimēto euidēter assentiet Sortē esse albū: & si p̄tinue recedat fortes a potentia visiva Platonis donec remittatur talis noticia ad non gradum/ tunc ante p̄pletā remissionē noticie plato formidolose assentiet Sortē esse albū: ineuidēter/ tñ hoc erit mediāte eodē assensu vel parte eius mō queli

bet pars erat euidens sicut totus assensus igitur. ¶ Nō dēt arguēdo multa tāgūf dubia q̄ circa libzū posteriorū terminat h̄nc: iō poterit multipliciter ipeditri processus argumētī: primo dicēdo formidinē nō esse rem distinctā ab opiniōe: s̄ formido est ipse assensus opinatiū quo formidolose assentim⁹: taliter sequēs argumētū nihil corrūpet sed pot⁹ intēderet illud p̄ductū p̄ precedentē rationē: cum isto tñ stare q̄ ad intētionē opiniōis seq̄tur remissio formidinis: p̄pter diuersas appellationē. Secūdo dici pōt: nō p̄nt adduci infinita talia argumēta pbabilia vt ponit cas⁹ argumētī: dabit certus grad⁹ virtutis argumētatiōis/ taliter q̄ argumētationes in gradu minore erūt rōes pbabiles: & in gradu maiore rōes erūt euidētes vel demonstratiōnes. Tertio/ admissio casū argumētī (q̄ nō p̄tingit naturaliter) dicere/ p̄ instāti terminatiuo hōre date nullus erit assensus dicte p̄positionis postq̄ non dabitur ratio a qua p̄duceret talis assensus nisi dicat q̄ assensus p̄ducti p̄ oēs illas rationes sunt eiusdē rationis se inuicē intendētes: tunc dicere/ pro instāti terminatiuo erit assensus infinite intensus & ita oportet talem potentiam esse capacem infinite noticie. ¶ Nec incoeuēnit q̄ talis assensus infinite intensus nullam habeat formidinē: sufficit quamlibet partes eius finite intensam habere actu vel aptitudine annexā formidines: hoc est mediante quacūq̄ opiniōe finita aliquo modo assentit: q̄nis mediante tali noticia infinite nullo mō formidolose assentiret: & sic eēt p̄cedēdū aliquē assensum firmū esse eiusdē speciei cum aliquo formidoloso/ & alicuius assensus firmi aliquā p̄ter: (licet nō quālibet) posse esse formidolosam. ¶ Pōt dubitari de assensu opinatiuo finite intensi/ videt habere infinitā formidinē/ post q̄ sicut ps ci⁹ ē minor sic ē magis formidolosa/ tñ infinitū parua ē aliqua eius pars Ad qd̄ dico ponēdo formidinē nō distinguū ab assensu nulla ē difficultas

Et videtur

Et videtur

Et videtur

ultus hq magis - minus formidose pōt assentiret

De quarta Diuisione

habēs talē opinionē non magis formidose assentit actuali mediante pte q̄ toto assensu: als aliqs eidē magis et minus formidose simul assentiret: immo firmiter ⁊ formidolose: vt p̄z et dictis de opinione infinita. eodē modo distigue do formidine ab opinioe, pars assensus opinatiui nō aliā hz formidine actuali t̄ in ei⁹ toto q̄ habeat tot⁹ assensus cuius est pars: lz maiorē h̄ret si nō esset ps q̄ habeat ipse totus assensus opinatiuus.

¶ Ad aliud qd̄ tangit arguēdo admissō casu dicit: habito assensu firmo alicuius p̄pōnis rō p̄babilis adducta nō facit formidolose assentire Nec inc̄uenit (vt hz videri in posterioribus) assentire p̄missis q̄nie nō assentiēdo p̄ctiōni assensu p̄ducto a talib⁹ assensib⁹ p̄missarū/dici, p̄t p̄pter talē rōnē probabilem aliq̄ modo itēdet̄ vel maiorabitur assensus firmus cōc̄ionis: dūmodo maneat p̄ior cā p̄ductiua talis assensus firmi.

Ad vltimum p̄ctum

argumenti nego platonē mediante aliqua parte assensus euidentis ineuidenter assentire fortē esse albū: immo si aliquo modo formidolose assentiret fortē esse album/oporet p̄ius totaliter contrāpi assensum quo euidenter assentit postq̄ (vt dicebatur) tales assensus sunt diuersarum rationum et icompossibiles. Nō est faciēda difficultas de compassibilitate assensus euidentis et ineuidentis eiusdem per absolutam dei potentiam.

Ad scdm

dubii cōter dicit non contingit naturalit̄ p̄imum principii opinari v̄l dubitari. nec etiam p̄t aliquis assentire eius opposito/tūc assensus cōtrarij (vt contradictoriarij) simul staret: ita assensus euidentis ⁊ ineuidentis eiusdem: postq̄ apprehensio terminis p̄imi principii simul euidenter assentitur illi: principia sunt que nō p̄ter alia sed p̄ seipsa fidem habēt: primo posterioriorū: et ibidem: principia sunt manifestissima in veritate: et eorum opposita in falsitate: et contra dignitatē nō cō

tingit instare. Nonnulli t̄si dixerunt intellectū p̄pter aliquam rōnem sophisticam mediāte praua affectione voluntatis posse assentire opposito p̄imi principij/sicut per piam affectionē volūtatis possit assentire isti p̄pōitioni vna res est tres res: et q̄libet earū/ quā dicit̄ adeo ineuidentē in lumine naturali sicut opspositū p̄imi principij: quod nō puto verum p̄pter explicitam ac manifestam contradictionem ⁊ repugnantia quam includit oppositū p̄imi principij ⁊ non alia p̄pōitio quam assumunt.

Contra responsionem ad istā dubitationē arguitur: querendo vel ad oppositum p̄imi principij p̄t adduci aliquod argumētū sophisticū vel non/non est dicēdum secundum: cum quelibet p̄pōitio in ferri p̄t in argumento peccāte in materia vel in forma: et si concedatur p̄imū/tūc assensus talis q̄ntie et eius antecedētis sufficiēt producere assensum p̄sequētis/ per p̄is stabit assentire opposito p̄imi principij

¶ Si forte dicatur licet tales assensus sufficiūt p̄ducere assensum oppositi p̄imi principij/quantū est ex parte eoz/nō t̄ p̄ducunt p̄pter impedimentū: apprehensio terminoz est causa euidentior et potentior ad producēdum assensum talis p̄pōnis (et per consequens ad t̄pediendū ne producatur eius assensus) q̄ sit quodcuq̄ argumentum adductibile ad talem p̄pōitionem.

¶ Contra illud arguit̄ ex solutiōe p̄imo seq̄tur assensus talis p̄pōnis esse possibile per dei potentia. Similit̄ deus p̄t remouere quodcuq̄ impedimentum impediēs p̄ductionē talis assensus/ potest etiā nō p̄currere cum apprehensibus terminoz ad habēdū assensum: quo facto ratio sophistica p̄ducat p̄prium effectum. assensum consequentis eius.

Tum etiam talis apprehensio terminoz non est infinite virtutis ad p̄ducendū assensum talis p̄pōnis: ⁊ si solū sit finite virtutis/postq̄ q̄libet ratio sophistica est aliqua

Ex p̄ra
a v̄l dicit̄

De p̄m
materia
Abib⁹ p̄m

Ex p̄p̄m
v̄l p̄p̄m
p̄p̄m p̄p̄m
p̄p̄m

te virtutis possunt tot adduci rōnes so-
phistice s̄ aggregatū oīz erit maioris
potentie q̄ dicta apphensio terminoz.
Similiter p̄t de p̄ducere potentia q̄
simul habere possit infinitas rōnes so-
phisticas quaz quelz erit strutis vt vnū
vel maioris tunc postq̄ apphensio ter-
minozum est solū finite potētie ad p̄du-
cendū dissensum: omnīū illarū ratiōnū
sophisticaz potētia erit maior (qz infini-
ta) r̄ p̄ p̄ns ex quo tunc nō esset impedi-
mentum sufficiens producere debēt as-
sensum talis oppositi primi principij.

Confirmat / supposita finita capaci-
tate intellectus: r̄ sit ita q̄ intellectus hēat
apphensivas oppositorū primoz principi-
oz sufficētes p̄ducere dissensus vltra
capacitatē potentie si oēs p̄ducerent /
nō sit tñ capacitas totaliter repleta ab
illis apphensivis: sed simul cū illis pos-
sit haberi rationem sophisticam ad ali-
quam illarum r̄ vltra etiam aliq̄ ali-
um assensum. Tunc vel aliqua illaz ap-
prehensuarum producet dissensum vel
nulla / suppono assensuz r̄ dissensum de-
pendere in conservari ab apphensiva.

Si forte dicatur / ponēdo omnes il-
las apphensivas equalis potentie r̄
actiuitatis cetera etiā paria ex pte om-
niū nullus p̄duceret dissensus / postq̄ nō
poterit rō dari q̄re poti⁹ i tali casu vni⁹
q̄ alteri⁹ p̄duceret dissensus: nec possūt
oēs dissens⁹ p̄duci / sic numer⁹ oīm noti-
ciarū trāscēderet capacitatē potētie ex
supposito: fec⁹ eēt nō ponēdo cetera pa-
ria ex parte omnīū illarū p̄prehensuarū.

Contra illud arguit / dādo oēs il-
las apphensivas equalis
actiuitatis / r̄ cetera paria ex pte oīm / si
nullus p̄duceret dissensus seq̄ret q̄ addu-
cto argumēto sophistico ad aliquā illa-
rū p̄positionū tale argumētū p̄duceret
assensum illi p̄positionis: tūc nō eēt im-
pedimētū: ex casu apphensio termino-
rū ipedit quō ad p̄ductionē dissensus r̄
ita argumētū sophisticū nullū iueniēs
ipeditimētū p̄ducat assensum per conse-
quens naturalit̄ haberi potest assensus

oppositi primi principij: igitur.

Item aliq̄s naturaliter pōt assentire
re alicui p̄positioni impossibi-
li ergo et opposito p̄mi principij: ass̄ est
notum r̄ consequentia probatur / posito
q̄ fortes assentiat tali p̄positioni impossi-
bili r̄ fiat illi cōsequētia in qua inferitur
ex illa p̄positione impossibili opposituz
primi principij / tunc fortes assentiet an-
tecedēti r̄ p̄sequētie. ergo p̄nti assentiet.
Similiter pōt aliquis assentire duab⁹
p̄ractoris ergo etiā opposito p̄mi
principij / p̄nta est bona r̄ antecedēs pa-
ret de malo respondente qui potest con-
cedere duas contradictorias r̄ per con-
sequens assentire illis: igitur.

Rūdetur ad argumētū dato q̄
sit adducibilis ratio
sophistica ad opposituz primi principij
(quod tamē potest negari s̄m q̄ dicim⁹
rationem posse producere assensum ali-
cuius p̄positionis vt ex fine solutiōis
patebit) nō propterea habebitur per ta-
lem rationem eius assensus / apphensi-
o terminozuz sufficienter impedit / vt
dictum est arguēdo. Et ad replicam di-
co / primo non incōuenit cōcedere tales
assensum possibilem per dei potentiam.

Secūdo dicitur virtute rationis sophi-
stice non potest haberi ei⁹ assensus q̄ntū
cunq̄ remoueatur impedimētuz post
q̄ nlla ratio sophistica sicut nec aliqua
alia potest producere assensuz alicuius
p̄positionis nisi concurrente menta-
li apphensiva cuius debet produci as-
sensus / modo non aliter poterit remo-
ueri impedimētum q̄ impediendo co-
curt in terminozū mentalis apphensi-
siue. Per rationem sophisticam intelli-
gere oportet assensuz p̄missarū et cō-
sequente argumenti sophisticū vel que
est argumentum sophisticum et propor-
tionabili⁹ de argumento probabili r̄
demonstratiuo videndum est. Ad aliud
p̄cedo actiuitatē p̄mi principij esse solū
finitas / sic q̄ in tali vel tali potentia nō
poterit ab illis produci nisi effectus fi-
nitus: est tamen infinita. q̄ntū ad pro-

ductionem effectus euidentis: nulla est
dabilis causa pductiua assensus vel dis
sensus euidentioris q̄ nate sunt produ
cere tales apprehensiones terminozū:
quod sufficit ad hoc q̄ rationes sophisti
ce non possint peruenire ad tantaz acti
uitatem sicut tales apprehensiones ter
minorum/ sic nec ratio sophistica nec ra
tio probabilis nec q̄ruscunq; actus vo
luntatis potest impedire causaz produ
ctiuaz assensus vel dissensus euidentis.

Ad confirmationē dicit
q̄ vir
naturalis casus possit admittet post
q̄ simul intellectus debet formare om
nes illas apprehensiuas equalit aduer
tendo et equaliter intendendo tales no
ticias: admissio tamen toto casu dicitur
nullius illarum ppositionū produceret
dissensus: et quādo replicat de argumē
to sophistico adducto ad aliquam illaz
ppositionum dicitur: argumentum ha
beret bonam apparentiam si diceretur
argumentū sophisticū posse se solo cum
potentia pducere aliquē assensus talis
ppositiois/ sed vt pz ex solutioe pcedē
ti/ nūq; argumentū sophisticū potest
pducere tale assensum sine pcurfu men
talis apphensiuē: et si cocurrat talis ap
prehensiu sine impedimento se sola pdu
ceret dissensum. Mel dicat q̄ euidentia/
talis apphensiuē impedit sufficēter que
cūq; argumēta sophistica adducibilia
licet impediatur ab alijs apprehensiuis
et similiter alias impediatur.

Ad aliud cōcedit q̄ stat assenti
re alicui ppōni ipossi
bili nec p̄pterea stat assentire opposito
p̄mi principij licet ex quocūq; impossi
bili in bona cōsequētia inferatur: non
stabit siml assentire aīti et tali p̄ne p̄pter
euidentia p̄ntis q̄ p̄mo intellect⁹ aduer
sit ad tale p̄ns dissentiēt aīti uel p̄ne uel
ad m̄n dubitabit. Nec pot aliq; assen
tire alicui ppōni simul cognoscēdo illā
esse ipossibile. Et ita videt dicenduz q̄
nō pot adduci ratio sophistica ad oppo
sitū p̄mi principij/ taliter q̄ aliq; simul

assentiat aīti et cōsequētie cui⁹ p̄ns et op
positū p̄mi principij: successiue pot aliq; habere
tales assensus et simplr pot de
illos simul cōseruare. De ultimo p̄cto
argumēti negat q̄ stat aliquē assentire
duab⁹ contradictozis in talib⁹ sensib⁹/
quarūcūq; p̄dicatoriaz assensus sunt
scōpossibiles sicut assensus et dissensus
eiusdē lz mal⁹ p̄ndens aliqñ p̄cedat cō
trictoria non tñ illis assentit sed crea
dit se assentire vel credit illam esse vera
et in illo decipit sicut dicit philosophus
quarto metaphisice aliqui negauerunt
p̄imum principium ore et non corde.

¶ Potest dubitari supposito q̄ fortes
habeat mentalē apprehensiuam p̄mi
principij (deo impediēte actiuitatem
terminozū ne producat assensum) vtrū
tunc talis ppositio dicenda sit dubia ta
li. Dicunt aliqui q̄ sic/ et consequenter
concedunt p̄imum principium esse p
positionem dubitabilem simpliciter et
per potentia dei absolutam licet nō na
turaliter: q̄ ad dubitare aliquam pro
positionem dicunt sufficere habere eius
apphensiuā nec assentiēdo nec dissentiē
do illi. Sed ex illo manifeste deduci po
test ipm p̄mū principij eē dubitabile na
turalr (pz ex casu p̄posito in cōfirmatioe
ultima. id dico p̄mū principij nullo mō
eē dubitabile. Ad ppōnē eē dubitabile
requirit q̄ stat habere talē apphensiuā
non assentiēdo nec dissentiēdo illi deo
non subtrahente concurlum eius gene
rale a causis secundis: et nō p̄posito alio
impedimento p̄positio in ipsa potentia
vel ex parte dispositionis potentie.

Finaliter dubitatur (postq̄ ali
qualiter dictuz est de
assensu opinatiuo et erroneo) qualr pdu
cit assensus fidei. Et si alicui⁹ p̄ne eui
denter note vna p̄missarum eēt credi
ta/ aut opinata/ talia euidenter nota/ q̄s
assensus a talib⁹ pducere de cōclustōe
¶ Similiter queri potest an aliquis as
sensus euidens sit alio euidentior/ vel ali
quis ineuidens alio ineuidētor: et qua
liter hoc sit mensurādum. **¶** Pro p̄ri

Handwritten marginal notes:
top: p̄mi p̄ncipij
left: p̄mi p̄ncipij
middle: nō pot adduci ratio
bottom: p̄mi p̄ncipij

Handwritten notes at bottom right:
p̄mi p̄ncipij
p̄mi p̄ncipij

De quarta Diuisione

op. inuendit
2000
Et assensus formidolosus assensu firmo
fidei (supposita) fideitate aut falsitate vtri-
usque) falsus est inuidentior vero ceteris
paribus. ¶ Iam materiam assensuum
pro libris posteriorum pleni⁹ discutienda
relinquo.

¶ Finit scriptura super quibusdam no-
ticiarum diuisionibus Georgij Lokert
ayrensis Scoti. Bartholomaei impressa:
op. Michaelis esclancher p. Bernar do
Aubry. Anno Dñi M. D. C. C. C. C.
xviii. Die vero. xiiij. Mens. Augusti.

¶ Iohannis vaccei ad condiscipulos ephoratorij Carmen.

Comitū studiosa phalanx que phocidosyndas

Et dialectice pocula fontis amas:

Frugiter inuigila: duro nec cede labori:

Sit comes ipse tibi tempus in omne labor:

¶ Cui debilitant animos: et corpora frangunt/

Sed facit assiduus fortia membra labor:

¶ Frugifer ipse viris labor omnibus omnia prestat:

¶ Omnis et utilitas parva labore venit.

¶ Hunc igitur (vera qui splendet arte) libellum

¶ Perlege, si facilem queris ad alta viam.

¶ Eiusdem hendecasyllabon.

Liber Lectori.

¶ Neus lector michi fronte cur seuera.

¶ Terso pollice denegas fauorem.

¶ An spernis quia sum nimis pusillus?

¶ Hac tu lege potes duellionem

¶ Paruum tydea debilem vocare.

¶ Nonam respice litteram/figura

¶ Sit per parua licet sibi/et minuta:

¶ Inter grammata disdecem locatur:

¶ Hec autem nota que antecedit ipsam/

¶ Quamuis corpore sit nimis tument:

¶ Hic non possidet ordinem/locumque:

¶ Quid fulgentius aureis lapillis?

¶ Aut quid ditius indico smaragdo?

¶ Vel quid iaspide maius/aut acathe?

¶ Formas attamen hec gerunt pusillas.

¶ Non sic gloria merienda rerum:

¶ Ne sic est bonitas videnda libri.

¶ Ne non inspice/sed quid ipse mecum:

¶ Aut que scripta geram/putabis inde

(¶ Et me legeris) Arduum libellum.

S I A I S

